

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FONDA ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA SA INVALIDITETOM

2023.

Broj: 01-02-08-11-3-3247-7/23

Sarajevo, septembar 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	14
5.1	Neposredni nadzor u sjedištu korisnika sredstava.....	14
5.2	Nadzor nad korištenjem sredstava, zakonitošću rada i nad općim aktima, ustanovama, privrednim društvima i radnim centrom	20
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	21
6.1	Izrada i donošenje finansijskog plana i plana rada.....	21
6.2	Izvještavanje.....	22
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	22
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	23
7.1.1	Prihodi i primici	23
7.1.1.1	Neporezni prihodi	23
7.1.1.2	Primljeni transferi i donacije	24
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	25
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	25
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	28
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	29
7.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	38
7.1.3	Finansijski rezultat.....	38
7.2	BILANS STANJA.....	38
7.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	38
7.2.1.1	Novčana sredstva	38
7.2.1.2	Kratkoročna razgraničenja	39
7.2.1.3	Kratkoročna potraživanja	39
7.2.2	Stalna sredstva	39
7.2.2.1	Stalna sredstva	39
7.2.2.2	Dugoročna razgraničenja	40
7.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	40
7.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	40
7.2.5	Popis imovine i obaveza	40
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	41
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	41
9.	JAVNE NABAVKE	41
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	43
V.	PRILOZI	50
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	50
2.	TABELARNI PREGLED ODOBRENIH SREDSTAVA U 2023. GODINI PO LOTU I; LOTU II	50
3.	IZJAVA RUKOVODSTVA	50

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom (u dalnjem tekstu: Fond)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Fonda na 31. 12. 2023. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primjenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Fonda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Fond.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrol Fonda;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Fonda za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Planom vršenja nadzora nad utroškom sredstava za 2023. godinu nisu definisani kriteriji po kojima će se vršiti izbor korisnika sredstava. Nadzor je izvršen kod 74 korisnika, što predstavlja samo 38% od planiranog broja korisnika (196). Na osnovu obavljenih nadzora nismo mogli potvrditi da je osigurana efikasna provedba i ostvarivanje prava utvrđenih Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, sposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom, kao i obaveza utvrđenih zaključenim ugovorima sa korisnicima sredstava. To nije u skladu sa navedenim Zakonom i Uputstvom za obavljanje nadzora kod korisnika sredstava (tačka 5.1 Izvještaja);

2. Prilikom raspodjele sredstava u iznosu od 8.503.802 KM primijenjen je kriterij kojim se budi kvalitet programa, koji nije mjerljiv i definisan je kao eliminatori. Također, nisu u potpunosti primijenjene odredbe utvrđene internim aktima, u dijelu ispunjavanja uslova za dodjelu sredstava i dostavljanja definisane dokumentacije. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je raspodjela sredstava izvršena u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom i internim aktima (tačka 7.1.2.3 Izvještaja);
3. Registar stalnih sredstava nije vođen na način da bi osigurao nadzor i kontrolu nad stalnim sredstvima čija nabavka je su/finansirana sredstvima Fonda s obzirom na to da je utvrđeno neslaganje podataka iz Registra u odnosu na dokumentaciju o dodjeli sredstava pojedinačnim korisnicima. To nije u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom i internim aktom kojim je regulisana raspodjela sredstava Fonda (tačka 7.1.2.3 Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okviru profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Fonda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Vlada FBiH 4. 8. 2022. godine imenovala je privremeni Upravni odbor Fonda na period od tri mjeseca, odnosno do okončanja postupka konačnog imenovanja, koji nakon isteka perioda imenovanja i dalje nije imenovan (tačka 4. Izvještaja);**
- **Fond ne raspolaže informacijama o ostvarenim rezultatima, odnosno efektima dodijeljenih sredstava, jer Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom i podzakonskim aktima nije predviđeno da provodi postupak praćenja i evaluacije finansiranih/sufinansiranih programa (tačka 5.1 Izvještaja);**
- **Nije utvrđena nadležnost za naplatu i poduzimanje aktivnosti u vezi naplate posebnog doprinosu u smislu članova 18. i 19. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom, dok je Pravilnikom o sadržaju i načinu provođenja nadzora nad zakonitošću rada, općih akata i stručnog rada ustanova, privrednih društava, zaštitnih radionica i radnog centra ova nadležnost data Federalnom ministarstvu finansija, koje svojim aktima osporava tu nadležnost. Navedeno ima za posljedicu da znatan broj obveznika ne izvršava svoju obavezu uplate posebnog doprinosu (tačka 5.2 Izvještaja);**
- **Naknade po osnovu rada zaposlenima za regres isplaćene su iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa (za 44.258 KM) na koji su obračunati i isplaćeni puni porezi i doprinosi. S obzirom na to da se Fond finansira iz javnih sredstava, smatramo da isplata u navedenim iznosima nije primjerena (tačka 7.1.2.1 Izvještaja);**
- **Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da se evidentiraju podaci o početku i završetku rada, kao i vremenu prekida rada, ali je kod svih radnika iskazan identičan kraj radnog vremena, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (tačka 7.1.2.1);**

- U okviru programa održivosti zaposlenosti i razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica odobravaju se sredstva za namjene koje se ne mogu dovesti u vezu s tim da će njihova nabavka doprinijeti održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom, razvoju privrednih društava i zaštitnih radionica koje pružaju mogućnost za rad i zapošljavanje osoba sa težim invaliditetom (tačka 7.1.2.3 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je odgovoran da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrди da je tokom fiskalne godine obezbijedio namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Fonda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 19. 9. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Preispitati odredbe Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u dijelu utvrđenog broja potrebnih izvršilaca, uvažavajući zakonski date nadležnosti Fondu.	4.
2.*	Izvršiti popunjavanje sistematiziranog broja izvršioца u jedinici za internu reviziju kako bi se uspostavila funkcija interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.*	Utvrđiti kriterije za izbor korisnika, Godišnjim planom nadzora predvidjeti korisnike koji će biti predmet nadzora, te nadzor vršiti u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom i Godišnjim planom nadzora.	5.1
4.	Ugovorima zaključenim sa korisnicima sredstava (poslodavcima) definisati obavezu poslodavaca da za zaposlenike za koje je predviđen rad izvan prostorija poslodavca zaključe ugovor o radu u skladu sa članom 26. Zakona o radu.	5.1
5.	Donositi odluku o izvršenju Finansijskog plana Fonda u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	6.1
6.*	Pravilnikom o radu propisati mjerljive kriterije i način na koji se utvrđuje radni učinak. ²	7.1.2.1
7.*	Obračun i isplatu regresa za godišnji odmor vršiti u visini zakonom dozvoljenog neoporezivog iznosa.	7.1.2.1
8.	Pravilnik o radu uskladiti sa odredbama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak u dijelu načina obračuna oporezive naknade (koristi) za korištenje službenog vozila u privatne svrhe za direktora.	7.1.2.1
9.	Evidencije o radnom vremenu voditi u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	7.1.2.1
10.*	Pravilnikom o raspodjeli sredstava za programe definisati mjerljive kriterije za vrednovanje kako bi se osiguralo objektivno bodovanje s ciljem pravilne raspodjele sredstava u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom.	7.1.2.3
11.	Prilikom dodjele sredstava korisnicima u potpunosti primjenjivati odredbe utvrđene pravilnicima za programe i novčane stimulanse, u dijelu ispunjavanja uslova za dodjelu sredstava i dostavljanja definisane dokumentacije.	7.1.2.3

² Ovom preporukom obuhvaćene su dvije preporuke iz prethodnog izvještaja, jedna nerealizovana (Pravilnikom o radu propisati mjerljive kriterije za utvrđivanje prava na naknade po osnovu rada i jasno definisati ostala primanja zaposlenih, te obračun i isplatu vršiti u skladu sa važećim propisima) i jedna djelimično realizovana (Preispitati opravdanost obračunatog i isplaćenog dijela plaće po osnovu radnog učinka, bonusa i stimulacija na plaće direktoru i zaposlenima Fonda u cilju racionalnog upravljanja javnim sredstvima, za koju je ocijenjeno da nije realizovana u dijelu obračuna i isplate dijela plaće po osnovu radnog učinka svim zaposlenicima Fonda).

12.*	Uputstvom o načinu vođenja i sadržaju Registra stalnih sredstava dodijeljenih sredstvima Fonda precizirati način popunjavanja i ažuriranja podataka, ispis i ovjeru, s ciljem blagovremenog osiguranja potpunih podataka i uspostave nadzora i kontrole nad stalnim sredstvima čija nabavka je finansirana ili sufinansirana sredstvima Fonda, u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom i Pravilnikom za programe.	7.1.2.3
13.	Sredstva kapitalnih transfera planirati, odobravati i evidentirati na odgovarajućoj poziciji, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	7.1.2.3
14.	Preispitati Pravilnik za programe u dijelu odredbi koje se odnose na definisanje potreba i aktivnosti koje će se finansirati/sufinansirati u okviru pojedinih lotova.	7.1.2.3
15.	Blagovremeno pokretati postupke javnih nabavki kako bi se realizacija ugovora vršila u tekućoj fiskalnoj godini za koju su finansijskim planom osigurana sredstva.	9.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (6)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Finansijski plan Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za 2023. godinu i Izmjene i dopune Finansijskog plana Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za 2023. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom;
- Zakon o ustanovama;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Statut Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Fond je javna ustanova osnovana Odlukom o osnivanju koju je donio Parlament FBiH 29. 7. 2010. godine. Rješenjem o registraciji od 4. 3. 2011. godine upisan je u registar Općinskog suda u Sarajevu. Prava, obaveze i odgovornosti Fonda propisane su Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom³ (u dalnjem tekstu: Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji), Odlukom o osnivanju i Statutom.

Poslovi koje obavlja u okviru svoje nadležnosti su: provodi politiku razvoja i unapređivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba sa invaliditetom; finansira i sufinansira programe razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica; vrši isplate novčanih nadoknada i stimulansa; finansira i sufinansira programe za održavanje zaposlenosti osoba sa invaliditetom; vrši nadzor nad ostvarivanjem prava na novčanu naknadu i stimulans i korištenje drugih sredstava Fonda; nadzire pravilnost obračuna novčane naknade koja se dodjeljuju privrednom društvu za zapošljavanje osoba sa invaliditetom koje ostvari status zaštitne radionice i vjerodostojnost priloženih dokaza i drugih dokumenata.

Unutrašnja organizacija i način rada Fonda utvrđena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta koji je donesen 28. 4. 2023. godine. Prethodno je bio u primjeni Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta iz aprila 2022. godine. Ovim Pravilnikom uređen je opis poslova i radnih zadataka za 59 sistematizovanih radnih mesta, a na 31. 12. 2023. godine u Fondu su bila 33 zaposlena radnika.

Sjedište Fonda je u Sarajevu, u Ulici Vilsonovo šetalište broj 10.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Fonda za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja finansijskog plana. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od decembra 2023. do jula 2024. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u dalnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Fonda za 2020. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 9/10

Fond je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskem izvještaju. Revizijom je konstatovano da su najvećim dijelom preuzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preuzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrđili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Fond je u septembru 2023. godine donio Strategiju upravljanja rizicima i sačinio Registar rizika u skladu sa odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
2.	Pravilnik o kućnom redu koji je na snazi od augusta 2022. godine uskladen je sa Zakonom o radu u dijelu sedmičnog fonda sati, odnosno Pravilnikom je propisano da sedmično radno vrijeme Fonda iznosi 40 sati, te da počinje u 07:45 h i traje do 16:15 h (radnici imaju pravo na pauzu tokom radnog dana od 30 minuta).
3.	Prema Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i Federalnom ministarstvu finansija poduzimane su aktivnosti s ciljem da provedu nadzore iz svoje nadležnosti. Shodno tome, prezentovan je nalog za provođenje vanrednog budžetskog nadzora Federalnog ministarstva finansija, kao i najava kontrole Komisije za nadzor nad zakonitošću rada zavoda, ustanova i fondova koju je osnovalo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Navedene kontrole do okončanja revizije nisu provedene.
4.	Izvještavanje o namjenskom utrošku sredstava doznačenih od Federalnog zavoda za zapošljavanje vršeno je u ugovorom utvrđenom roku.
5.	Uvećani dio novčanog stimulansa knjigovodstveno je evidentiran na dugoročno razgraničenim rashodima u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
6.	Donesene su interne procedure u 2021. godini, kojima je regulisan postupak naplate sredstava koja nisu namjenski utrošena, kao i način njihovog evidentiranja i iskazivanja u poslovnim knjigama.
7.	Ugovor za pružanje finansijskih/bankarskih usluga sa bankama zaključen je nakon provedene procedure nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
8.	Prilikom nabavke roba i usluga primjenjen je odgovarajući postupak u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.
9.	Potencijalne obaveze po osnovu tužbi evidentirane su u okviru vanbilansne evidencije, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Direktor Fonda 23. 12. 2022. godine donio je Godišnji plan vršenja neposrednog nadzora za 2023. godinu. Međutim, njime nisu utvrđeni subjekti koji će biti predmet nadzora, niti je izvršen planirani broj nadzora na terenu, s obzirom na to da su provedena 74 od ukupno planiranih 196 nadzora.
2.	Tokom 2023. godine nije vršena isplata bonusa, dok je obračunata i isplaćena stimulacija za jednog radnika u skladu s Pravilnikom o radu. Međutim, preporuka nije realizovana u dijelu obračuna i isplate dijela plaće po osnovu radnog učinka svim zaposlenicima Fonda.
3.	Prezentovan je Registar stalnih sredstava – tabelarni pregled korisnika sredstava čija nabavka je finansirana ili sufinansirana sredstvima Fonda kroz određene programe Fonda. Međutim, uvidom u dostavljeni pregled utvrđeno je da do okončanja revizije nije ažuriran i ne sadrži određena sredstva nabavljena u 2022., kao ni sredstva nabavljena tokom 2023. godine, zbog čega nismo mogli potvrditi tačnost unesenih podataka.

Nerealizovane preporuke

1.	Uspostaviti jedinicu za internu reviziju u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.
2.	Pravilnikom o radu propisati mjerljive kriterije za utvrđivanje prava na naknade po osnovu rada i jasno definisati ostala primanja zaposlenih, te obračun i isplatu vršiti u skladu sa važećim propisima.
3.	Preispitati obračun i isplatu regresa za korištenje godišnjeg odmora za iznos iznad zakonom dozvoljenog neoporezivog iznosa, s obzirom na to da se isplata vrši iz javnih sredstava.
4.	Pravilnikom za programe jasno definisati kriterij za ocjenu kvaliteta programa, s ciljem raspodjele sredstava u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu dato je ukupno 15 preporuka, od čega je devet novih i šest preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2020. godinu (četiri nerealizovane i tri djelimično realizovane⁴).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljenе prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljenе prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu date su tri preporuke, od kojih je jedna implementirana, a jedna djelimično implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, dok za jednu nisu preduzete aktivnosti.

Implementacijom većeg broja preporuka datih u pismu menadžmentu rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Fond u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljuju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁵ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁶ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

⁴ Jedna djelimično realizovana i jedna nerealizovana preporuka iz prethodnog Izvještaja objedinjene su u jednu.

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

Izvršili smo analizu uspostavljenog sistema internih kontrola kao modela, koji se definiše kao proces koji provodi menadžment, dizajniran kako bi osigurao prihvatljivu garanciju za ostvarivanje ciljeva u djelotvornosti i učinkovitosti poslovanja, pouzdanosti finansijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonima i propisima.

Upravni odbor Fonda donio je **Statut i njegove izmjene i dopune**,⁷ na koje je Vlada Federacije BiH 14. 11. 2011. godine dala saglasnost (kao i na izmjene i dopune Statuta koje je Upravni odbor donio 20. 11. 2014. godine). Njime je uređen: naziv i sjedište, pravni položaj, osnivač, obaveze i prava prema osnivaču, djelatnost, način i uslovi obavljanja te djelatnosti, sredstva i način raspoređivanja sredstava za rad, odnos prema korisnicima usluga, organi i tijela Fonda, njihov djelokrug, sastav i način izbora, vršenje stručnih i administrativnih poslova, finansiranje i finansijsko poslovanje, način ostvarivanja javnosti rada, opći akti i druga pitanja od značaja za rad Fonda.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta iz aprila 2023. godine utvrđena je: organizaciona struktura, sistematizacija radnih mesta i koordiniranje poslova i zadataka radnih mesta. Pravilnikom je propisano da Fond poslove iz nadležnosti obavlja putem sedam organizacijskih jedinica (u okviru određenih organizacijskih jedinica uspostavljena su odjeljenja): Kabinet direktora, Jedinica za internu reviziju, Sektor pravnih, administrativnih i finansijskih poslova, Sektor za razvoj, pripremu i provedbu programa i poticaja, Sektor finansijskih i računovodstvenih poslova, Sektor nadzora i obračuna novčanih nadoknada i Služba za javne nabavke i informacione tehnologije. U prilogu važećeg Pravilnika dat je pregled svih sistematizovanih radnih mesta po Sektorima i Organizacijskim jedinicama, te opisi poslova i odgovornosti.

Ovim Pravilnikom sistematizovano je 59 radnih mesta (za dva radna mesta sistematizovana pravilnikom navedeno je da radni odnos miruje, jer su dva radnika imenovana za obavljanje dužnosti na mandatni period), a na 31. 12. 2023. u Fondu su bila zaposlena 33 radnika, što je 57% popunjenošti radnih mesta u odnosu na Pravilnik. Prema važećem Pravilniku, značajna mesta koja nisu popunjena su: viši stručni saradnik za poslove nadzora i obrade izvještaja korisnika o utrošku sredstava (dva izvršioca), viši stručni saradnik za poslove obračuna novčanih nadoknada i subvencija plata (četiri izvršioca), viši stručni saradnik za podršku korisnicima, pravnim subjektima i obradu posebnog doprinosa, viši stručni saradnik za razvoj i ažuriranje baza podataka, viši stručni saradnik za računovodstvene poslove, stručni saradnik za vođenje analitičkog knjigovodstva, potraživanja, obaveza i imovine, dva interna revizora i drugi. Tokom 2023. godine zaposleno je devet radnika, od kojih je sedam na neodređeno radno vrijeme, dok su dva na određeno radno vrijeme (jedan zaposlenik na period od šest mjeseci i jedan pripravnik), a za tri radnika je prestao radni odnos (za dva radnika istek ugovora o radu na određeno radno vrijeme i otkaz ugovora o radu na zahtjev zaposlenika).

Fond s 57% popunjениh sistematizovanih radnih mesta obavlja poslove koji su mu Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji dati u nadležnost. Skrećemo pažnju da navedeno može uticati na vršenje djelatnosti Fonda. S tim u vezi, obavljenom revizijom su utvrđeni značajni propusti kod obavljanja poslova iz nadležnosti. S obzirom na to da Fond funkcioniše sa 57% popunjениh sistematizovanih radnih mesta, postavlja se pitanje adekvatnosti nivoa popunjenošti za blagovremeno obavljanje poslova, odnosno pitanje osnovanosti sistematizovanog broja radnih mesta.

Upravljanje rizicima je proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno primjenom sistema finansijskog upravljanja i kontrole, u svrhu smanjenja rizika. Fond je u septembru 2023. godine donio Strategiju upravljanja rizicima. Izvršena je identifikacija i procjena rizika, te je sačinjen Registar rizika.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 8/11

Fond je usvojio značajan broj internih akata i procedura s ciljem uspostavljanja kontrolnih aktivnosti kao jedne od komponenti sistema internih kontrola. Uvidom u njih utvrdili smo da određeni interni akti nisu bili usaglašeni sa važećim zakonskim propisima i njihovim izmjenama i dopunama (Pravilnik o radu Fonda nije bio usaglašen sa Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaća⁸ u dijelu obračuna naknada za slučaj teške invalidnosti ili bolesti; Računovodstvene politike Fonda iz 2015. godine nisu bile usaglašene sa važećim Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor; Pravilnik o blagajničkom poslovanju Fonda iz 2011. godine, nije bio usaglašen sa Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem; također nije bio donesen interni akt o organizaciji računovodstvenog informacijskog sistema, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH). Postupajući po preporukama iz Pisma menadžmentu nakon obavljene prethodne revizije za 2023. godinu, direktor je krajem 2023. godine donio: Računovodstvene politike, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o organizaciji računovodstvenog informacionog sistema, kao i Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju. Također, Fond je u septembru 2023. godine sačinio Mapu poslovnih procesa. Izvršen je unos Mape poslovnih procesa i Registra rizika u PIFC (Modul za finansijsko upravljanje i kontrolu) u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH.⁹

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu sačinjen je i 8. 2. 2024. godine dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija. U dijelu mjera koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama navedeno je da je potrebno sagledati postojeće interne akte, u slučaju potrebe doraditi ih i osigurati njihovu primjenu, izraditi nove interne akte, unaprijediti procese sistema internih kontrola.

Shodno navedenom, konstatujemo da sistem finansijskog upravljanja i kontrole nije u potpunosti uspostavljen u dijelu kontrolnog okruženja u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija, u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- preispitati odredbe Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u dijelu utvrđenog broja potrebnih izvršilaca, uvažavajući zakonski date nadležnosti Fondu.**

Organi Fonda

U skladu sa članovima 40, 41. i 42. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i članom 10. Statuta organi Fonda su: Nadzorni odbor, Upravni odbor i direktor.

Nadzorni odbor Fonda imenovan je 12. 11. 2020. godine Rješenjem Vlade FBiH na mandatni period od četiri godine, u sastavu: Tomislav Naletilić, predsjednik i članovi: Mehmed Hero, Josip Drežnjak, Omer Pinjić i Mujo Trebović. Rješenjem od 8. 4. 2024. godine Vlada FBiH razriješila je dužnosti Nadzorni odbor Fonda. Također, istim Rješenjem imenovan je privremeni Nadzorni odbor na period do najviše tri mjeseca, odnosno do okončanja postupka konačnog imenovanja. Privremeni Nadzorni odbor imenovan je u sastavu: Tomislav Naletilić, predsjednik, Ervin Mušinović, Benjamin Sinanović, Senad Mašetić i Josip Drežnjak, članovi.

⁸ „Sl. novine FBiH”, br. 63/, 22/11, 66/11, 51/12, 99/22, 15/23, 68/23

⁹ V. broj 846/2023 od 21. 6. 2023. godine

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji utvrđeno je da se upravni odbor sastoji od sedam članova od kojih najmanje jedan član treba biti osoba sa invaliditetom. Privremeni Upravni odbor imenovan je Rješenjem Vlade FBiH od 4. 8. 2022. godine na period od tri mjeseca odnosno do okončanja postupka konačnog imenovanja predsjednika i članova Upravnog odbora u sastavu: Senad Pešto, predsjednik i članovi: Adis Hamzić, Sudo Marić, Kasim Alajbegović, Bosiljko Čović, Vjekoslav Vučić i Jasmin Hodžić, dok je isti dan Rješenjem razriješen Upravni odbor imenovan 31. 7. 2019. godine. **Nakon isteka perioda od tri mjeseca Vlada Federacije BiH nije imenovala novi saziv Upravnog odbora.**

Odlukom o imenovanju koju je 20. 1. 2023. godine donio Upravni odbor za direktora Fonda imenovan je Ahmet Baljić na mandatni period od četiri godine, što mu je ujedno drugi mandat na mjestu direktora. Vlada FBiH je 30. 12. 2022. godine dala saglasnost na imenovanje direktora Fonda. Prethodno je Odlukom Upravnog odbora od 19. 12. 2022. godine bio imenovan za vršioca dužnosti direktora do imenovanja, a najduže tri mjeseca od dana imenovanja.

Interni revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹⁰ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,¹¹ Fond je obavezan uspostaviti jedinicu za internu reviziju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta predviđena je Jedinica za internu reviziju. U njoj su sistematizovana radna mjesta za tri izvršioca (rukovodilac interne revizije i dva interna revizora), a popunjeno je samo radno mjesto rukovodioca interne revizije. Rukovodilac interne revizije, osim poslova predviđenih Zakonom, obavljao je i planirane interne revizije.

Do okončanja revizije nisu prezentovane aktivnosti vezane za popunjavanje preostalih sistematizovanih radnih mjesta Jedinice za internu reviziju.

Strateški plan rada za period 2023-2025. godine i Godišnji plan rada za 2023. godinu sačinio je rukovodilac Jedinice za internu reviziju interni revizor, a direktor ih je odobrio u decembru 2022. godine.

Godišnjim planom rada za 2023. planirano je šest revizija i to: Naplata sredstava po članovima 18. i 19. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji; Vršenje nadzora nad namjenskim utroškom sredstava koje je odobrio Fond; Finansiranje zapošljavanja osoba sa invaliditetom – novčani stimulans; Vršenja neposrednog nadzora na terenu nad namjenskim utroškom sredstava Fonda; Javne nabavke u Fondu; Finansiranje i sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica i revizije po nalogu direktora. U planiranom periodu provedeno je šest revizija, dok revizije po nalogu direktora nisu vršene. Dato je ukupno pet preporuka za revidirane procese iz 2023. godine, koje su do okončanja revizije realizovane. U izvještajima je ocijenjeno da je sistem internih kontrola: nezadovoljavajući u dijelu naplate sredstava posebnog doprinosa iz članova 18. i 19. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, dok je za ostale navedeno da je zadovoljavajući uz određene nedostatke i slično.

Izvještaj o radu interne revizije za 2023. sačinjen je i dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija 15. 2. 2024. godine.

S obzirom na to da su Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH utvrđene odgovornosti rukovodioca Jedinice i internog revizora, interna revizija uspostavljena na način da je zaposlen samo rukovodilac osim što nije u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, nedovoljna je da bi njena funkcija bila operativna u potpunosti i dala puni doprinos boljem i efikasnijem poslovanju.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Preporuka:

- *izvršiti popunjavanje sistematiziranog broja izvršioca u jedinici za internu reviziju kako bi se uspostavila funkcija interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.*

Prevencija korupcije

Zaključkom od 11. 11. 2021. godine Vlada FBiH usvojila je Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije. Realizacija najvećeg dijela predviđenih mjera utvrđena je u roku od šest mjeseci do godinu dana, a za neke da se kontinuirano provode.

U Akcionom planu jedna od aktivnosti je analiziranje i ažuriranje postojećih planova integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja Plana. Fond nije izvršio ažuriranje Plana integriteta za borbu protiv korupcije iz 2015. godine, kao ni njegovo usklađivanje sa Akcionim planom, niti je donio novi plan integriteta za borbu protiv korupcije.

Odlukom o izradi Plana integriteta od 16. 4. 2024. godine formirana je Radna grupa koja je obavezna sačiniti i direktoru dostaviti Prijedlog plana integriteta Fonda u roku od 90 dana od dana donošenja Odluke. Nacrt plana integriteta je sačinjen i 13. 6. 2024. godine dostavljen Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije na mišljenje. Do okončanja revizije Agencija nije dostavila mišljenje na Nacrt plana integriteta.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

5.1 Neposredni nadzor u sjedištu korisnika sredstava

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji uređuje se profesionalna rehabilitacija, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa smanjenom radnom sposobnošću. Profesionalnu rehabilitaciju čine mjere i aktivnosti koje se poduzimaju kako bi se osoba sa invaliditetom osposobila za odgovarajući posao, zaposnila, zadržala posao i u njemu napredovala ili promijenila zanimanje. Ove mjere i aktivnosti obuhvataju: pripremanje i stručnu pomoć pri osposobljavanju, potpora u izvorima finansiranja, izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad, radno osposobljavanje, dokvalifikacija, prekvalifikacija, održavanje i usavršavanje radnih sposobnosti do uposlenja i druge mjere i aktivnosti propisane Zakonom. U skladu sa članom 58. navedenog Zakona utvrđeno je da Fond finansira i sufinansira programe razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica, finansira i sufinansira programe za održavanje zaposlenosti osoba sa invaliditetom, vrši isplatu novčanih nadoknada i stimulansa, a između ostalog, vrši i nadzor nad: ostvarivanjem prava na novčanu naknadu i stimulans; korištenjem sredstava Fonda; kao i nadzor nad pravilnim obračunom novčane naknade i vjerodostojnosti priloženih dokaza i dokumenata korisnika sredstava Fonda.

Pravilnikom o raspodijeli sredstava za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti, razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica, te programa profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom i izmjenama i dopunama ovog Pravilnika,¹² Pravilnikom o raspodijeli sredstava za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom¹³ i ugovorima zaključnim sa korisnicima propisano je da Fond u svrhu nadzora nad namjenskim utroškom zadržava pravo neposredne kontrole u sjedištu i van sjedišta korisnika sredstava o čemu se sačinjava zapisnik.

¹² U dalnjem tekstu: Pravilnik za programe

¹³ U dalnjem tekstu: Pravilnik za novčane stimulanse

Uputstvom za obavljanje nadzora kod korisnika sredstava Fonda iz 2022. godine¹⁴ propisan je cilj provođenja nadzora, izvori prava za vršenje nadzora, vrste nadzora, način sačinjavanja zapisnika, rok za sastavljanje zapisnika i prilozi uz zapisnike.¹⁵

Također, ugovorima zaključenim sa korisnicima propisana je obaveza neposredne kontrole i garancija za izvršenje ugovora u slučaju nemamjenskog utroška. Osim navedenih, Upravni odbor 13. 1. 2023. godine donio je Odluku u kojoj je navedeno da korisnicima kod kojih postoji sumnja u vjerodostojnost dostavljene dokumentacije prilikom podnošenja zahtjeva za isplatu novčane nadoknade ili subvencije neto plaća neće biti isplaćena do momenta provjere dostavljene dokumentacije. Odlukom je propisano da korisnici sredstava Fonda kod kojih se ispostavi da nisu u cijelosti i na način propisan pravilnicima o raspodjeli sredstava, zaključenim ugovorima i uputstvima o pravdanju dodijeljenih sredstava izvršili pravdanje dodijeljenih novčanih sredstava, ne koriste sredstva u skladu s propisanim aktima ili su prilikom vršenja nadzora kod njih uočene nepravilnosti neće biti isplaćena refundacija sve do momenta otklanjanja nepravilnosti.

Direktor je 23. 12. 2022. donio Plan vršenja nadzora nad utroškom sredstava za 2023. godinu (u dalnjem tekstu: Godišnji plan nadzora). Njime je propisano da se vršenje nadzora obavlja kod korisnika kojima su sredstva dodijeljena po osnovu raspisanih javnih poziva Fonda, a ukoliko korisnik ne omogući neposrednu kontrolu gubi pravo na daljnje apliciranje, dok Fond zadržava pravo povrata sredstava kroz sredstva osiguranja (aktiviranje mjenice ili bankovne garancije) te pravo poduzimanja ostalih zakonom predviđenih mjera. Također, propisano je da nadzor može vršiti svaki zaposlenik Fonda kojeg je direktor pismeno opunomoćio za vršenje nadzora i kontrole, a pismenu punomoć za obavljanje nadzora dužan je predočiti poslodavcu - korisniku sredstava, prilikom obavljanja nadzora na terenu. Punomoć se izdaje na dan vršenja nadzora i smatra se nalogom direktora za njegovo obavljanje.

Godišnjim planom nadzora planirano je da će se tokom 2023. godine izvršiti nadzor kod svih privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica kojima su odobrena sredstva po lotu I¹⁶ i lotu II¹⁷, kod 5% samostalnih obrtnika kojima su dodijeljena sredstva po lotu IV u 2022. godini¹⁸, kod 10% organizacija osoba sa invaliditetom kojima su dodijeljena sredstva po lotu V u 2022. godini¹⁹ i kod 5% korisnika novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom kojima su odobrena sredstva po prvom i drugom Javnom pozivu u 2021. godini,²⁰ odnosno predviđeno je da će se neposredni nadzor obaviti kod 182 korisnika kojima su odobrena sredstva po javnim pozivima iz 2022. godine i kod 14 korisnika kojima su odobrena sredstva po javnim pozivima iz 2021. godine. Također, utvrđen je period vršenja nadzora po navedenim javnim pozivima (iz 2021. i 2022. godine), kao i okvirni period nadzora po kantonima.

Obavljenom revizijom konstatovano je da Planom vršenja nadzora nad utroškom sredstava za 2023. godinu nisu određeni korisnici koji će biti predmet nadzora u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, pravilnicima za raspodjelu sredstava i Upustvom za obavljanje nadzora, budući da je za dio korisnika planirano da će se nadzor vršiti kod 5%, odnosno 10% korisnika od ukupnog broja zaključenih ugovora.

¹⁴ U dalnjem tekstu: Upustvo za nadzor

¹⁵ Članom 10. Upustva za nadzor iz 2021. godine (bio u primjeni do augusta 2022. godine) je bilo propisano da ukoliko službenici Fonda koji vrše nadzor na licu mjesta utvrde da je veći broj zaposlenih osoba s invaliditetom odsutan s radnog mjesto, mogu prolongirati vršenje nadzora kod korisnika sredstava za period u kojem je moguće osigurati prisustvo tih radnika. Upustvom za nadzor iz 2022. godine ova odredba je ukinuta.

¹⁶ Prvi Javni poziv u 2022. godini po kojem je planiran nadzor kod 91 korisnika kojima su dodijeljena sredstva po Lot I (programi za održavanje postojećeg nivoa zaposlenosti).

¹⁷ Drugi Javni poziv u 2022. godini po kojem je planiran nadzor kod 61 korisnika kojima su dodijeljena sredstva po Lot II (programi za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom).

¹⁸ Kod samostalnih obrtnika kojima su dodijeljena sredstva po Lot IV iz 2022. godine (programi održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom koji obavljaju samostalnu djelatnost) planiran je nadzor u 5% korisnika od ukupnog broja zaključenih ugovora (od 499 korisnika kojima su odobrena sredstva nadzor je planiran kod 27 korisnika).

¹⁹ Kod organizacija osoba sa invaliditetom kojima su dodijeljena sredstva po Lot V u 2022. godini (programi održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom zaposlenih u organizacijama osoba sa invaliditetom) planiran je nadzor u 10% korisnika sa kojima su zaključeni ugovori (od 23 korisnika kojima su odobrena sredstva nadzor je planiran kod tri korisnika).

²⁰ Kod korisnika novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom kojima su odobrena sredstva po prvom i drugom Javnom pozivu u 2021. godini planiran je nadzor u 5% od ukupnog broja zaključenih ugovora, odnosno nadzor je planiran kod 14 korisnika.

Osim toga, njime kao ni nekim drugim aktom nisu definisani kriteriji po kojima će se vršiti izbor korisnika sredstava kod kojih će se obaviti nadzor, već je samo navedeno da će se on obaviti kod 182 korisnika kojima su dodijeljena sredstva po javnim pozivima iz 2022. godine i kod 14 korisnika kojima su dodijeljena sredstva po javnim pozivima iz 2021. godine (od čega je za dio korisnika obim kontrole utvrđen u procentima). Skrećemo pažnju na to da je Planom vršenja nadzora definisan samo broj korisnika kod kojih će se obaviti nadzor, a da nisu utvrđeni kriteriji i odabrani nazivi korisnika kod kojih će se obaviti nadzor.

Prema prezentovanom Godišnjem izvještaju o izvršenim nadzorima na terenu za 2023., obavljene su kontrole kod 154 korisnika, od kojih se 74 odnosi na neposredni nadzor na terenu (predviđen Godišnjim planom nadzora). Nadzor kod preostalih 80 korisnika odnosi na nadzor po osnovu obavijesti o nadzoru u toku implementacije programa kod korisnika kojima su dodijeljena sredstva u 2023. godini.

Skrećemo pažnju na to da je Pravilnikom za programe iz 2023. godine (član 25. stav 6) propisano da su korisnici obavezni prije izvršene nabavke u toku implementacije programa u roku koji ne može biti kraći od 5 dana pismeno obavijestiti Fond kako bi ovlaštena osoba mogla izaći na teren i utvrditi da je nabavka izvršena u skladu sa zaključenim Ugovorom (nadzor se vrši kod korisnika kojima su odobrena sredstva po programima iz 2023. godine, na način da se izvrši uvid u nabavke za koje su programima odobrena sredstva, kako bi se uvjerili da su izvršene u skladu sa zaključenim ugovorima, a prije roka za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku). Dakle, ovaj nadzor utvrđen je Pravilnikom za programe, a izvršen je kod subjekata kojima su odobrena sredstva za nabavku po prvom javnom pozivu iz 2023. godine za Lot I (finansiranje/sufinansiranje programa za održavanje postojećeg nivoa zaposlenosti) i Lot II (finansiranje/sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava). Napominjemo da ova vrsta nadzora predstavlja kontinuiranu aktivnost koja je predviđena Pravilnikom za programe za sredstva dodijeljena u 2023. godini i za koju je predviđeno da se vrši u toku implementacije programa. Godišnjim planom nadzora, nadzor po osnovu obavijesti nije propisan.

Imajući u vidu navedeno, Godišnjim planom nadzora predviđeno je obavljanje nadzora na terenu kod ukupno 196 korisnika sredstava (dodijeljena sredstva po javnim pozivima iz 2021. i 2022. godine), od kojih je kod 74 korisnika izvršen nadzor na terenu (38%). Kao razlozi neizvršavanja planiranog broja neposrednih kontrola u Izvještaju je navedeno da su zaposlenici Fonda bili zaduženi za obavljanje poslova saradnje sa budžetskom inspekcijom, sa dvije eksterne revizije, kao i sačinjavanje novih internih akata vezanih za raspodjelu sredstava.

Iz prezentovanog Godišnjeg izvještaja o izvršenim nadzorima na terenu nije moguće utvrditi koliko je izvršeno nadzora kod subjekata kojima su dodijeljena sredstva po javnim pozivima iz 2022. godine, po javnim pozivima iz 2021. godine, da li su izvršeni u visini planiranih 5% ili 10% od ukupnog broja zaključenih ugovora, odnosno koliko je korisnika po kojem javnom pozivu obuhvaćeno. Nakon obavljene neposredne kontrole ovlašteni zaposlenici Fonda sačinili su zapisnike o obavljenom nadzoru za svakog pojedinačnog korisnika, međutim nije sačinjana rekapitulacija iz koje bi bio vidljiv obim obavljenog nadzora po osnovu javnih poziva obuhvaćenih Godišnjim planom nadzora.

Planom vršenja nadzora nad utroškom sredstava za 2023. godinu, kao ni drugim aktom, nisu definisani kriteriji po kojima će se vršiti izbor korisnika sredstava. Osim toga, njime nisu određeni korisnici koji će biti predmet neposrednog nadzora (za određene programe i novčane stimulanse odobrene korisnicima planirano je 5% ili 10% od ukupnog broja zaključenih ugovora. Od planiranog broja (196), nadzor je izvršen kod 74 korisnika, što predstavlja samo 38% od ukupno planiranih neposrednih nadzora na terenu. Na osnovu obavljenih nadzora nismo mogli potvrditi da je osigurana efikasna provedba i ostvarivanje prava utvrđenih Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, kao i obaveza utvrđenih zaključenim ugovorima sa korisnicima sredstava. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i Uputstvom za obavljanje nadzora.

Preporuka:

- *utvrditi kriterije za izbor korisnika, Godišnjim planom nadzora predvidjeti korisnike koji će biti predmet nadzora, te nadzor vršiti u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, ospozobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom i Godišnjim planom nadzora.*

Uputstvom za obavljanje nadzora kod korisnika sredstava (član 3.) utvrđeno je da je cilj obavljanja nadzora nad namjenskom upotrebom sredstava Fonda osigurati efikasnu provedbu i ostvarivanje prava, te ispunjavanje obaveza utvrđenih Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji od strane osoba sa invaliditetom, poslodavaca i društva kao cjeline, kao i obaveza utvrđenih na osnovu zaključenih ugovora sa korisnicima sredstava.²¹

Skrećemo pažnju na to da je Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji (član 26) propisano da se osobi sa invaliditetom može osigurati da posao obavlja i kod kuće, a općim aktom privrednog društva bliže se utvrđuju uslovi za rad od kuće. Također, članom 26. Zakona o radu utvrđeno je da se ugovor o radu može zaključiti radi obavljanja poslova van prostorija poslodavca (kod kuće radnika ili u drugom prostoru koji osigura radnik) u skladu sa kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu. Međutim, ugovor o radu zaključen sa radnikom za rad od kuće, između ostalog treba da sadrži podatke o trajanju radnog vremena; vrsti poslova i načinu organizovanja rada; uslovima rada i načinu vršenja nadzora nad radom; upotrebi vlastitih sredstava za rad i naknadi troškova za njihovu upotrebu; kao i naknadi drugih troškova vezanih za obavljanje poslova i način njihovog utvrđivanja.

Pregledom uzorkovanih zapisnika i dokumentacije o provedenim neposrednim nadzorima na terenu (uzorkovano 48 zapisnika ili 64,8% ukupno obavljenih neposrednih kontrola) konstatovano je sljedeće:

- **kod korisnika:** Udrženje „Samostalni korak“, Udrženje za socijalnu uključenost „Inkluzija“, Humanitarno udrženje „Hrabo srce“, Savez „Prilika za BiH“ u periodu kontrole na radnom mjestu nije zatečena nijedna zaposlena osoba sa invaliditetom, a nije prezentovana ni dokumentacija kojom se dokazuje opravdanost izostanaka sa posla. Od navedenih, dva udrženja nisu vodila šiht-liste ni evidencije o prisustvu na radnom mjestu, kod jednog udrženja prezentovano je da osobe sa invaliditetom koriste slobodan dan, o čemu nema nikakav pisani trag, a kod jednog na adresi nije pronađen niko, iako je kontrola unaprijed najavljena. U ugovorima o radu zaključenim sa osobama sa invaliditetom kod dva udrženja navedeno je da će poslove obavljati u sjedištu udrženja, a u periodu kontrole nisu bili na radnom mjestu, dok je kod jednog udrženje navedeno da će poslove obavljati od kuće. To je konstatovano u zapisnicima ovlaštenih zaposlenika Fonda.

Međutim, nije prezentovano da su poduzimane daljnje aktivnosti u cilju otklanjanja navedenih nepravilnosti (osim aktiviranja mjenica zbog nenamjenske upotrebe odobrenih sredstava u junu i julu 2024. godine) u skladu sa Zakonom i internim aktima Fonda. S obzirom na to da osobe sa invaliditetom za čije zapošljavanje je osigurana finansijska podrška Fonda nisu bile prisutne na radnim mjestima, obavljenim nadzorima nije bilo moguće utvrditi obavljaju li poslove na kojima su zaposleni i za koje su osposobljeni, i da li su uslovi rada prilagođeni njihovim radnim sposobnostima;

- kod korisnika „Tim Mirkačić“ d.o.o. prilikom kontrole u radnom odnosu zatečen je samo direktor, a četiri osobe sa invaliditetom koje su bile zaposlene kod ovog korisnika odjavljene su, a kao razlog odjavljivanja navedeno je smanjenje obima posla. Korisnik je prema javnom pozivu iz marta 2021. godine zaposlio četiri osobe sa invaliditetom kroz novčani stimulans za novo zapošljavanje. Ugovori o radu zaključeni su na neodređeno radno vrijeme sa osobama sa invaliditetom, ali nakon isteka 12 mjeseci osobe su odjavljene. Shodno navedenom, uzimajući u obzir da korisnik nije ispoštovao prvi dio ugovora, jer nije opravdao namjenski utrošak, ugovoreni dodatni stimulans nije ni isplaćen;
- kod korisnika: „IMT Group“ d.o.o., „SH Union“ d.o.o. i „LSM Comerc“ d.o.o. dio zaposlenih osoba sa invaliditetom u periodu kontrole koristili su godišnji odmor, iako je kontrola unaprijed najavljena. Shodno navedenom, ukoliko zaposlene osobe sa invaliditetom nisu zatečene na radnom mjestu, neposrednom kontrolom nije bilo moguće utvrditi obavljaju li poslove na kojima su zaposleni i za koje su osposobljeni, i da li su uslovi rada prilagođeni njihovim radnim sposobnostima;

²¹ Uputstvom za obavljanje nadzora je definisano da je izvor prava za vršenje nadzora utvrđen Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, pravilnicima za programe i novčane stimulanse i zaključenim ugovorima sa korisnicima.

- kod korisnika sredstava „ET“ d.o.o., „Call Ero“ d.o.o., „Šabić BH“ d.o.o. i „Green soft“ d.o.o. veći broj zaposlenih osoba sa invaliditetom bio je na radu od kuće, a kao dokaz dostavljeni su ugovori o radu, kao i aneks ugovora o radu u kojem je navedeno da će osoba raditi od kuće. Izvršen je uvid u ugovore i anekse ugovora o radu kod korisnika uzetih u uzorak koji su zaključili ugovore o radu sa osobama sa invaliditetom u kojima je navedeno da će poslove obavljati od kuće.

Obavljenom revizijom utvrđeno je da ugovori o radu ne sadrže podatke definisane članom 26. Zakona o radu, a nije prezentovan ni interni akt korisnika kojima se bliže utvrđuju uslovi za rad od kuće, što Fond prilikom obavljanja neposrednog nadzora nije konstatovao u zapisnicima o provedenom nadzoru.

Skrećemo pažnju na to da je u zapisnicima konstatovano da dio korisnika sredstava uzetih u uzorak („Pčelar BH“ d.o.o., „Gunsu BH“ d.o.o., „Zlatni med“ d.o.o., „Enta“ d.o.o. i „Dijamantni med“ d.o.o.) **nije omogućio ovlaštenim zaposlenicima Fonda da izvrše neposrednu prethodno najavljenu kontrolu ili je jednim dijelom opstruirao njeno obavljanje.** Naime, Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, pravilnicima za raspodjelu sredstava i zaključenim ugovorima sa korisnicima sredstava utvrđeno je da Fond zadržava pravo kontrole u sjedištu i van sjedišta poslodavca - korisnika sredstava, a ukoliko korisnik uskrati nadzor ili prilikom nadzora nije kooperativan odnosno opstruira ustupanje tražene dokumentacije bit će isključen iz raspodjele sredstava, a Fond će poduzeti sredstva pravne zaštite (aktiviranje mjenica) kako je utvrđeno ugovorima zaključenim sa korisnicima sredstava. Prema prezentovanim podacima neposrednom kontrolom kod ovih korisnika utvrđeno je sljedeće:

- „Pčelar BH“ d.o.o. – neposrednom kontrolom utvrđeno je da je društvo prodato, te da je svim osobama sa invaliditetom prestao radni odnos, odnosno novi vlasnik dao im je otkaz ugovora o radu i odjavio ih sa redovnog osiguranja (14 radnika od kojih 12 osoba sa invaliditetom). Prema prezentovanoj dokumentaciji korisniku je u periodu od 2017. do 2020. godine kroz programe i novčane stimulanse odobreno 701.212 KM, a dio sredstava odobren je za nabavku stalnih sredstava koja su prodata skupa sa preduzećem.

Napominjemo da je ugovorima zaključenim s korisnikom utvrđeno da **stalna sredstva nabavljena u okviru programa finansiranog od Fonda ne smiju biti otuđena ili prodata drugim licima bez saglasnosti direktora Fonda. Ukoliko se utvrdi da je došlo do otuđenja, nesavjesnog ili nemamjenskog upravljanja sredstava čija nabavka je finansirana/sufinansirana sredstvima Fonda, takvo postupanje smatraće se kršenjem odredbi ugovora, odnosno nemamjenskim utroškom sredstava;**

- „Zlatni med“ d.o.o. – prilikom neposrednog nadzora u prostorijama društva zatečena je osoba koja je ovlaštena da u ime direktora može odgovarati na sve zahtjeve Fonda, dok veći broj zaposlenih osoba sa invaliditetom nije zatečen na radnom mjestu (od 33 osobe sa invaliditetom, pet osoba je zatečeno na radnom mjestu), a prema izjavi ovlaštenih osoba preostali zaposlenici su na radu od kuće. Prema zahtjevu za refundaciju plaćenih poreza i doprinosa i neto plaća društvo je zapošljavalo 50 radnika, od kojih su 33 osobe sa invaliditetom. **U postupku nadzora značajan dio dokumentacije koji se odnosio na nabavku stalnih sredstava i ambalaže finansiranih/sufinansiranih sredstvima Fonda nije prezentovan, a ovlaštena osoba za zastupanje društva je zatražila prekid kontrole, zbog čega ovlašteni zaposlenici za provođenje neposrednog nadzora nisu mogli potvrditi namjenski utrošak.** Prema prezentovanoj dokumentaciji, korisniku je u periodu od 2016. do 2020. godine putem novčanog stimulansa za novo zapošljavanje i program dodijeljeno 1.087.583 KM;

Skrećemo pažnju na to da veći broj zaposlenih osoba sa invaliditetom nije zatečen na radnim mjestima u periodu obavljanja nadzora, zbog čega nije bilo moguće utvrditi obavljaju li poslove na kojima su zaposleni i za koje su osposobljeni, i da li su uslovi rada prilagođeni njihovim radnim sposobnostima;

- „Gunsu BH“ d.o.o. – prilikom obavljanja nadzora konstatovano je da korisnik ima 16 zaposlenih osoba sa invaliditetom i da u periodu kontrole nisu zatečeni na radnim mjestima, odnosno prema izjavi ovlaštene osobe Društva imaju zaključen ugovor o radu u kojem je navedeno da rade od kuće. **Na zahtjev Fonda da se dostave ugovori o radu i obrasci za prijavu na redovno osiguranje JS 3100 za sve zaposlenike ovlaštena osoba društva izjavila je da je to više puta dostavljeno Fondu i da im se ne može ustupiti tražena dokumentacija.** Prema prezentovanoj dokumentaciji, korisniku je samo u periodu na koji se odnosila kontrola, tj. 2019. do 2022. godine dodijeljeno 279.210 KM putem programa i novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba sa invaliditetom.
Prilikom obavljanja nadzora osobe sa invaliditetom nisu bile zatečene na radnim mjestima, već je prezentovano da imaju zaključene ugovore o radu od kuće. Međutim, ugovori o radu nisu dati na uvid ovlaštenim osobama Fonda, a samim tim nije bilo moguće utvrditi da li su zaključeni u skladu s odredbama Zakona o radu, kao ni to da li obavljaju poslove na kojima su zaposleni i za koje su osposobljeni, i da li su uslovi rada prilagođeni njihovim radnim sposobnostima;
- „Enta“ d.o.o. – prilikom obavljanja nadzora niti jedna osoba sa invaliditetom nije zatečena na radnom mjestu, već dva zaposlenika koji nisu osobe sa invaliditetom. Zaposlenici su omogućili ovlaštenim osobama Fonda ulaz u prostorije korisnika, gdje su se izjasnili da ne postoji dokumentaciju koju traže ovlaštene osobe Fonda i da je izuzeta od Finansijske policije FBiH. Također, zatečeni radnici kazali su da je direktor društva u periodu obavljanja kontrole na službenom putovanju. U prezentovanoj zabilješci navedeno je da se za zaposlene osobe nisu vodile šiht liste, a korisnik sredstava nije prezentovao dokumentaciju o opravdanom izostanku s posla osoba sa invaliditetom (bolovanje, godišnji odmor, službeni put). **Prema zahtjevu za refundaciju poreza i doprinos i neto plaća za novembar 2022. godine koji je dostavljen Fondu, od 14 zaposlenih, 11 je osoba sa invaliditetom.** Skrećemo pažnju na to da nije izvršen nadzor kod ovog korisnika sredstava, zbog čega nije sačinjen zapisnik, već službena zabilješka (u prezentovanoj zabilješci nije navedeno koliko je sredstava kroz programe i novčane stimulanse za zapošljavanje osoba sa invaliditetom odobreno ovom korisniku). Također, nije bilo moguće ustanoviti da li osobe sa invaliditetom koje su zaposlene kroz finansijsku podršku Fonda obavljaju poslove na kojima su zaposlene i za koje su osposobljene, i da li su uslovi rada prilagođeni njihovim radnim sposobnostima;
- „Dijamantni med“ d.o.o. – prilikom obavljanja nadzora **utvrđeno je da su sve osobe sa invaliditetom doble otkaz ugovora o radu, a prema zahtjevu za refundiranje poreza, doprinos i sufinansiranja dijela neto plaća osoba sa invaliditetom za novembar 2022. godine u društvu je bilo zaposleno 11 osoba sa invaliditetom.** Prema prezentovanoj dokumentaciji, korisniku je u 2021. godini po programu i novčanim stimulansima dodijeljeno 151.598 KM sredstava Fonda za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom za nabavku sirovog neobrađenog meda, a prema programima iz ranijeg perioda korisniku su dodijeljena značajna sredstva za zapošljavanje 39 osoba sa invaliditetom kroz novčani stimulans i tri osobe sa invaliditetom kroz program razvoja, koje je bio u obavezi zadržati u radnom odnosu.

O svim obavljenim neposrednim nadzorima sačinjeni su zapisnici u kojima je dat prijedlog mjera, kao i informacija o utvrđenim nepravilnostima koja je dostavljena direktoru, Upravnom odboru i nadležnom ministarstvu. **Direktor je donio zaključke kojima se obustavlja postupak po zahtjevima za isplatu novčane nadoknade navedenim korisnicima po osnovu plaćenih poreza i doprinosu na plaću i pravo na subvenciju neto plaće za zaposlene osobe sa invaliditetom do momenta oticanja nepravilnosti utvrđenih obavljenim neposrednim nadzorima.** Također, Upravni odbor donio je Odluku u kojoj je navedeno da će se privrednom društvu „Pčelar BH“ d.o.o. aktivirati mjenice za stalna sredstva i repromaterijal za čiju nabavku su mu odobrena sredstva od Fonda.

Na navedene zaključke svih pet korisnika uzetih u uzorak dostavilo je žalbe Upravnom odboru Fonda, na koje je Upravni odbor dostavio odgovore u kojima je navedeno da su obavezni izvršiti ispravke utvrđenih nepravilnosti i da će se u suprotnom naložiti direktoru da doneše rješenje o odbijanju zahtjeva za isplatu.

Također, nadležno ministarstvo dalo je preporuku Fondu da ponovo pokuša obaviti neposredni nadzor kod korisnika „Zlatni med“ d.o.o. i „Gunsu BH“ d.o.o. kako bi se potvrdilo činjenično sanje. Međutim, nadzor ovih korisnika ovlaštenim zaposlenicima Fonda ponovo nije dozvoljen.

Prema prezentovanim podacima, direktor je Kantonalnom tužilaštву Kantona Sarajevo podnio krivične prijave protiv privrednih društava, koja su opstruirali ili nisu dozvolili obavljanje neposrednog nadzora, i odgovornih osoba ovih društava zbog nedostavljanja originalne dokumentacije o nabavci stalnih sredstava, te zbog neprisustva na radnom mjestu niti jedne osobe sa invaliditetom koja je zaposlena kroz finansijsku podršku Fonda, zbog čega je izražena sumnja da zaposlene osobe zaista rade u privrednim društвima i da su dodijeljena sredstva Fonda nemamjenski utrošena, čime su nanijeli štetu Fondu. Do okončanja revizije nismo imali saznanja o dalnjem ishodu podnesenih krivičnih prijava.

S obzirom na to da se zapošljavanje, osposobljavanje i prilagođavanje radnog mjesta, odnosno uslova rada potrebama osoba sa invaliditetom finansira sredstvima Fonda, kako je utvrđeno Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, nismo se uvjerili da su ovlašteni zaposlenici Fonda prilikom vršenja neposrednog nadzora poduzimali aktivnosti prema korisnicima sredstava kako bi se osiguralo prisustvo zaposlenih osoba sa invaliditetom (kako je bilo utvrđeno Uputstvom za nadzor iz 2021. godine), te potvrdila primjena mjera i aktivnosti koje čine profesionalnu rehabilitaciju u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji.

Osim toga, smatramo da prilikom obavljanja neposredne kontrole Fond nije obratio posebnu pažnju osobama sa invaliditetom, koje su zaposlene uz finansijsku podršku Fonda, a koje nisu zatečene na radnom mjestu u periodu kontrole i za koje korisnik sredstava nije dokumentovao izostanak s radnog mesta (bolovanje, godišnji odmor, službeni put i sl.), niti je za zaposlene osobe sa invaliditetom koje imaju zaključene ugovore o radu od kuće prilikom kontrole utvrdio sadrže li sve podatke u skladu sa Zakonom o radu i izvršavaju li zaposlenici obaveze u skladu s ugovorom.

Shodno navedenom, a uvidom u dokumentaciju o obavljenim nadzorima, ne možemo potvrditi da je zadovoljen cilj provođenja nadzora nad namjenskom upotrebo sredstava Fonda definisan Uputstvom za nadzor, odnosno da je osigurana efikasna provedba i ostvarivanje prava, te ispunjavanje obaveza utvrđenih Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji.

Preporuka:

- ugovorima zaključenim sa korisnicima sredstava (poslodavcima) definisati obavezu poslodavaca da za zaposlenike za koje je predviđen rad izvan prostorija poslodavca zaključe ugovor o radu u skladu sa članom 26. Zakona o radu.*

Fond je vršio praćenje namjenskog utroška dodijeljenih sredstava za kontrolisane korisnike, ali nisu analizirani rezultati i praćeni ostvareni efekti. Skrećemo pažnju na to da Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i podzakonskim aktima nije predviđeno da Fond provodi postupak praćenja i evaluacije finansiranih/sufinansiranih programa, zbog čega ne raspolaže informacijama o ostvarenim rezultatima, odnosno efektima dodijeljenih sredstava.

5.2 Nadzor nad korištenjem sredstava, zakonitošću rada i nad općim aktima, ustanovama, privrednim društвima i radnim centrom

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji (članovi 65. i 66) utvrđeno je da nadzor nad korištenjem sredstava Fonda i zakonitošću rada i općih akata, nad ustanovama, privrednim društвima, zaštitnim radionicama i radnim centrom vrši Federalno ministarstvo finansija. Osim toga, navedenim članovima utvrđeno je da nadzor nad zakonitošću rada i općih akata, kao i nadzor nad stručnim radom ustanova, privrednih društва, zaštitnih radionica i radnog centra vrši Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i kantonalna ministarstva mjerodavna za poslove rada i socijalne politike, svako u okviru svoje nadležnosti. Način provođenja nadzora propisuju ministri nadležni za rad i socijalnu politiku.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u dalnjem tekstu: nadležno ministarstvo) imenuje komisiju za utvrđivanje uslova za početak rada privrednog društva za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i donosi propise o radnim mjestima i poslovima na kojima pri zapošljavanju, uz zadovoljavanje ostalih uslova, prednost imaju osobe sa 100% invaliditetom. Shodno navedenom, federalni ministar rada i socijalne politike donio je: Pravilnik o sadržaju i načinu provođenja nadzora nad zakonitošću rada, opštih akata i stručnog rada ustanova, privrednih društava, zaštitnih radionica i radnog centra; Pravilnik o radnim mjestima i poslovima na kojima se pri zapošljavanju u javnom sektoru daje prednost osobama sa 100% invaliditetom i Pravilnik o bližim uslovima u pogledu prostora, opreme i stručne spreme zaposlenika u radnim centrima kojima je propisan način vršenja nadzora, radna mjesta na kojima se prednost u zapošljavanju daje osobama sa 100% invaliditetom i uslovi za rad koje moraju ispunjavati radni centri. Komisije za utvrđivanje uslova za početak rada privrednog društva za zapošljavanje osoba sa invaliditetom sačinjava izvještaje o ispunjenosti uslova privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, i osim tih izvještaja, nije prezentovana dokumentacija o obavljenom nadzoru u oblasti stručnog rada ustanova i privrednih društava koje vrše radno ospozobljavanje i profesionalnu rehabilitaciju.

Pravilnikom o sadržaju i načinu provođenja nadzora nad zakonitošću rada, opštih akata i stručnog rada ustanova, privrednih društava i zaštitnih radionica i radnog centra (član 15) propisano je da **nadzor nad uplatom posebnog doprinosa propisanog članom 18. stav (2) i članom 19. stav (2) Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i nadzor nad korištenjem sredstava Fonda kao i primjenom odredbi koje se odnose na finansijsko poslovanje, poreske, carinske i druge olakšice vrši Federalno ministarstvo finansija**. Iz navedenog proizilazi da je naplata posebne naknade koja je osnovni prihod Fonda u nadležnosti Federalnog ministarstva finansija. Fond se u ranijem periodu službenim dopisima obraćao Federalnom ministarstvu finansija za preuzimanje zakonskih mjera s ciljem naplate posebnog poreza, na koji je Federalno ministarstvo finansija dostavilo odgovor u kojem je navedeno da naplata ovih naknada nije u njihovoj nadležnosti.

Tokom 2023. godine Federalnom ministarstvu finansija dostavljena je Inicijativa u vezi izmjene Zakona o doprinosima kojom je predloženo da se kao obavezan doprinos uvrsti poseban doprinos propisan članovima 18. i 19. Zakona. Federalno ministarstvo finansija dostavilo je odgovor u kojem je navedeno da su doprinosi obavezna osiguranja i da se uplaćuju za osiguranike iz kojih oni crpe prava utvrđena Zakonom o doprinosima, dok obaveze utvrđene Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji nisu doprinosi za obavezna osiguranja, zbog čega ne mogu biti regulisani Zakonom o doprinosima.

Prema prezentovanim podacima Federalno ministarstvo finansija je Nalogom od 20. 2. 2023. godine otpočelo vanredni budžetski nadzor Fonda, koji do okončanja revizije nije završen. Također, 8. 2. 2024. godine najavljena je posjeta Komisije za nadzor nad zakonitošću rada zavoda, ustanova i fondova Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, koja do okončanja revizije nije sačinila zapisnik, a nije prezentovan ni drugi akt o obavljenom nadzoru.

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje finansijskog plana i plana rada

Upravni odbor je Odlukom o usvajanju od 28. 12. 2022. godine usvojio Finansijski plan Fonda za 2023. godinu, kao i procijene plana za 2024. i 2025. godinu. Članom 4. Odluke o usvajanju je propisano izvršenje Finansijskog plana, odnosno da Fond može raspoloživa sredstva koristiti samo na način, u visini i za namjenu utvrđenu Finansijskim planom i ovom Odlukom.

Zakonom o budžetima u FBiH propisano je da finansijski plan vanbudžetskog fonda sa odlukom o izvršenju finansijskog plana donosi nadležni organ utvrđen zakonom, odnosno aktom tog fonda na način predviđen propisima vanbudžetskog fonda i pod uslovima utvrđenim Zakonom o budžetima u FBiH. **Obavljenom revizijom konstatovano je da Odluka o izvršenju Finansijskog plana Fonda za 2023. godinu nije donesena, a Odlukom Upravnog odbora o usvajanju Finansijskog plana nije uređeno njegovo izvršavanje, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.**

Finansijskim planom su planirana ukupna raspoloživa sredstva od 37.408.751 KM, koja čine prihodi i primici (30.155.302 KM) i prenesena sredstva iz prethodne godine (6.148.323 KM) i rashodi i izdaci u iznosu od 37.408.751 KM.

Izmjene i dopune Finansijskog plana tokom 2023. godine vršene su četiri puta (18. 4., 29. 8., 23. 11. i 14. 12. 2023. godine). U obrazloženjima navedenim uz izmjene i dopune Finansijskog plana navedeno je da se na osnovu podataka o ostvarenim prihodima i izvršenim rashodima i kapitalnim izdacima i na bazi procjene izvršenja do kraja 2023. godine vrše izmjene i dopune Finansijskog plana. Posljednjim izmjenama i dopunama Finansijskog plana ukupna raspoloživa sredstva planirana su u iznosu od 42.880.715 KM (prihodi i primici 37.799.140 KM i 5.081.575 KM prenesena sredstva) i rashodi i izdaci u istom iznosu. U odnosu na Finansijski plan povećani su prihodi i rashodi za iznos od 7.043.838 KM. Povećanje prihoda najvećim dijelom odnosi se na prihode za podsticanje rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom (4.485.322 KM) i primljene tekuće transfere (2.058.390 KM), dok se najznačajnije povećanje rashoda odnosi na tekuće transfere za finansiranje /sufinansiranje poticaja zapošljavanja osoba sa invaliditetom (5.305.950 KM).

Najznačajniji planirani prihodi odnose se na: prihode za podsticanje rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom (32.585.322 KM), prihode od tekućih transfера od Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje (4.851.318 KM) i prihode od neplaniranih uplata (350.000 KM). Najznačajniji planirani rashodi i izdaci odnose se na: tekuće transfere (36.861.075 KM), rashode plaća i naknada zaposlenih (3.214.943 KM) i izdatke za materijal i usluge (1.876.935 KM). Uz Finansijski plan za 2023. godinu i Izmjene i dopune Finansijskog plana sačinjeno je i detaljno obrazloženje planiranih iznosa prihoda i primitaka, kao i rashoda i izdataka.

Strateški plan razvoja za period 2021-2023. usvojen je Odlukom Upravnog odbora od 7. 12. 2020. godine. Na osnovu njega sačinjen je Godišnji plan rada koji je usvojen Odlukom od 28. 12. 2022. godine.

Obavljenom revizijom utvrđeno je da Upravni odbor prilikom donošenja Finansijskog plana i njegovih izmjena i dopuna nije donio odluku o izvršenju Finansijskog plana Fonda za 2023. godinu. To nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- **donositi odluku o izvršenju Finansijskog plana Fonda u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.**

6.2 Izvještavanje

Fond je sačinio Izvještaj o Izvršenju finansijskog plana za 2023. godinu i Izvještaj o radu za 2023. koje je Upravni odbor usvojio odlukama od 28. 3. 2024. godine. Također, sačinjen je Izvještaj Upravnog odbora o poslovanju Fonda za 2023. godinu i Izvještaj o radu Nadzornog odbora.

Navedeni izvještaji dostavljeni su nadležnom ministarstvu i Parlamentu FBiH na daljnje postupanje. Do okončanja revizije ovi izvještaji nisu razmatrani na sjednici Parlamenta FBiH.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Fond je sačinio Godišnje finansijske izvještaje i dostavio ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnje finansijske izvještaje Upravni odbor je usvojio 23. 2. 2024. godine, u skladu s članom 13. Statuta Fonda.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje finansijske izvještaje, obrazloženo je izvršenje finansijskog plana u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Periodični izvještaji dostavljeni su Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izještaju o izvršenju budžeta ukupno ostvareni prihodi iskazani su u iznosu od 39.655.215 KM, što je više za 1.856.075 KM u odnosu na planirane prihode i primitke. Strukturu prihoda i primitaka čine neporezni prihodi u iznosu od 35.501.994 KM i primljeni transferi i donacije od 4.153.221 KM.

7.1.1.1 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 35.501.994 KM, a najznačajniji se odnose na: naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima (35.026.486 KM) i prihodi od neplaniranih uplata (466.109 KM).

Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima odnose se na prihode za poticanje rehabilitacije i zapošljavanja uplaćene po članu 18. i 19. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji od pravnih i fizičkih lica.

Navedeni prihodi Fonda (sredstva za poticanje rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom koja plaćaju subjekti u državnim organima i koja plaćaju privredni i drugi subjekti) smatraju se „Naknadama po posebnim propisima“ za čiju naplatu nije nadležna Porezna uprava FBiH. Način vođenja evidencija (evidencije o poslodavcu, uposlenim radnicima-osobama sa invaliditetom i evidencije o plaćama) propisan je Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija zaposlenih osoba sa invaliditetom.²²

Na osnovu vlastitih podataka i podataka dobivenih iz Porezne uprave FBiH u prethodnom periodu sačinjena je baza podataka obveznika uplate koja se kontinuirano ažurira i dopunjava podacima.

Na zahtjev Fonda, Porezna uprava FBiH je više puta dostavljala podatke o registrovanim pravnim subjektima sa sjedištem u FBiH (naziv subjekta, ID broj, adresa, ukupan broj zaposlenih, ukupan prihod, porezni period), a baza podataka posljednji put preuzeta je u maju 2022. godine. Tokom 2023. godine službenim dopisima putem nadležnog ministarstva Fond je upućivao molbe za uspostavljanje saradnje sa Poreznom upravom FBiH zbog pristupa preuzimanju podataka u kojima je navedeno da su sredstva posebnog doprinosa u skladu s članovima 18. i 19. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji najznačajniji izvor prihoda Fonda. Osim toga, navedeno je da su podaci neophodni kako bi Fond u sklopu svojih redovnih aktivnosti mogao vršiti kontrolu i praćenje obračuna i uplate posebnog doprinosa, te da bi se zaprimljeni podaci od Porezne uprave FBiH koristili isključivo u svrhu redovnog i konciznog praćenja naplate i da se neće ustupati trećim licima. Također, 20. 2. 2024. godine Fond se obratio Poreznoj upravi FBiH Zahtjevom kojim se traži ustupanje neophodnih podataka u svrhu kontrole plaćanja posebnog doprinosa, a do okončanja revizije traženi podaci nisu ustupljeni.

Fond je razvio aplikativni softver koji sadrži aplikacije za evidenciju podataka o poslodavcima, plaćama i iznosu posebnog doprinosa, te zaposlenim osobama sa invaliditetom koja je dostupna na web stranici Fonda, kao i Uputstvo za popunjavanje aplikacije i Obrasci za vođenje evidencije.²³

Prema prezentovanim podacima pomoću aplikativnog softvera za evidenciju podataka sačinjena je lista poslovnih subjekata koji nisu registrovani u aplikaciji niti su imali uplate po osnovu posebnog poreza; nisu registrovani u aplikaciji, a vrše upлатu posebnog doprinosa; registrovani su u aplikaciji a ne vrše uplatu posebnog doprinosa i slično. U aplikativnom softveru na 31. 12. 2023. godine registrovano je 19.076 poslodavaca.

²² „Sl. novine FBiH“, br. 21/11

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 52/15, 64/15

Obveznicima koji ne ispunjavaju obavezu uplate posebnog doprinosa po članovima 18. i 19. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, kao i obveznicima koji se nisu registrovali i ne popunjavaju obrasce evidencija o poslodavcima, platama i iznosu posebnog doprinosa (EP obrasci) u skladu s članom 6. Uputstva za postupanje Fond dostavlja obavijesti o neizvršavanju navedenih obaveza. Tokom 2023. godine poslate su obavijesti obveznicima koji: vrše uplatu posebnog doprinosa, ali ne popunjavaju EP obrasce (256 obavijesti); vrše uplatu posebnog doprinosa, popunjaju EP obrasce, ali imaju iskazan dug po osnovu posebnog doprinosa (408 obavijesti); ne popunjavaju EP obrasce i ne vrše uplatu posebnog doprinosa (3.340). Nakon slanja obavijesti sa dijelom obveznika zaključeni su ugovori o obročnoj otplati, a navedeno je imalo uticaja i na porast prihoda za oko 24% u odnosu na prethodnu godinu.

Obveznicima uplate naknada po posebnim propisima koji ne izvrše svoju obavezu, Fond šalje opomene za plaćanje. Iako Fond samostalno poduzima aktivnosti na povećanju naplate ovih sredstava, te su prihodi po osnovu ovih posebnih naknada u porastu, još uvijek znatan broj obveznika ne izvršava svoju obavezu uplate.

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji (član 67) propisana je novčana kazna od 1.000 KM do 15.000 KM za poslodavca koji ne uplati poseban doprinos, **ali ovim ni drugim propisom (osim Pravilnikom o sadržaju i načinu provođenja nadzora nad zakonitošću rada, općih akata i stručnog rada ustanova, privrednih društava i zaštitnih radionica i radnog centra koji je donijelo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike na osnovu člana 66. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji) nije utvrđeno u čijoj su nadležnosti naplata i aktivnosti u vezi naplate ove naknade, što je detaljnije obrazloženo u tački 5.2 Izvještaja.**

Prihodi od neplaniranih uplata se odnose na: prihode od povrata sredstava dodijeljenih javnim pozivima (271.107 KM), prihode od prinudnih naplata (134.496 KM) i ostale prihode (60.506 KM).

7.1.1.2 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi iskazani su u iznosu od 4.153.221 KM. Njihovu strukturu čine transferi od: Federalnog zavoda za zapošljavanje u visini od 10% sredstva aktivne politike zapošljavanja u tekućoj godini (2.995.774 KM) i primljeni tekući transferi od kantonalnih službi za zapošljavanje u visini od 5% aktivne politike zapošljavanja u tekućoj godini (575.290 KM).

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji (član 59.) propisano je da prihode Fonda, između ostalih čine sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje u iznosu od 10% sredstva planiranih finansijskim planom za aktivnu politiku zapošljavanja u tekućoj godini, sredstva kantonalnih službi za zapošljavanje u iznosu od 5% sredstava planiranih finansijskim planom za aktivnu politiku zapošljavanja u tekućoj godini.

Transferi od Federalnog zavoda za zapošljavanje doznačeni su Fondu po osnovu Ugovora o sufinansiranju održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom kroz novčane nadoknade plaćenih poreza i doprinosa i subvencije neto plaće za zaposlene osobe sa invaliditetom za 2023. godinu zaključenog sa Federalnim zavodom za zapošljavanje.

Obavljenom revizijom utvrđeno je da su kantonalne službe u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji uplatile 5% sredstava aktivne politike zapošljavanja i to: Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo (1.063.347 KM), Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona (75.000 KM), Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona (10.188 KM) i Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona (8.912 KM), dok ostale kantonalne službe za zapošljavanje nisu izvršile uplatu ovih sredstava.

Fond je tokom 2023. godine kantonalnim službama za zapošljavanje uputio informaciju kojom se traži dostavljanje podataka o visini planiranih sredstava za aktivnu politiku zapošljavanje. Također, u informaciji im je skrenuta pažnja na obavezu uplate u iznosu od 5% sredstava planiranih finansijskim planom za aktivnu politiku zapošljavanja u skladu s članom 59. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji. U odgovorima koje su kantonalne službe za zapošljavanja dostavile Fondu navedeno je da finansijskim planom nisu planirana sredstva za aktivnu politiku zapošljavanja i da nisu u obavezi izdvajati sredstva po tom osnovu.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 36.244.794 KM, što u odnosu na plan predstavlja ostvarenje od 84,5 %.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (32.668.665 KM), plaće, naknade i doprinosi (2.272.273 KM), izdaci za materijal i usluge (988.725 KM) i izdaci za nabavku stalnih sredstava (315.131 KM).

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinosi poslodavca iskazani su u iznosu od 2.272.273 KM. Navedenu strukturu čine: bruto plaće i naknade plaća (1.853.360 KM), naknade troškova zaposlenih (218.775 KM) i doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (200.138 KM).

Obračun i isplata plaća i naknada troškova zaposlenih uređena je Zakonom o radu i Pravilnikom o radu kojeg je donio direktor.

Osnovna plaća direktora utvrđena je Pravilnikom o radu i predstavlja umnožak koeficijenta složenosti poslova (7) i osnovice za obračun plaće.

Pravilnikom o radu utvrđeno je da osnovna plaća predstavlja umnožak koeficijenta složenosti poslova i osnovice za obračun plaće. Koeficijent je utvrđen u intervalu od 2,5 do 7 u zavisnosti od složenosti poslova radnog mjesta, stepena stručne spreme i odgovornosti. Osnovica za obračun plaće utvrđena je u visini od 60% prosječne isplaćene mjesecne neto plaće po zaposlenom ostvarene u Federaciji BiH za prethodna tri mjeseca, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Pravilnikom o radu utvrđen je i dio plaće za radni učinak koji iznosi 5% osnovne plaće i zavisi od postignutih rezultata rada. Direktor odlukom na mjesecnom nivou utvrđuje visinu dijela plaće po osnovu radnog učinka za prethodni mjesec na osnovu sedmičnih izvještaja o radu. Mjesečne odluke direktora sadrže popis zaposlenika i obrazloženje u kojem se navode odredbe Pravilnika, kao i to da je cijeneći odnos zaposlenika prema radnim obavezama i povjerenom poslu odlučeno o utvrđivanju dijela plaće za radni učinak. Radni učinak se utvrđuje odnosom zaposlenog prema radnim obavezama, poštivanju radnog vremena, kvaliteti i obimu obavljenih poslova. Prema odredbama Pravilnika o radu radnik ostvaruje puni radni učinak ukoliko je: stručno i zakonito obavljao radne zadatke i pridržavao se propisanih procedura u radu te uputa i naloga neposrednog rukovodioca i direktora; pravovremeno obavljao radne zadatke, poštivao propisane i naložene rokove; te učinkovito koristio radno vrijeme. Na osnovu izvještaja o radu za uzorkovane mjesece (mart, oktobar i decembar) ne možemo potvrditi da su u potpunosti primjenjivane odredbe Pravilnika o radu. Nije prezentovana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da je ostvaren puni radni učinak u skladu s Pravilnikom o radu. Kvalitet obavljenih poslova nije mjerljiv, a nisu utvrđeni ni potkriteriji kojim bi se precizno mogao normirati ili izmjeriti kvalitet radnog učinka. Osim toga, rokovi izvršenja nisu zadati, a učinkovito korištenje radnog vremena kao i odnos prema radnim obavezama zaposlenih iz ovakvih izvještaja nije moguće utvrditi. Svim zaposlenicima tokom cijele godine isplaćen je radni učinak u iznosu od 5% osnovne plaće, osim u mjesecu korištenja bolovanja ili porodiljnog odsustva kada se procent radnog učinka smanjuje srazmjerno broju dana neprisustva na poslu. Prema prezentovanim podacima obračun i isplata naknada za radni učinak izvršena je u ukupnom bruto iznosu od 68.068 KM (neto 46.967 KM).

Obavljenom revizijom konstatovano je da nije prezentovana dokumentacija iz koje je vidljivo da su svi zaposlenici tokom cijele godine kontinuirano postizali rezultate rada za koje je obračunat i isplaćen dio plaće na radni učinak u visini od 5% osnovne plaće. Osim toga, nije normiran radni učinak, niti je Pravilnikom o radu definisano na koji način se dokazuje i dokumentuje postizanje punog radnog učinka. Stoga nismo mogli potvrditi opravdanost isplate dijela plaće za radni učinak. Navedeno više dobiva na značaju ako se uzme u obzir činjenica da je dio plaće za radni učinak isplaćivan svim zaposlenicima u kontinuitetu tokom 2023. godine, osim u slučaju opravdanog odsustva s posla.

Preporuka:

- **Pravilnikom o radu propisati mjerljive kriterije i način na koji se utvrđuje radni učinak.**

Najveća neto plaća isplaćena u Fondu u 2023. godini iznosila je 5.847 KM, najniža 1.603 KM, a prosječna neto plaća iznosila je 3.032 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 218.775 KM, a čine ih: naknade za topli obrok (72.030 KM), naknade za regres (62.588 KM), naknade za prevoz (28.143 KM), naknade za slučaj teže bolesti (25.841 KM), pomoći u slučaju smrti (14.647 KM), naknade za državne i vjerske praznike (11.900 KM) i jubilarne nagrade (3.626 KM).

Obračun i isplata naknada toplog obroka (72.030 KM) utvrđena je u visini 1% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Regres za korištenje godišnjeg odmora (62.588 KM) isplaćen je u skladu s Pravilnikom o radu i Odlukama o isplati regresa za 2023. godinu u iznosu od 2.137 KM po zaposleniku. Pravilnikom o radu utvrđeno je da se regres obračunava u visini prosječne neto plaće isplaćene u FBiH za posljednja tri mjeseca ili u visini od 70% neto plaće svih zaposlenika Fonda u posljednja tri mjeseca, ako je to za radnika povoljnije. Neoporeziva naknada za isplatu regresa utvrđena je u visini 50% prosječno isplaćene neto plaće u FBiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku i u periodu isplate iznosila je 611 KM. Iznos isplaćenog regresa iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa (1.526 KM) je oporezivi prihod po osnovu nesamostalne djelatnosti na koji je obračunat i uplaćen porez na dohodak i pripadajući doprinosi. Naknada za regres isplaćena je iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa u visini (za 44.258 KM) na koji su obračunati i plaćeni puni porezi i doprinosi. **S obzirom na to da se Fond finansira iz javnih sredstava, nije primjereno vršiti isplate regresa u ukupnom neto iznosu, koji je višestruko veći od zakonski utvrđenog neoporezivog iznosa i na tako utvrđene iznose obračunavati i plaćati pripadajuće poreze i doprinose.**

Preporuka:

- **obračun i isplatu regresa za godišnji odmor vršiti u visini zakonom dozvoljenog neoporezivog iznosa.**

Naknada za prevoz na posao i s posla (28.143 KM) zaposlenicima je odobrena u visini mjesечne karte u javnom saobraćaju, pod uslovom da je mjesto prebivališta od mjesta rada udaljeno najmanje jedan kilometar i za stvarni broj dolazaka na posao, te da svakodnevno putuje na toj relaciji. U skladu sa Pravilnikom o radu direktor je na mjesecnom nivou donosio odluke o visini i načinu ostvarivanja prava na naknadu za prevoz na posao i sa posla na osnovu kojih su vršene isplate.

Za zaposlenike koji ne putuju dnevno od mjesta rada do mjesta prebivališta i čije je mjesto rada od mjesta prebivališta udaljeno 50 i više kilometara, a u slučaju korištenja vlastitog automobila, za dane sedmičnog odmora, državnih praznika i po zakonu neradnih dana, pripada naknada za prevoz u visini iznosa dobivenog množenjem jednosmjerne karte javnog prevoznika sa stvarnim brojem dolazaka i odlazaka na posao u skladu sa Pravilnikom o radu.

S obzirom na navedeno, konstatovali smo da se zaposlenicima kojima je mjesto prebivališta udaljeno 50 i više kilometara od mesta rada, pored mjesечne karte javnog prevoznika u Sarajevu, mjesечно isplaćivala i naknada za dane sedmičnog odmora, državnih praznika i ostalih neradnih dana, na način da se stvarni broj dolazaka i odlazaka množio sa iznosom jednosmjerne karte javnog prevoznika. U septembru 2023. godine stupila je na snagu primjena izmjene i dopune Uredbe o naknadama koje nemaju karakter plaće,²⁴ kojom je propisano da se ona odnosi i na pravna lica u kojima se kao osnivač pojavljuje Vlada FBiH ili ima većinsko vlasništvo ili osnivačka prava vrši Parlament Federacije FBiH. U skladu s tim, Fond je u januaru 2024. godine izvršio izmjenu i dopunu Pravilnika o radu kojom je, između ostalog, uređena naknada za prevoz na posao i sa posla u skladu sa Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće, zbog čega nije data preporuka za navedeno.

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 68/23

Pravilnikom o radu za direktora Fonda je utvrđeno pravo korištenja službenog vozila u privatne svrhe za dolazak na posao i odlazak sa posla u slučaju kada ne putuje dnevno od mjesta rada do mjesta prebivališta koje je udaljeno preko 100 kilometara. Prema odredbama Pravilnika o radu prilikom korištenja službenog vozila u poslovne i privatne svrhe, naknada (korist) se utvrđuje prema stvarnom obimu korištenju vozila na osnovu podataka iskazanih u evidenciji o pređenoj kilometraži na način da se od ukupno pređenih kilometara oduzmu kilometri pređeni na službenom putu, a preostali kilometri pomnože sa propisanim procentom prosječne cijene naftnih derivata po pređenom kilometru, te da se od dobivenog iznosa oduzme iznos naknade za prevoz koja bi pripadala da ne koristi službeno vozilo, a na ostatak obračunaju puni doprinosi i porez na dohodak. Navedena odredba Pravilnika o radu, kojim je utvrđen način obračuna oporezive naknade (koristi) i pravo korištenja službenog vozila u privatne svrhe za direktora, nije u skladu sa odredbama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak u dijelu koji se odnosi na odbijanje dijela neoporezive naknade za prevoz koja bi pripadala direktoru da ne koristi službeno vozilo, od ukupnog obima stvarnog korištenja službenog vozila u privatne svrhe. Naime, prema Pravilniku o primjeni Zakona o porezu na dohodak, utvrđivanje prihoda prema obimu stvarnog korištenja vozila u privatne svrhe definisano je na način da se korišću smatra vrijednost prihoda od korištenja vozila prema obimu stvarnog korištenja vozila u privatne svrhe, a prema evidenciji o pređenoj kilometraži, na način da se pređena kilometraža množi sa 15% prosječne cijene naftnih derivata po pređenom kilometru.

S obzirom na navedeno, konstatujemo da Pravilnik o radu (odnosno Izmjene i dopune Pravilnika o radu iz januara 2024. godine) nije usklađen sa odredbama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak u dijelu načina obračuna oporezive naknade (koristi) za korištenje službenog vozila u privatne svrhe za direktora.

Obavljenom revizijom utvrdili smo da se u 2023. godini obračun ovih naknada direktoru vršio na način da se neoporezivi iznos utvrđuje u visini cijene karte u jednom smjeru na relaciji mjesto stanovanja - mjesto rada za ukupan broj mjesecnih dolaska na posao i odlaska s posla, a ukupan iznos naknade utvrđuje se kao proizvod broja pređenih kilometara (iz kojih su isključeni pređeni kilometri na službenom putovanju) i 15% cijene litra goriva, te od tako utvrđenog iznosa odbija se neoporezivi iznos. Utvrđena razlika obustavljala se iz neto plaće i tretirala se kao korist, na koju je izvršen obračun i isplata pripadajućih poreza i doprinosa. **Odbijanje neoporezivog iznosa naknade od obima stvarnog korištenja vozila u privatne svrhe nije u skladu sa odredbama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak kojim je propisano da se korišću smatra vrijednost prihoda od korištenja vozila prema obimu stvarnog korištenja vozila u privatne svrhe, a prema evidenciji o pređenoj kilometraži, na način da se pređena kilometraža množi sa 15% prosječne cijene naftnih derivata po pređenom kilometru. Prema prezentovanoj dokumentaciji, od februara 2024. godine, obračun oporezive naknade za korištenje službenog vozila u privatne svrhe za direktora vrši se u skladu sa odredbama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, zbog čega nije data preporuka za navedeno.**

Preporuka:

- Pravilnik o radu uskladiti sa odredbama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak u dijelu načina obračuna oporezive naknade (koristi) za korištenje službenog vozila u privatne svrhe za direktora.**

Zakonom o radu definisano je da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije određeno u kraćem trajanju, da se odmor u toku radnog vremena ne uračunava u radno vrijeme. Pravilnikom o radu Fonda utvrđeno je puno radno vrijeme u trajanju od 40 sati sedmično, koje se raspoređuje na pet radnih dana u periodu od ^{7⁴⁵} do 16¹⁵ sati, što je u skladu sa Zakonom o radu. Obaveza vođenja evidencije o radnom vremenu utvrđena je Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu,²⁵ koji propisuje sadržaj i način vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu kod poslodavca.

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

Pravilnikom su propisani elementi koje evidencije trebaju sadržavati, kao i da se evidencija mora voditi uredno, razumljivo i ažurno na početku i na kraju radnog dana radnika, a u slučaju da neki od navedenih podataka nije poznat na početku radnog dana, poslodavac ga je dužan unijeti u evidenciju odmah nakon saznanja tog podatka. Također, članom 10. Pravilnika je propisano da je poslodavac dužan voditi podatke o radnom vremenu potrebne za ostvarivanje prava iz radnog odnosa. Pregledom evidencija o radnom vremenu utvrđeno je da sadrže sve elemente koje su propisane Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu (početak i završetak rada, ukupno radno vrijeme, pauza, vrijeme neprisustva, pripravnosti i terenskog rada, privatni izlaz po odobrenju direktora i sl.). Međutim, uvidom u prezentovane evidencije o radnom vremenu, utvrđeno je da se u djelu završetka radnog vremena one vode jednobrazno na način da je za sve zaposlenike iskazan identičan završetak radnog vremena (16¹⁵ sati), zbog čega se nismo mogli uvjeriti u njihovu vjerodostojnost.

Uvažavajući da se evidencije o radnom vremenu ne vode u skladu s Pravilnikom, ne možemo potvrditi njihovu vjerodostojnost.

Preporuka:

- **evidencije o radnom vremenu voditi u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 988.725 KM. Najvećim dijelom izdaci se odnose na: ugovorene i druge posebne usluge (647.164 KM), unajmljivanje imovine (127.147 KM), izdatke za komunikaciju i komunalne usluge (73.292 KM), izdatke za tekuće održavanje (48.667 KM) i nabavku materijala i sitnog inventara (43.894 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu od 647.164 KM, a najznačajnije se odnose na: neto naknade članovima Upravnog odbora (182.250 KM), Nadzornog odbora (85.000 KM), naknade za rad komisija (14.250 KM), ostale nespomenute usluge i dadžbine (106.332 KM), zatezne kamate i troškove spora (91.928 KM) i izdatke za poreze i doprinose na dohodak od povremenog samostalnog rada (78.560 KM).

- **Izdaci za naknade Upravnom i Nadzornom odboru** iskazani su u neto iznosu od 267.300 KM. Upravni odbor čini sedam članova od kojih su tri predstavnika organizacija osoba sa invaliditetom dok Nadzorni odbor čini pet članova. Odlukama Upravnog odbora od 20. 6. 2022. godine utvrđeno je pravo na mjesecnu naknadu predsjedniku Upravnog i Nadzornog odbora u iznosu od 1.687,50 KM, te članovima Upravnog i Nadzornog odbora u iznosu od 1.350 KM. Obračun i isplata naknada Upravnom i Nadzornom odboru vršena je na mjesecnom nivou i u utvrđenim iznosima, te su obračunati pripadajući porezi i doprinosi u skladu sa zakonskim propisima.
- **Izdaci za rad u komisijama** iskazani su u neto iznosu od 14.250 KM, a najznačajniji se odnose na isplate komisiji za utvrđivanje uslova za početak rada privrednog društva za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i provođenje nadzora nad stručnim radom ustanova, privrednih društava, zaštitnih radionica i radnih centara (11.540 KM). Navedena komisija imenovana je Rješenjem²⁶ Federalnog ministra rada i socijalne politike i od 2019. do oktobra 2023. godine imala je tri člana (u čijem sazivu nije bilo zaposlenika Fonda), kojima je visina naknade utvrđena u mjesecnom iznosu od 200 KM (predsjedniku i članovima komisije). Od oktobra 2023. godine, Rješenjem²⁷ Federalnog ministra rada i socijalne politike, komisija ima pet članova (od kojih je jedan član zaposlenik Fonda) a visina mjesecne naknade utvrđena je Odlukom upravnog odbora u iznosu od 370 KM (predsjedniku i članovima komisije).

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 94/19

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 81/23

- **Ostale nespomenute usluge i dažbine** iskazane su u iznosu od 106.332 KM a najvećim djelom se odnose na usluge fizičke i tehničke zaštite (16.755 KM) i troškove sporazuma o suorganizaciji (64.482 KM) koje je Fond potpisao sa različitim udruženjima i savezima invalida na području FBiH za održavanje promotivnih prezentacija programa i projekata Fonda.
- **Izdaci za zatezne kamate i troškove spora** iskazani su u iznosu od 91.928 KM a odnose se na isplate po pravosnažnim sudskim presudama od 19. 4. 2023. i 4. 10. 2023. godine kojima se nalaze isplata naknade na ime izgubljene zarade (za period 1. 7. 2013. do 31. 8. 2015. godine), zateznih kamata i sudskih troškova u sudskim postupcima koji su pokrenuli tri člana Upravnog odbora protiv Fonda.

Izdaci za unajmljivanje imovine iskazani su u iznosu od 127.147 KM i odnose se na zakup poslovnog prostora u kojem se nalazi sjedište Fonda (110.951 KM), najam kopir aparata (14.558 KM) i najam tehničke opreme (1.638 KM). Izdaci za zakup nastali su u skladu s zaključenim ugovorima.

Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge iskazani su u iznosu od 73.292 KM i odnose se na: poštanske usluge (51.721 KM), izdatke za telefon, Internet i mobitele (14.909 KM) i komunalne usluge (6.662 KM).

Obavljenom revizijom utvrđeno je da je obračun i isplata naknada za rad Upravnog i Nadzornog odbora izvršena u skladu sa odlukama Upravnog odbora. Također, obračun i isplata izdataka za rad u komisijama izvršena je u skladu sa rješenjima nadležnog ministarstva.

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 32.668.665 KM, što predstavlja 90,13% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka Fonda.

Struktura tekućih transfera prikazana je u tabeli:

u KM

Redni broj	OPIS	Plan/Izmjene i dopune	Odobreno	Uslovne obaveze/Razgraničenja	Isplaćeno korisnicima
1	2	3	4	5	6=(4-5)
1.	Transfer za uplatu doprinosa i poreza za osobe sa invaliditetom	14.500.000	12.863.148	-	12.863.148
2.	Transfer za uplatu dijela neto plaće za osobe sa invaliditetom	4.500.000	3.857.110	-	3.857.110
3.	Ukupno transferi plaća, poreza i doprinosa (1+2)	19.000.000	16.720.258	-	16.720.258
4.	Javni poziv za dodjelu sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti, razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom (lot I, lot II, lot IV i lot V)	5.000.000	4.883.375	-	4.883.375
5.	Javni poziv za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom- Prvi javni poziv	3.254.600	4.304.625	1.050.025	3.254.600
6.	Javni poziv za dodjelu sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica, te programa profesionalne rehabilitacije (lot II, lot III.2. i lot III.3.)	4.000.000	3.722.707	-	3.722.707
7.	Javni poziv za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom – Drugi javni poziv	4.245.400	3.556.125	829.475	2.726.650
8.	Ukupno po javnim pozivima iz 2023. godine (4 do 7)	16.500.000	16.466.832	1.879.500	14.587.332
9.	Uvećanje novčanog stimulansa drugi javni poziv iz 2021. godine	594.000	594.000	-	594.000
10.	Uvećanje novčanog stimulansa prvi javni poziv iz 2022. godine	767.075	767.075	-	767.075
11.	Uvećanje novčanog stimulansa drugi javni poziv iz 2022. godine	-	651.000	651.000	-
12.	Ukupno po osnovu javnih poziva iz prethodnih godina (9 do 11)	1.361.075	2.012.075	651.000	1.361.075
13.	Ukupno evidentirano/isplaćeno u 2023. godini (3+8+12)	36.861.075	35.199.165	2.530.500	32.668.665

Upravni odbor Fonda je 13. 1. 2023. godine donio Godišnji plan raspisivanja javnih poziva za 2023. godinu u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH. Njime je predviđeno raspisivanje javnih poziva dva puta godišnje, i to: prvi javni poziv za dodjelu sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa u 2023. godini i za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje u periodu od februara do aprila 2023. godine, te drugi javni poziv za dodjelu sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa u 2023. godini i za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje u 2023. godini u periodu od augusta do oktobra 2023. godine.

Pravilnikom o ostvarivanju prava na isplatu **novčanih naknada i subvencija** (2023. godina), utvrđeni su uslovi i procedure za ostvarivanje prava na isplatu novčane naknade po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa, te pravo na subvenciju neto plaće, u skladu s odredbama članova 48., 51., 53. i 56. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji. Novčana nadoknada poreza i doprinosa isplaćuje se na visinu neto plaće u maksimalnom iznosu od tri prosječne neto plaće u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, izuzev samostalnih obrtnika kojima se isplaćuje novčana naknada doprinosa isplaćenih na propisane osnovice. Osim navedenih naknada, privredna društva sa statusom zaštitne radionice ostvaruju pravo na subvenciju neto plaće zaposlenih osoba sa invaliditetom u visini od 30% prosječne plaće u FBiH, kao i pravo na novčane nadoknade poreza i doprinosa za sve ostale zaposlenike. Po ovom osnovu u 2023. godini iskazan je trošak od 16.720.258 KM, a odnosi se na refundaciju poreza i doprinosa (12.863.148 KM) i subvenciju dijela neto plata osobama sa invaliditetom (3.857.110 KM). Navedeno pravo se ostvaruje u kontinuitetu, na osnovu podnesenog zahtjeva i dostavljene dokumentacije o plaćenim obavezama (zahtjevi se podnose mjesечно ili tromjesečno) o čemu direktor odlučuje rješenjem.

U svrhu subvencioniranja poreza i doprinosa dio sredstava u iznosu od 2.995.774 KM osiguran je iz sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje, dok je dio sredstava za subvencioniranje neto plaća osoba sa invaliditetom od 1.063.347 KM osiguran iz sredstava kantonalnih službi za zapošljavanje. Ugovor sa Federalnim zavodom za zapošljavanje zaključen je 14. 2. 2023. godine, dok je aneks Ugovora zaključen 12. 6. 2023. godine. Prema prezentovanoj dokumentaciji sačinjeni su izvještaji o namjenskom utrošku (za odobrena sredstva po Ugovoru, kao i po aneksu ugovora) i u ugovorom utvrđenim rokovima dostavljeni Federalnom zavodu za zapošljavanje.

Upravni odbor 20. 2. 2023. godine donio je Odluku o objavljinju javnog poziva za dodjelu novčanih sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica u 2023. godini i Odluku o objavljinju javnog poziva za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom u 2023. godini.

Prvo raspisivanje javnih poziva obuhvatilo je: Javni poziv za dodjelu sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti, razvoja privrednih društava osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica u 2023. godini i Javni poziv za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom.

- **Javni poziv za dodjelu sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti, razvoja privrednih društava osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica u 2023. godini** objavljen je 22. 2. 2023. godine u skladu s Odlukom Upravnog odbora o objavljinju Javnog poziva, a bio je otvoren do 24. 3. 2023. godine. Javnim pozivom utvrđena je dodjela sredstava u ukupnom iznosu od 5.000.000 KM, koja su raspoređena na četiri lota:
- finansiranje/sufinansiranje programa za održavanje postojećeg nivoa zaposlenosti osoba sa invaliditetom u privrednim društvima i zaštitnim radionicama od 1.800.000 KM (lot I);
 - finansiranje/sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica od 1.600.000 KM (lot II);
 - finansiranje/sufinansiranje održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost ili poljoprivrednu djelatnost, kao jedino i glavno zanimanje uključujući i zaposlene osobe sa invaliditetom od 1.500.000 KM (lot IV);

- finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom zaposlenih u organizacijama osoba sa invaliditetom od 100.000 KM (lot V), a njime su utvrđeni i uslovi za dodjelu koje potencijalni korisnici moraju ispunjavati.

Odlukom Upravnog odbora imenovane su Komisija za selekciju aplikacija i Komisija za vrednovanje programa po javnom pozivu, koje su dužne izvršiti ocjenu i vrednovanje aplikacija i sačiniti prijedlog raspodjele sredstava najkasnije 45 dana po zaključenju javnih poziva.

Komisija je dala prijedlog za raspodjelu sredstava po osnovu Lot I u iznosu od 1.778.749 KM, Lot II iznosu od 1.600.000 KM, Lot IV u iznosu od 1.476.742 KM i Lot V u iznosu od 83.726 KM. Odlukom Upravnog odbora od 28. 4. 2023. godine odobrena je raspodjela sredstva u iznosu od 4.939.217 KM, međutim korisnicima je doznačeno 4.883.374 KM.

Planirana, odobrena i realizovana sredstva po prvom Javnom pozivu prikazana su u tabeli:

u KM

Redni broj	OPIS	Planirano	Odobreno	Realizovano	Razlika
1	2	3	4	5	(5-4)
1.	Finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti (lot I)	1.800.000	1.778.749	1.778.749	-
2.	Finansiranje/sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava (lot II)	1.600.000	1.600.000	1.555.907	44.092
3.	Finansiranje/sufinansiranje zaposlenosti osoba sa invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost ili poljoprivrednu djelatnost (lot IV)	1.500.000	1.476.742	1.464.992	11.750
4.	Finansiranje/sufinansiranje zaposlenosti osoba sa invaliditetom zaposlenih u organizacijama osoba sa invaliditetom (lot V)	100.000	83.726	83.726	-
5.	Ukupno po Javnom pozivu u februaru (1-4)	5.000.000	4.939.217	4.883.375	55.842

Analizom odobrenih i doznačenih sredstava korisnicima konstatovano da su po lot I ukupno odobrena sredstva u iznosu od 1.778.749 KM za 84 preduzeća koja su u momentu apliciranja na javni poziv imala 919 zaposlenih osoba sa invaliditetom.

Analizom odobrenih i doznačenih sredstava korisnicima po lot II utvrđena je razlika, a odnosi se na: sredstva odobrena korisniku „Ajinex“ d.o.o. koja su vraćena na račun Fonda (26.267 KM), jer odobreni program nije realizovan i zbog odustajanja korisnika „Krokodil“ d.o.o. (17.825 KM), jer nije u mogućnosti realizovati ugovor. Također, analizom je konstatovano da su po lot II ukupno odobrena sredstva u iznosu od 1.555.907 KM za 60 preduzeća koja su u momentu apliciranja na javni poziv imala 739 zaposlenih osoba sa invaliditetom (detaljan pregled dat u prilogu Izvještaja).

Utvrđena je i razlika odobrenih i realizovanih sredstava po lot IV, a odnosi se na: odustajanje dva korisnika: SPD „Starci“ (3.163 KM) i OD Nadi (8.587 KM).

Obavljenom revizijom konstatovano je da za svaki pristigli aplikacijski zahtjev komisija ocjenjuje kvalitet programa i ocjene iskazuje na Evaluacijskom obrascu, koji je donio Upravni odbor Fonda. Dodijeljeni broj bodova iskazanih na Evaluacijskom obrascu predstavlja prosječnu ocjenu kvaliteta programa svih članova komisije. Kriterij kvalitet je nemjerljiv, iako je Evaluacijskim obrascem utvrđen način ocjenjivanja u formi sljedećih pitanja: da li planirane aktivnosti doprinose ispunjenju ciljeva?; da li će program doprinijeti boljoj održivosti nivoa zaposlenosti osoba sa invaliditetom, te povećanju poslovnog učinka aplikanta i ostvarenju boljih poslovnih rezultata?; da li aplikant posjeduje organizacijske i finansijske kapacitete za provođenje programa?; i slično. Za dio pitanja kod ocjenjivanja kvaliteta programa ishod je nemoguće predvidjeti, a samim tim i ocijeniti.

Pravilnikom za programe propisani su kriteriji i mjerila za dodjelu sredstava, a ocjena kvaliteta programa jedan je od utvrđenih kriterija. Za ocjenu kvaliteta programa mogu se dodijeliti bodovi u intervalu od 0-40 za Lot I, Lot II i Lot V i u intervalu od 0-50 za lot III i Lot IV.

Također, Pravilnikom za programe je propisano da aplikanti koji dobiju manje od 20 ili 25 bodova (zavisno od programa koji se finansira) pri ocjenjivanju kvaliteta predloženog programa smatrat će se da nisu zadovoljili uslove javnog poziva, te neće biti uključeni u raspodjelu sredstava. S obzirom na to da je kriterij za ocjenu kvaliteta programa nemjerljiv, te da je Pravilnikom za programe kao eliminatorni kriterij utvrđen upravo kvalitet programa, ne možemo isključiti subjektivnost članova komisije prilikom bodovanja i u konačnici izbora korisnika. Naročito uzimajući u obzir da je kod jednog broja korisnika kvalitet programa ocijenjen sa minimalnim brojem bodova (20 ili 21 bod), dok s druge strane kod dijela korisnika programi su ocijenjeni sa većim brojem bodova, a nabavke nisu izvršene u svrhe kako je predviđeno biznis planom.

Uvidom u uzorkovane aplikacije nismo se mogli uvjeriti na osnovu čega su dodijeljeni bodovi za kriterij kvalitet. Ocjena je zasnovana na subjektivnoj procjeni članova komisije, zbog čega ne možemo potvrditi da su sredstva u iznosu od 4.883.375 KM dodijeljena u skladu sa članom 58. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i navedenim pravilnicima.

Osim navedenog, revizijom predmeta uzetih u uzorak odobrenih po prvom Javnom pozivu utvrdili smo sljedeće nepravilnosti:

- kod društva „Kip“ d.o.o. konstatovano je da je Ugovorom odobreno sufinansiranje nabavke teretnog motornog vozila MAN, godina proizvodnje 1987. za koje je dostavljen predračun od dobavljača „Kanzan“ d.o.o. u vrijednosti od 24.369 KM, što je predviđeno i biznis planom korisnika. U skladu sa Pravilnikom za programe korisnik se u toku trajanja implementacije programa obratio zahtjevom za promjenu ponuđača, što mu je i odobreno. Programom je propisano da su aplikanti dužni dostaviti ponude/predračune za aplicirane namjene od dobavljača koji se zvanično bavi prodajom predmetne nabavke ili pružanjem predmetne usluge. **Pregledom dostavljene dokumentacije utvrđeno je da je kamion MAN nabavljen od dobavljača Agencije „Tomić“, kojoj je osnovna djelatnost obavljanje računovodstvenih, knjigovodstvenih, revizijskih djelatnosti i poslovno savjetovanje, što je Fond prihvatio, iako nije u skladu s Pravilnikom za programe;**
- kod korisnika „IDS zdrava sredina“ utvrđeno je da u Biznis planu nisu navedene potrebe za nabavkom sredstva za koji je zaključen ugovor. Naime, u Biznis planu navedena je potreba za nabavkom dodatnih transportnih kapaciteta (kamion) kako bi došlo do dodatnog radnog angažmana vozača kojem će asistirati nezaposlena osoba sa invaliditetom, što je i planirano ovim programom. Uvidom u aplikaciju konstatovano je da je dostavljena ponuda od dobavljača „Porsche“ d.o.o. Sarajevo za nabavku putničkog vozila Audi A4 limuzina 2022. godina. Sa korisnikom je zaključen Ugovor za nabavku putničkog vozila u iznosu od 26.847 KM. Kvalitet programa opisan biznis planom ocijenjen je sa 31 bod, a ugovorena i izvršena nabavka vozila za koje nije iskazana potreba, niti je navedena u biznis planu.

Kod korisnika „Baum paleta“ d.o.o. u Biznis planu u dijelu opisa projekta navedeno je da je predviđena investicija za instaliranje novog pogona za proizvodnju uglja i euro paleta na lokaciji u Vogošći, kao i nova zapošljavanja osoba sa invaliditetom, te da preduzeće traži podršku za nabavku repromaterijala za liniju proizvodnje drvenog uglja ukupne vrijednosti 60.000 KM, od čega je učešće vlasnika 10.000 KM. Međutim, u dijelu dinamike realizacije Biznis plana navedeno je da će se nabaviti kombi vozilo, i to u visini od 60.000 KM (poticajna sredstva 50.000 KM i 10.000 KM kreditna sredstva preduzeća). Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je izvršena nabavka vozila Citroen furgon 2022. godina po predračunu Hercegovina promet d.o.o. u iznosu od 64.500 KM, iako je Biznis planom u dijelu opisa projekta navedena investicija za instaliranje novog pogona za proizvodnju uglja i euro paleta na lokaciji u Vogošći, kao i nova zapošljavanja osoba sa invaliditetom. Ugovor sa korisnikom zaključen je na iznos od 27.206 KM kojim je sufinansirana nabavka kombi vozila. **Navedeno nije u skladu s Pravilnikom za programe kojim je propisano da iskazane potrebe i aktivnosti za koje se programom traži finansijska podrška trebaju biti pojašnjene i obrazložene, između ostalih i biznis planom;**

- kod korisnika „Bio Beki“ d.o.o. biznis planom, između ostalih, navedena je i kupovina zemljišta. Međutim društvo se Fondu obratilo sa zahtjevom za prenamjenu sredstava za nabavku putničkog automobila Golf karavan AC 2014. godina zbog nedostatka sredstava za kupovinu zemljišta, što je Upravni odbor odobrio. **Iako je izvršena prenamjena sredstava, nije izmijenjen biznis plan, što nije u skladu s Pravilnikom za programe.**

Osim toga, sredstva koja su odobrena navedenim korisnicima imaju karakter kapitalnih ulaganja jer se radi o nabavci kapitalne imovine koja predstavlja stalno sredstvo neke druge pravne osobe, a ne tekućih transfera. To znači da sredstva nisu planirana, niti odobrena na odgovarajućoj poziciji (kapitalni transferi) u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Pravilnikom za programe propisana je obaveza korisnika da stalna sredstva nabavljena u okviru programa finansiranog sredstvima Fonda ne smiju biti otuđena ili prodata drugim subjektima ili licima bez saglasnosti direktora. S ciljem osiguranja nadzora nad stalnim sredstvima nabavljenim u okviru programa finansiranih sredstvima Fonda u prethodnom periodu uspostavljen je Registar stalnih sredstava čija nabavka je finansirana ili sufinansirana sredstvima Fonda kroz programe. Registar je uspostavljen u formi „Excel tabelarnog pregleda“ i sadrži sljedeće podatke: opći podaci o subjektima kojima su dodijeljena sredstva, javni pozivi i programi po osnovu kojih su dodijeljena, naziv sredstva, naziv dobavljača, broj fakture, nabavna i sadašnja vrijednost, status stalnog sredstva i eventualne promjene. Uputstvom o načinu vođenja i sadržaju registra stalnih sredstava dodijeljenih sredstvima Fonda (u dalnjem tekstu: Uputstvo) uređen je način i sadržaj vođenja Registra stalnih sredstava svih privrednih društava koja su aplicirala na dodjelu sredstava Fonda po osnovu programa održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom, razvoja privrednih društava ili za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje u okviru kojih je finansirana/sufinansirana nabavka stalnih sredstava. Uputstvom je utvrđeno da je za vođenje Registra zaduženo Odjeljenje za razvoj programa i poticaja iz oblasti zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije pri Sektoru za razvoj, pripremu i provedbu programa i poticaja Fonda. Osim toga, Uputstvom je definisano da su privredna društva dužna do 30. 6. tekuće godine dostaviti popisnu listu svih stalnih sredstava za prethodnu godinu zakљučno sa 31. 12. 2023. godine koja mora biti ovjerena potpisom i pečatom odgovorne osobe društva.

Prema prezentovanim podacima, Registar je ažuriran sa 22. 1. 2024. godine. Međutim, skrećemo pažnju na to da se radi o registru u formi Excel tabele, koja se ne printa niti potpisuje, nego u kontinuitetu ažurira i dopunjuje. Tokom 2023. godine poslove vođenja Registra obavlja je šef Odjeljenja za razvoj programa i poticaja u oblasti zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije.

Uvidom u uzorkovane popisne liste korisnika koji su kroz programe Fonda nabavili stalna sredstva konstatovano je sljedeće:

- da su posljednje dostavljene popisne liste najvećim dijelom iz 2021. godine, a da je za manji broj korisnika uneseno stanje iz 2022. godine;
- kod određenih korisnika konstatovano je neslaganje iznosa odobrenih sredstava za nabavku stalnih sredstava navedenih u aplikacijskom obrascu kroz sve programe Fonda sa iznosom unesenih u Registar stalnih sredstava.

Obavljenom revizijom konstatovano je da je uspostavljen Registar stalnih sredstava korisnika čija nabavka je finansirana ili sufinansirana sredstvima Fonda. Međutim, on se ne vodi na način koji bi osigurao nadzor i kontrolu Fonda nad stalnim sredstvima čija nabavka je finansirana ili sufinansirana sredstvima Fonda kroz programe. Utvrđeno je da Registar nije u potpunosti ažuriran podacima iz 2022. godine te je utvrđeno neslaganje podataka zavedenih u Registru s podacima u dokumentaciji koja se odnosi na visinu dodijeljenih sredstava pojedinačnim korisnicima, a postojanje razlika u Registru nije obrazloženo, iako je u njemu predviđena „kolona eventualnih promjena“ (za uzorkovane korisnike nije dato obrazloženje razlika).

Ističemo da je nejasno zbog čega je Uputstvom definisan rok dostavljanja popisnih lista do 30. 6. tekuće godine za prethodnu godinu budući da je za nabavljena sredstva u toku implementacije programa u 2023. godini prema dostavljenim obavijestima korisnika Fondu već dostavljena dokumentacija na osnovu koje se mogao ažurirati Registar stalnih sredstava čija nabavka je finansirana/sufinansirana kroz programe po prvom Javnom pozivu (Pravilnikom za programe za 2023. godinu utvrđena obaveza korisnicima za dostavljanje analitičkih kartica stalnih sredstava i kompletne dokumentacije vezana za nabavku u toku implementacije programa u 2023. godini), a naknadno dostavljena popisna lista stalnih sredstava korisnika trebala bi poslužiti kao dodatna kontrola prethodno unesenih podataka u Registar stalnih sredstava. Također, navedenim Uputstvom nije jasno propisan način vođenja, odnosno popunjavanja podataka u Registru (da li se unos podataka u Registar vrši na osnovu dostavljenih popisnih listi za koje je propisan rok 30. 6. tekuće godine za prethodnu ili na osnovu podataka kojima Fond već raspolaže).

Iako je direktor Uputstvo donio 20. 11. 2023. godine koje će se primjenjivati u narednom periodu, skrećemo pažnju da Registar stalnih sredstava prezentovan u reviziji nije ažuriran sa svim podacima sa kojima je Fond raspolažao, vodi se u formi Excel tabele koja se ne printa niti potpisuje, nego se u kontinuitetu ažurira i dopunjuje. Skrećemo pažnju da ovim Uputstvom nije definisan ispis Registra koji se vodi u Excel tabeli, niti njegovo ovjeravanje, kojim bi se potvrdila autentičnost podataka sadržanih u Registru.

➤ **Javni poziv za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom u 2023. godini** objavljen je 22. 2. 2023. godine u skladu s Odlukom Upravnog odbora o objavljinju Javnog poziva, a bio je otvoren 50 dana od dana objavljinja. Javnim pozivom utvrđena je dodjela sredstava za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje i samozapošljavanje u ukupnom iznosu od 3.254.600 KM koliko je i realizovano (po oba javna poziva za 2023. godinu ukupno planirano 7.500.000 KM). Osnovni iznos koji se može dodijeliti po jednoj novozaposlenoj osobi kod zapošljavanja pod posebnim uslovima je 9.000 KM, a najveći mogući iznos po jednoj osobi sa invaliditetom je 16.200 KM u zavisnosti od procenta invalidnosti i perioda zapošljavanja. Osim navedenog, osnovni iznos koji se može dodijeliti po jednoj novozaposlenoj osobi kod zapošljavanja pod općim uslovima je 11.000 KM, a najveći mogući iznos koji se može dodijeliti po jednoj osobi sa invaliditetom je 19.800 KM u zavisnosti od procenta invalidnosti i perioda zapošljavanja.

Javnim pozivom je propisano pravo učešća, uslovi koje potencijalni korisnici moraju ispuniti, namjena korištenja sredstava, kao i krajnji rok do kojeg je otvoren Javni poziv (zaključno sa 13. 4. 2023. godine). Odlukom Upravnog odbora imenovane su Komisija za selekciju aplikacija i Komisija za ocjenu aplikacija za raspodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje, koje su dužne izvršiti ocjenu i vrednovanje aplikacija i sačiniti prijedlog raspodjele sredstava najkasnije 45 dana po zaključenju javnih poziva.

Komisija je dala prijedlog za raspodjelu sredstava u ukupnom iznosu od 4.494.950 KM, i to:

- poslodavci pod općim uslovima ukupno odobreni iznos sredstava 1.3332.800 KM za zapošljavanje 90 osoba sa invaliditetom;
- poslodavci pod posebnim uslovima ukupno odobreni iznos 1.832.350 KM za zapošljavanje 167 osoba sa invaliditetom;
- samozapošljavanje – obrt ukupno odobreni iznos od 666.900 KM za samozapošljavanje 54 osobe sa invaliditetom.

Odlukom Upravnog odbora od 30. 5. 2023. godine odobrena je raspodjela sredstva za novčani stimulans za novo zapošljavanje u iznosu od 4.494.950 KM (prvi dio novčanog stimulansa 3.408.900 KM i dodatni novčani stimulans nakon 15 mjeseci od 1.086.050 KM). Međutim korisnicima je prvi dio novčanog stimulansa doznačen u iznosu od 3.254.600 KM, dok će se dodatni novčani stimulans doznačiti korisnicima nakon isteka 15 mjeseci (ukoliko namjenski utroše prvi dio odobrenih sredstava).

Analizom odobrenih sredstava Odlukom Upravnog odbora i doznačenih sredstava korisnicima konstatovano je da je korisnicima manje doznačeno 154.300 KM (dodatni stimulans 36.025 KM). Naime, konstatovano je da je 12 korisnika kojima su odobrena sredstva odustalo od zaključivanja ugovora, dok je jedan korisnik dostavio molbu za potpisivanje ugovora bez oblika jamstva, zbog čega je odbijen Odlukom Upravnog odbora.

Obavljenom revizijom konstatovali smo da su određeni korisnici kojima su odobrena sredstva novčanog stimulansa za novo zapošljavanje sa osobama sa invaliditetom zaključili ugovore o radu, u kojima je navedeno da će zaposlenici raditi od kuće. Skrećemo pažnju da je Zakonom o radu (član 26) propisano da se ugovor o radu može zaključiti radi obavljanja poslova van prostorija poslodavca (kod kuće radnika ili u drugom prostoru koji osigura radnik) u skladu sa kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu. Međutim, ugovor o radu zaključen sa radnikom za rad od kuće, između ostalog treba da sadrži podatke o trajanju radnog vremena; vrsti poslova i načinu organizovanja rada; uslovima rada i načinu vršenja nadzora nad radom; upotrebi vlastitih sredstava za rad i naknadi troškova za njihovu upotrebu; kao i naknadi drugih troškova vezanih za obavljanje poslova i način njihovog utvrđivanja. **Uvidom u prezentovane ugovore o radu konstatovano je da ne sadrže podatke utvrđene članom 26. Zakona o radu.** Neusaglašenosti ugovora o radu osoba sa invaliditetom sa Zakonom o radu Fond nije utvrdio, nego ih je prihvatio i korisnicima dodijelio pripadajući dio sredstava novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom.

Drugo raspisivanje javnih poziva obuhvatilo je: **Javni poziv za finansiranje i sufinansiranje programa razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica i programa profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom za 2023. godinu** i **Javni poziv za novčani stimulans novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom**, koji su objavljeni 29. 8. 2023. godine u skladu sa odlukama Upravnog odbora.

- **Javnim pozivom za dodjelu sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica i programa profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom za 2023. godinu** utvrđena je dodjela sredstava u ukupnom iznosu od 4.000.000 KM, koja su raspoređena na dva lota:
- finansiranje/sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica od 3.700.000 KM (lot II);
 - finansiranje/sufinansiranje programa profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom i to: programi koje provode ustanove za profesionalnu rehabilitaciju i srednje škole i druge obrazovne ustanove u iznosu od 100.000 KM (lot 3.2) i programi profesionalne rehabilitacije na koje osobe sa invaliditetom samostalno apliciraju u iznosu od 200.000 KM (lot 3.3).

Upravni odbor je 26. 10. 2023. godine donio Odluku kojom su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 3.775.987 KM i to: finansiranje/sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica u iznosu od 3.673.707 KM (lot II) i programi profesionalne rehabilitacije na koje osobe sa invaliditetom samostalno apliciraju (102.280 KM), dok preostala sredstva u iznosu od 224.013 KM ostaju neraspoređena po ovom javnom pozivu.

Analizom odobrenih i realizovanih sredstava utvrđeno je da je korisnicima doznačen ukupan iznos od 3.722.707 KM, odnosno po Lot II je manje isplaćen iznos od 53.280 KM u odnosu na Odlukom odobrena sredstva korisniku (korisnik „Trgosirovina“ d.o.o. nije pristupio potpisivanju ugovora, iako su mu sredstva Odlukom odobrena). Također, analizom je konstatovano da su po lotu II ukupno odobrena sredstva u iznosu od 3.620.427 KM za 84 preduzeća koja su u momentu apliciranja na javni poziv imala 779 zaposlenih osoba sa invaliditetom (detaljan pregled dat u prilogu Izvještaja).

Skrećemo pažnju na to da se kod dodjele sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, zaštitnih radionica i programa profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom za 2023. godinu (lot II) nismo mogli uvjeriti na osnovu čega su dodijeljeni bodovi za kriterij kvalitet. Ocjena je zasnovana na subjektivnoj procjeni članova komisije, zbog čega ne možemo potvrditi da su sredstva u iznosu od 3.620.427 KM dodijeljena u skladu sa članom 58. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i navedenim pravilnicima.

Javnim pozivom za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom utvrđeno je da će Fond dodijeliti sredstva za novo zapošljavanje i samozapošljavanje osoba sa invaliditetom u iznosu od 7.500.000 KM (za oba javna poziva za dodjelu sredstava novčanog stimulansa za 2023. godinu). Osnovni iznos koji se može dodijeliti po jednoj novozaposlenoj osobi pod posebnim uslovima je 9.000 KM, a najveći mogući iznos po jednoj osobi sa invaliditetom je 16.200 KM u zavisnosti od procenta invalidnosti i perioda zapošljavanja. Osim navedenog, osnovni iznos koji se može dodijeliti po jednoj novozaposlenoj osobi kod zapošljavanja pod općim uslovima je 11.000 KM, a najveći mogući iznos koji se može dodijeliti po jednoj osobi sa invaliditetom je 19.800 KM u zavisnosti od procenta invalidnosti i perioda zapošljavanja. Odlukom Upravnog odbora od 23. 11. 2023. godine odobrena je raspodjela sredstava za novčani stimulans za novo zapošljavanje u iznosu od 3.619.175 KM (prvi dio 2.783.100 KM i dodatni novčani stimulans 836.075 KM) i to:

- poslodavci pod općim uslovima ukupno odobreni iznos sredstava 1.047.200 KM za zapošljavanje 66 osoba sa invaliditetom;
- poslodavci pod posebnim uslovima ukupno odobreni iznos 1.995.526 KM za zapošljavanje 151 osoba sa invaliditetom;
- samozapošljavanje – obrt ukupno odobreni iznos od 576.450 KM za samozapošljavanje 38 osoba sa invaliditetom.

Prema prezentovanoj dokumentaciji konstatovano je da je korisnicima doznačeno 2.726.650 KM po osnovu prvog dijela sredstava novčanog stimulansa, što je manje za 56.450 KM od iznosa utvrđenog Odlukom (dio umanjenja koji se odnosi na dodatni novčani stimulans je 6.600 KM). Analizom odobrenih sredstava konstatovano je da je pet korisnika kojima su odobrena sredstva odustalo od zaključivanja ugovora, te je ukupno odobreni iznos sredstava po ovom javnom pozivu 3.556.125 KM.

Obavljenom revizijom konstatovali smo da su određeni korisnici kojima su odobrena sredstva novčanog stimulansa za novo zapošljavanje sa osobama sa invaliditetom zaključili ugovore o radu, u kojima je navedeno da će zaposlenici raditi od kuće. Međutim, ugovori o radu koje su korisnici zaključili sa osobama sa invaliditetom ne sadrže odredbe propisane članom 26. Zakona o radu.

Namjenski utrošak sredstava odobrenih po drugom Javnom pozivu nismo revidirali, jer do kraja obavljanja revizije nije dospio rok za dostavljanje Izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.

Kriterij za bodovanje kvalitet programa, koji može biti opredjeljujući kod izbora programa za raspodjelu sredstava, nije mjerljiv. Uslovi i način ocjenjivanja utvrđeni Evaluacijskim obrascem nisu dovoljno razrađeni, kako bi poslužili kao osnova za objektivno vrednovanje, rangiranje i izbor korisnika. Navedeno upućuje na to da je ocjena zasnovana na subjektivnoj procjeni članova komisije, zbog čega ne možemo potvrditi da su sredstva u iznosu od 8.503.802 KM dodijeljena u skladu sa članom 58. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i navedenim pravilnicima.

Osim toga, utvrđeno je da Fond prilikom raspodjele sredstava nije u svim slučajevima u potpunosti primijenio odredbe Pravilnika za programe (odobravanje sredstava za koja nije iskazana potreba u biznis planu, odobravanje promjene dobavljača koji se ne bavi prometom roba i usluga za koje se vrši nabavka, prenamjena nabavke sredstava koja direktno utiče na provođenje programa, npr. planirana kupovina zemljišta, a nakon prenamjene izvršena nabavka automobila), kao ni Pravilnika za novčane stimulanse na način da su odobrena sredstva za novo zapošljavanje, gdje su od korisnika prihvaćeni ugovori o radu u kojima je navedeno da novozaposlena osoba sa invaliditetom radi od kuće, iako oni ne sadrže odredbe propisane članom 26. Zakona o radu.

Obavljenom revizijom konstatovano je da je uspostavljen Registr stalnih sredstava korisnika čija nabavka je finansirana ili sufinansirana sredstvima Fonda. Registr nije ažuriran, ne sadrži podatke o svim nabavljenim stalnim sredstvima korisnika (dokumentacija dostupna Fondu kroz druge vidove implementacija i kontrole korisnika), i kao takav se ne može koristiti kao sredstvo kontrole i nadzora nad stalnim sredstvima u skladu s Pravilnikom za programe. Uputstvom o načinu vođenja i sadržaju Registra stalnih sredstava dodijeljenih sredstvima Fonda (donesenim 20. 11. 2023. godine) nije jasno precizirano popunjavanje i ažuriranje propisanih podataka, kao ni ispis i ovjera Registra koja bi potvrdila njegovu autentičnost.

Osim toga, sredstva su odobrena za kapitalna ulaganja, što nije planirano niti odobreno na odgovarajućoj poziciji (kapitalni transferi) u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- *Pravilnikom o raspodjeli sredstava za programe definisati mjerljive kriterije za vrednovanje kako bi se osiguralo objektivno bodovanje s ciljem pravilne raspodjele sredstava u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, sposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom;*
- *prilikom dodjele sredstava korisnicima u potpunosti primjenjivati odredbe utvrđene pravilnicima za programe i novčane stimulanse, u dijelu ispunjavanja uslova za dodjelu sredstava i dostavljanja definisane dokumentacije;*
- *Uputstvom o načinu vođenja i sadržaju Registra stalnih sredstava dodijeljenih sredstvima Fonda precizirati način popunjavanja i ažuriranja podataka, ispis i ovjeru, s ciljem blagovremenog osiguranja potpunih podataka i uspostave nadzora i kontrole nad stalnim sredstvima čija nabavka je finansirana ili sufinansirana sredstvima Fonda, u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, sposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom i Pravilnikom za programe;*
- *sredstva kapitalnih transfera planirati, odobravati i evidentirati na odgovarajućoj poziciji, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

Imajući u vidu za koju svrhu su sredstva odobrena navedenim korisnicima, nejasno je kako će provedba ovih programa doprinijeti održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom,²⁸ razvoju privrednih društava i zaštitnih radionica koje pružaju mogućnost za rad i zapošljavanje osoba sa težim invaliditetom.

Za primjer navodimo da se u okviru programa održivosti zaposlenosti i razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica odobravaju sredstva za kupovinu nepokretne imovine ili novog radnog prostora; sufinansiranje režijskih, komunalnih i troškova zakupa prostora; nabavku savremenih mašina i alata, odnosno osnovnih sredstava za rad; adaptaciju, preuređenje ili izgradnju radnog prostora u svrhu razvoja postojećih djelatnosti ili uvođenja novih djelatnosti; nabavku robe, materijala i sirovina koji ne mogu biti predmetom neposredne preprodaje, nego moraju biti upotrijebljeni za programske aktivnosti. Skrećemo pažnju na to da su Pravilnikom za programe istovremeno definisani doprinosi tih programa i finansiranje/sufinansiranje potreba i aktivnosti koje se ne mogu dovesti u direktnu vezu sa ostvarenjem tih doprinsosa (navedeno se odnosi na lotove I, II, IV i V).

Osim toga, izvršena je analiza odobrenih sredstava po programima održivosti zaposlenosti i razvoja privrednih društava i zaštitnih radionica (pregledi odobrenih sredstava po prvom javnom pozivu za lot I i lot II i po drugom javnom pozivu za lot II koji su dati u prilogu Izvještaja), iz koje se visina odobrenih sredstava ne može dovesti u vezu sa brojem zaposlenih osoba sa invaliditetom (za primjer navodimo odobrena sredstva po prvom javnom pozivu za lot I u kojem je društву sa zaposlenih pet osoba sa invaliditetom dodijeljen isti iznos sredstava kao i društву sa zaposlenih 11 osoba sa invaliditetom od 23.130 KM, dok je po prvom javnom pozivu za lot II društву sa zaposlene četiri osobe sa invaliditetom dodijeljen iznos od 28.613 KM, dok je društvu sa deset zaposlenih osoba sa invaliditetom dodijeljeno 21.577 KM sredstava i slično).

Preporuka:

- *preispitati Pravilnik za programe u dijelu odredbi koje se odnose na definisanje potreba i aktivnosti koje će se finansirati/sufinansirati u okviru pojedinih lotova.*

²⁸ Članom 1. stav 2. Pravilnika za programe definisano je da programi koji se finansiraju/sufinansiraju u okviru lotova I, IV i V svojim aktivnostima doprinose održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom zaposlenih u privrednim društvima, zaštitnim radionicama, organizacijama osoba sa invaliditetom i samostalnim obrtnicima, te osobama zaposlenim u skladu sa članom 56. stav 2. i 3. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji; programi koji se finansiraju/sufinansiraju u okviru Lot II doprinose razvoju privrednih društava i zaštitnih radionica koje pružaju mogućnosti za rad i zapošljavanje osoba sa težim invaliditetom.

7.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 315.131 KM i u odnosu na plan (625.365 KM) manje su ostvareni za 310.234 KM. Najveći dio iskazanih izdataka za nabavku stalnih sredstava se odnosi na nabavku: softverskog rješenja za obradu podataka korisnika sredstava Fonda i poticaja/novčanih davanja cjelokupnog sistema poslovanja Fonda u iznosu od 234.000 KM, kompjuterske opreme u iznosu od 57.532 KM, sredstava u obliku prava (licence i softver) u iznosu od 17.282 KM (detaljnije u tački 9. Izvještaja).

Prema prezentovanim podacima razlog niskog izvršenja izdataka za nabavku stalnih sredstava u odnosu na Rebalans Finansijskog plana od 50,4% najvećim dijelom je zbog toga što je Planom javnih nabavki planirana nabavka nadogradnje softverskog rješenja (200.000 KM bez PDV-a), koja nije provedena. Naime, postupak nabavke nadogradnje softverskog rješenja pokrenut je Odlukom od 18. 9. 2023. godine, međutim zbog izjavljene žalbe na tendersku dokumentaciju postupak je poništen u skladu s Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi, što je detaljnije obrazloženo u tački 9. Izvještaja.

7.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2023. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za tekuću godinu	Ostvareno u tekućoj godini	Ostvareno u prethodnoj godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	37.799.140	39.655.215	31.360.029	104,91
II	RASHODI	42.255.350	35.929.663	28.782.267	85,03
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	(4.456.210)	3.725.552	2.577.762	-83,60
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	(625.365)	(315.131)	(254.138)	50,39
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	(5.081.575)	3.410.421	2.323.624	-67,11
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE	-	-	-	-
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA)	-	-	-	-
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	(5.081.575)	3.410.421	2.323.624	-67,11

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	30.367.193	26.956.412	112,65
---	------------	------------	--------

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja iskazana su u iznosu od 34.490.096 KM, a čine ih: novčana sredstva (32.326.103 KM), kratkoročna razgraničenja (2.121.557 KM) i kratkoročna potraživanja (42.436 KM).

7.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva, iskazana su u iznosu od 32.326.103 KM, a odnose se na stanja iskazana na: transakcijskom računu kod UniCredit banke d.d. Mostar - glavni račun (15.159.943 KM), transakcijskom računu kod BBI banke (15.047.258 KM), transakcijskom računu kod ASA banke d.d. Sarajevo (2.114.820 KM), sredstva na visa kartici (3.604 KM) gotovina u glavnoj blagajni (444 KM) i sredstva na deviznom računu EUR (34 KM). Depozitni računi kod UniCredit Bank d.d. Mostar i ASA banke d.d. Sarajevo na 31. 12. 2023. godine nisu imali stanje.

Iskazana stanja novčanih sredstava potvrđena su izvodima otvorenih stavki na 31. 12. 2023. godine.

7.2.1.2 Kratkoročna razgraničenja

Kratkoročna razgraničenja (2.121.557 KM) najvećim dijelom čine razgraničeni prihodi (nefakturisani i nenaplaćeni prihodi) u iznosu od 2.110.505 KM.

Razgraničeni prihodi odnose se na potraživanja od pravnih i fizičkih lica kojima su odobrena sredstva Fonda po javnim pozivima za dodjelu sredstava, a koja nisu namjenski utrošena i opravdana.

Procedurama i postupcima naplate nemajenski utrošenih sredstava (u dalnjem tekstu: Procedure) koje je donio direktor 10. 11. 2021. godine uređeni su postupci naplate u slučaju utvrđivanja nemajenski utrošenih sredstava, postupak aktiviranja sredstava obezbjeđenja plaćanja (mjenica), knjigovodstveno evidentiranje poslovnog događaja, kao i sudski postupak naplate potraživanja u skladu sa važećim zakonima i knjigovodstveno isknjižavanje potraživanja u poslovnim knjigama.

Obavljenom revizijom utvrđeno je da se pravovremeno pokreću aktivnosti na naplati nemajenski utrošenih sredstava, mjenice se aktiviraju na bankama korisnika, a naplate po ovom osnovu tokom 2023. godine iskazane su na poziciji prihoda od prinudnih naplata i iznose 134.496 KM.

7.2.1.3 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 42.436 KM, a najznačajnija se odnose na: ostala potraživanja (31.571 KM) i potraživanja od Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za bolovanja preko 42 dana (10.315 KM).

Najznačajnija **ostala potraživanja** u iznosu od 26.268 KM odnose se na nemajenski utrošena sredstva odobrena korisniku „Ajinex“ d.o.o. Sarajevo po prvom Javnom pozivu za Lot II koji je korisnik u skladu sa Pravilima uplatio na transakcijski račun Fonda 25. 1. 2024. godine.

7.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Fonda stalna sredstva su iskazana u iznosu od 3.092.288 KM, a odnose se na stalna sredstva (sadašnje vrijednosti od 561.788 KM) i dugoročna razgraničenja (2.530.500 KM).

7.2.2.1 Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu od 561.788 KM sadašnje vrijednosti (nabavne vrijednosti od 1.128.904 KM, ispravke vrijednosti od 567.116 KM), koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava. Strukturu stalnih sredstava čini: kompjuterska oprema (261.170 KM), stalna sredstva u obliku prava-softveri (244.667 KM), transportna sredstva (186.103 KM), kancelarijski namještaj (126.786 KM), oprema za prenos podataka i glasa (37.619 KM), klima uređaji (17.701 KM), elektronska oprema (16.688 KM), ostala oprema (4.170 KM) i stalna sredstva u pripremi (234.000 KM).

Povećanje vrijednosti stalnih sredstava u 2023. godini izvršeno je za iznos od 315.130 KM, a odnosi se na nabavku kompjuterske opreme (57.632 KM), softvera i licenci (17.282 KM), opreme za prenos podataka i glasa (3.051 KM), klima uređaja (2.937 KM) i ostale opreme (229 KM).

Stalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 234.000 KM, a odnose se na nabavku softverskog rješenja za obradu podataka korisnika sredstava Fonda i poticaja/novčanih davanja cjelokupnog sistema poslovanja Fonda koji do okončanja revizije nije stavljen u upotrebu, jer u njemu nisu integrirani svi podaci o poslovanju Fonda iz postojeće aplikacije te nije izvršena nadogradnja softvera, što je detaljnije obrazloženo u okviru tačke 9. Izvještaja.

Smanjenje vrijednosti stalnih sredstava odnosi se na obračunatu amortizaciju u iznosu od 90.832 KM i isknjižavanja opreme po osnovu Odluke o rashodovanju stalnih sredstava donesene na prijedlog Komisije za popis stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 2.885 KM (nabavna vrijednost 18.580 KM, otpisana vrijednost 15.695 KM).

7.2.2.2 Dugoročna razgraničenja

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.530.500 KM, a odnose se na odobrena sredstva po tekućem transferu - uvećani novčani stimulans za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom (drugi javni poziv 2022. godina 651.000 KM, prvi javni poziv 2023. godine 1.050.025 KM i drugi javni poziv 2023. godina 829.475 KM), koji će se isplatiti nakon isteka 15 mjeseci od potpisivanja ugovora sa korisnicima, ukoliko ispunе uslove i podnesu izvještaj o namjenskom utrošku sredstava novčanog stimulansa za prvu godinu rada osobe sa invaliditetom, sa dokazom da je osoba sa invaliditetom, primljena na neodređeno vrijeme i dalje u radnom odnosu kod poslodavca. Knjigovodstveno evidentiranje uvećanog dijela novčanog stimulansa vrši se u momentu zaključivanja ugovora na način da se iznos uvećanog novčanog stimulansa (uslovna obaveza) iskazuje zaduženjem aktivnih dugoročno razgraničenih rashoda u korist pasivnih dugoročno razgraničenih rashoda u istom iznosu.

7.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 4.122.903 KM, a njihovu strukturu čine: kratkoročna razgraničenja (2.125.862 KM), kratkoročne tekuće obaveze (1.804.561 KM) i obaveze prema zaposlenima (192.480 KM).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.125.862 KM, a najznačajnija u iznosu od 2.110.505 KM odnose se na razgraničene prihode po osnovu potraživanja od pravnih i fizičkih lica kojima su odobrena sredstva Fonda, a nisu namjenski utrošena, što je detaljnije obrazloženo u tački 7.2.1.2 Izvještaja.

Kratkoročne tekuće obaveze iskazane su u iznosu od 1.804.561 KM, a odnose se na obaveza prema pravnim i fizičkim licima kojima su u revidiranoj godini odobrena sredstva transfera po osnovu refundiranja poreza i doprinosa (1.706.075 KM), obaveze prema dobavljačima (68.786 KM) i obaveze po osnovu naknada troškova članovima komisija, Upravnog i Nadzornog odbora Fonda (29.700 KM).

Obaveze prema zaposlenima iskazane su u iznosu od 192.480 KM, a odnose se na obaveze za plaću za decembar 2023. godine (183.726 KM) koja je isplaćena u januaru 2024. godine, obaveze za topli obrok (6.515 KM) i obaveze za prevoz (2.239 KM).

7.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze razgraničenja iskazane su u iznosu od 2.530.500 KM i odnose se na dugoročno razgraničene rashode po osnovu uvećanja novčanog stimulansa za osobe sa invaliditetom koje se samozapošljavaju i za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom, a na osnovu objavljenih javnih poziva, što je detaljnije obrazloženo u tački 7.2.2.2 Izvještaja.

7.2.5 Popis imovine i obaveza

Direktor Fonda je 26. 12. 2023. godine donio Rješenje o imenovanju Komisije za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, materijala, obaveza, potraživanja i novčanih sredstava. Rješenjem je utvrđena obaveza Komisije da izvrši redovan godišnji popis sredstava i obaveza i sačini izvještaj o izvršenom popisu kojeg skupa sa popisnim listama i eventualnim prijedlozima o načinu likvidiranja utvrđenih razlika po popisu dostavlja direktoru Fonda. Elaborat o popisu sredstava i izvora sredstava sačinjen je i dostavljen direktoru u Rješenjem utvrđenom roku. Popisna Komisija je sačinila i prijedloge za rashodovanje stalnih sredstava sadašnje vrijednosti od 2.885 KM (nabavna vrijednost 18.580 KM i ispravke vrijednosti 15.695 KM) i sitnog inventara nabavne i otpisane vrijednosti od 1.564 KM zbog dotrajalosti i neispravnosti.

Direktor je 29. 12. 2023. godine donio odluke kojima se prihvata prijedlog rashodovanja popisne komisije, koje se skupa sa Izvještajem o izvršenom popisu dostavljaju Odjeljenju za finansijsko poslovanje kako bi izvršili evidentiranje popisom utvrđenih razlika. Rashodovana elektronska i elektronička oprema preuzeta je 27. 2. 2024. godine od društva „Trgosirovina“ d.o.o. Sarajevo radi propisnog odlaganja i uništenja o čemu je 27. 2. 2024. godine sačinjen Zapisnik, dok je rashodovani kancelarijski namještaj poklonjen u skladu sa Odlukom direktora od 27. 2. 2024. godine.

Obavljenom revizijom popisa imovine i obaveza sa stanjem na 31. 12. 2023. godine konstatovano je da je izvršen u skladu sa Pravilnikom o inventarisanju Fonda.

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH utvrđeno je da Izvještaj o novčanim tokovima predstavlja pregled priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata iskazanih u izvještajnom periodu.

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 39.655.215 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 35.706.213 KM, što je rezultovalo pozitivnim novčanim tokom u iznosu od 3.949.002 KM.

Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji na 31. 12. 2023. godine iskazan je iznos od 789.828 KM. Navedeni iznos se odnosi na: potencijalne obaveze po podnesenim tužbama i sudskim presudama iz radnih odnosa u iznosu od 553.345 KM, tužbe člana smijenjenog Upravnog odbora iz prethodnih godina u iznosu od 44.400 KM, sudske tužbe od privrednih subjekata za naknadu štete zbog obustavljanja novčanih naknada po osnovu izmirenih poreza i doprinosa na plaću za sve zaposlene osobe i subvencija plaća za zaposlene osobe sa invaliditetom u iznosu od 66.718 KM, potraživanja po osnovu zaključenih ugovora sa privrednim subjektima i samostalnim obrtnicima u visini nemamjenski utrošenih sredstva od 188.655 KM, aktivirane mjenice od korisnika sredstava zbog nemamjenskog utroška u iznosu od 3.414 KM i tuđu imovinu u iznosu od 14 KM.

Najznačajnije potencijalne obaveze po sudskim presudama iz radnih odnosa u iznosu od 549.345 KM odnose se na dvije presude iz radnih odnosa sa ukalkulisanim troškovima koji obuhvataju osim neto plaće i poreze, doprinose, kao i redovne i zatezne kamate.

9. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Fonda je 28. 12. 2022. donio Plan javnih nabavki za 2023. godinu (u dalnjem tekstu: Plan nabavki), kojim su definisane robe, usluge i radovi koji će biti predmet nabavke u 2023. godini. Tokom godine izvršeno je šest izmjena i dopuna Plana nabavki kojima je izvršena ispravka za pet postupaka u djelu procijenjene vrijednosti i datuma pokretanja, dok je istovremeno dodato šest postupaka (jedan konkurentski zahtjev vrijednosti 29.250 KM i pet direktnih sporazuma vrijednosti 25.740 KM) ukupne vrijednosti 54.990 KM.²⁹ Izvorni Plan javnih nabavki, kao i sve izmjene i dopune, objavljene su na portalu javnih nabavki.

Procijenjena vrijednost planiranih javnih nabavki nakon izvršenih izmjena i dopuna iznosila je 1.097.843 KM.

Pregled planiranih i provedenih postupaka, kao i revidirani uzorak, dat je u tabeli:

Vrsta postupka	Planirane nabavke*		Provedene nabavke		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Otvoreni postupak	2	285.282	1	3.977	1	3.977
Direktni sporazum	53	251.572	113	120.745	7	20.341
Konkurentski zahtjev	13	349.279	12	227.097	6	148.723
Aneks II	7	211.710	7	181.642	2	117.522
UKUPNO	75	1.097.843	133	533.460	16	290.563

*Prema posljednjim izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki za 2023. godinu

²⁹ Iskazane vrijednosti javnih nabavki su sa uključenim PDV-om

Najznačajnije odstupanje planiranih i provedenih postupaka nabavki odnosi se na otvoreni postupak nadogradnje softverskog rješenja cjelokupnog sistema poslovanja Fonda, procijenjene vrijednosti 234.000 KM. Navedeni postupak pokrenut je u septembru 2023. godine, a zbog izjavljene žalbe na tendersku dokumentaciju, u novembru je, na osnovu rješenja Ureda za razmatranje žalbi, predmetni postupak poništen. Žalba na Tendersku dokumentaciju je izjavljena u djelu propisanih minimalnih uslova iz tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača poput: potrebne dokumentacije kojom se dokazuje iskustvo na realizaciji istih ili sličnih poslova (tenderskom dokumentacijom nije propisano koja će tačno dokumentacija biti prihvatljiva ugovornom organu kao dokaz da su obavljeni slični poslovi), minimalnog broja članova tehničkog osoblja (traženo je minimalno sedam članova) te njihovih kvalifikacija i potrebnih certifikata za realizaciju ugovora i sl. Predmetna nabavka do kraja 2023. godine nije ponovno pokretana, nego je planirana Planom javnih nabavki za 2024. godinu.

Na osnovu izvršenog uvida u najznačajnije uzorkovane postupke, konstatovano je sljedeće:

- Nabavka bankarskih usluga provedena je putem otvorenog postupka u skladu sa Odlukom o pokretanju postupka iz septembra 2023. godine. Predmetna nabavka planirana je u ukupnom iznosu od 60.000 KM za dvogodišnji period i podijeljena je na tri lota. Blagovremeno je pristiglo šest ponuda, dok jedna ponuda nije pristigla u datom roku. Nakon provedene e-aukcije, donesene su pojedinačne odluke o izboru ponuđača za sva tri lota. U novembru je na navedene odluke o izboru izjavljena žalba, nakon čega je Ured za razmatranje žalbi u decembru 2023. godine donio zaključke o odbacivanju žalbi za lot 2 i 3, dok je za lot 1 žalitelj sam odustao od žalbe. Nakon toga predmetni postupak je nastavljen te su u decembru zaključeni okvirni sporazumi (na dvogodišnji period) sa tri dobavljača ukupne vrijednosti 3.977 KM;
- Nabavka računarske opreme i potrepština planirana je Planom nabavki u iznosu od 52.650 KM putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Odlukom o pokretanju postupka od 3. 2. 2023. godine započeo je postupak predmetne nabavke koja je bila podijeljena na 5 lotova. Nakon provedene e-aukcije, u martu su donesene Odluke o izboru ponuđača za svaki pojedinačni lot te su sa izabranim ponuđačima zaključeni ugovori ukupne ugovorene vrijednosti 52.535 KM;
- Nabavka goriva planirana je Planom nabavki u iznosu od 23.400 KM putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Odlukom o pokretanju postupka od 13. 1. 2023. godine započeo je postupak predmetne nabavke. Nakon provedene e-aukcije, u februaru je donesena Odluka o izboru ponuđača („Energopetrol“ d.d. Sarajevo) sa kojim je 27. 2. 2023. godine zaključen ugovor za isporuku goriva ukupne ugovorene vrijednosti 22.341 KM za period od 12 mjeseci;
- Nabavka kancelarijskog materijala planirana je Planom nabavki u iznosu od 23.400 KM putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Odlukom o pokretanju postupka od 18. 4. 2023. godine započeo je postupak predmetne nabavke koja je bila podijeljena na dva lota. Tendersku dokumentaciju preuzele je 10 ponuđača, a samo je jedan („Alester“ d.o.o. Sarajevo) dostavio ponudu za oba lota. Nakon donesene Odluke o izboru ponuđača za svaki pojedinačni lot, sa izabranim ponuđačem zaključeni su ugovori ukupne ugovorene vrijednosti 19.946 KM;

Uvidom u preostale revidirane postupke javnih nabavki nisu utvrđena odstupanja u odnosu na Zakon o javnim nabavkama u djelu provedene procedure za izbor dobavljača kao i realizacije zaključenih ugovora.

Pored navedenih, najznačajnijih uzorkovanih, postupaka iz 2023. godine, izvršen je uvid i u otvoreni postupak „Nabavke razvoja softverskog rješenja za obradu podataka korisnika sredstava Fonda i poticajnih davanja, cjelokupnog poslovanja fonda“ procijenjene vrijednosti 234.000 KM koji je pokrenut u septembru 2022. godine. Tendersku dokumentaciju preuzela su 22 ponuđača, a ponudu je dostavio samo jedan. Kriterij za dodjelu ugovora bila je najniža cijena. Ugovor za predmetnu nabavku je potpisana u decembru 2022. godine sa dobavljačem „Fixit“ d.o.o. Sarajevo a realizacija je, u skladu sa ugovorom, izvršena u 2023. godini u ukupnom iznosu od 234.000 KM. Na ovaj način izvršeno je preuzimanje obaveza iz prethodne godine na teret iduće godine. Usvajanjem finansijskog plana stvaraju se prepostavke i za usvajanje plana javnih nabavki, koji se odnosi na godinu za koju je donesen finansijski plan.

Sklapanje ugovora nakon provedenog postupka javne nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, odnosi se na period na koji se odnosi i finansijski plan (godina dana). Na ovoj način Fond je zaključio ugovor u 2022. koji će se realizovati u 2023. godini za koju nije imao odobren finansijski plan, što znači da nisu bila osigurana finansijska sredstva za realizaciju tog ugovora.

Fond nije blagovremeno pokretao postupke javnih nabavki budući da je u septembru pokrenuo otvorene postupke, nakon kojih je zaključio ugovore o javnim nabavkama (za nabavku razvoja softverskog rješenja za obradu podataka korisnika sredstava Fonda i poticajnih davanja, cjelokupnog poslovanja fonda, kao i za bankarske usluge) čija realizacija će biti u idućoj fiskalnoj godini, za koju nije imao odobren finansijski plan, što znači da nisu osigurana finansijska sredstva za realizaciju dijela zaključenih ugovora.

Preporuka:

- *blagovremeno pokretati postupke javnih nabavki kako bi se realizacija ugovora vršila u tekućoj fiskalnoj godini za koju su finansijskim planom osigurana sredstva.*

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu Fond je 23. 7. 2024. godine dostavio komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: Planom vršenja nadzora nad utroškom sredstava za 2023. godinu; kriterijem kojim se budi kvalitet programa prilikom raspodjele sredstava; Registrom stalnih sredstava čija nabavka je finansirana ili sufinansirana sredstvima Fonda; popunjenoši sistematisiranog broja radnih mjesta utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radih mjesta; popunjavanjem sistematisiranog broja radnih mjesta u jedinici za internu reviziju; donošenjem pana integriteta; sadržajem ugovora zaključenih sa korisnicima sredstava (poslodavcima) vezano za zaposlenike za koje je predviđen rad izvan prostorija poslodavca; donošenjem odluke o izvršenju Finansijskog plana Fonda; propisivanjem mjerljivih kriterija i načina na koji se utvrđuje radni učinak; obračunom i isplatom regresa; obračunom prihoda po osnovu korištenja službenog vozila u privatne svrhe; vođenjem evidencija o radnom vremenu; primjenom odredbi utvrđenih pravilnicima za programe i novčane stimulanse prilikom dodjele sredstava korisnicima; planiranjem, odobravanjem i evidentiranjem sredstava kapitalnih transfera; odredbama Pravilnika za programe koje se odnose na definisanje potreba i aktivnosti koje će se finansirati/sufinansirati u okviru pojedinih lotova i pokretanjem postupaka javnih nabavki.

Uvaženo je i inkorporirano u konačan Izvještaj obrazloženje koje se odnosi na donošenje internog akta kojim je uređen način i sadržaj vođenja Registra stalnih sredstava. Uz komentar je dostavljeno Uputstvo o načinu vođenja i sadržaju Registra stalnih sredstava dodijeljenih sredstvima Fonda, koje je donio direktor 20. 11. 2023. godine. Napominjemo da, iako je više puta traženo, Uputstvo nije prezentovano u periodu obavljanja revizije. Također, prilikom prezentovanja internih akata, ažuriranih nakon obavljanja finansijske revizije za 2020. godinu, nije prezentovano ovo Uputstvo.

Uz komentar je dostavljen Nacrt plana integriteta koji je 13. 6. 2024. godine dostavljen na mišljenje Agenciji za prevenciju korupcije i borbe protiv korupcije, što je uvaženo i inkorporirano u konačan Izvještaj.

Osim toga, uvaženo je i inkorporirano u konačan Izvještaj obrazloženje vezano za obračun prihoda po osnovu korištenja službenog vozila u privatne svrhe za direktora. Uz komentar je dostavljena dokumentacija na osnovu koje je utvrđeno da se obračun oporezive naknade za korištenje službenog vozila u privatne svrhe vrši u skladu s odredbama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak. Međutim, ističemo da Pravilnik o radu Fonda u dijelu obračuna prihoda direktoru za korištenje službenog vozila nije usklađen sa Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena, jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- U vezi s Planom vršenja nadzora nad utroškom sredstava za 2023. godinu Fond je naveo da je Planom i Uputstvom za obavljanje nadzora utvrđen izbor korisnika za vršenje nadzora na terenu i da se vrši u određenim procentima po pojedinim lotovima, kao i da se iz navedenog jasno može vidjeti i zaključiti koji korisnici će biti predmet nadzora, bez obzira što nisu poimenično navedeni. Navedeno je da se izbor korisnika vrši na osnovu slučajnog odabira jer je praktički nemoguće izvršiti nadzor kod cca 500 korisnika po lotu IV i cca 300 korisnika novčanog stimulansa, shodno čemu je broj korisnika koji će biti predmet nadzora relevantan. Fond se odlučio na potpunu kontrolu na terenu za korisnike po lotu I i lotu II jer se za ove lotove dodjeljuje veći iznos sredstava po subjektu. Osim toga, u obrazloženju je navedeno da je u Planu dat detaljan pregled predmeta nadzora prema lotovima i novčanom stimulansu. U komentaru je istaknuto da su obavljeni nadzori po osnovu obavijesti, što je vrsta nadzora koja je obavljena kod korisnika sredstava, a odnosi se na dodijeljena sredstva iz 2023. godine. Shodno tome, tokom 2023. godine izvršena su 154 nadzora, te je nejasno zašto je u Nacrtu konstatovano da je Fond izvršio samo 74 nadzora.

U Izvještaju je konstatovan procentualni obim korisnika kod kojih će se vršiti nadzor, kao i predmet nadzora. Međutim, Planom vršenja nadzora nad utroškom sredstava za 2023. godinu nisu definisani kriteriji po kojima će se vršiti izbor korisnika, niti je jasno vidljivo koji korisnici će biti predmet nadzora. Obuhvat nadzora u visini 38% od planiranog broja korisnika koji će biti predmet nadzora (196) ne može se smatrati dostatnim kako bi se moglo potvrditi da je osigurana efikasna provedba i ostvarivanje prava utvrđenih Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, sposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom, kao i obaveza utvrđenih zaključenim ugovorima sa korisnicima sredstava.

U vezi obrazloženja koje se odnosi na broj izvršenih nadzora kod korisnika sredstava skrećemo pažnju na to da su obavljene kontrole kod 154 korisnika, od kojih se 74 odnose na neposredni nadzor na terenu (predviđen godišnjim planom nadzora). Nadzor kod preostalih 80 korisnika odnosi se na nadzor po osnovu obavijesti u toku implementacije programa kod korisnika kojima su dodijeljena sredstva u 2023. godini, koji se obavlja u skladu sa članom 25. stav 6. Pravilnika za programe iz 2023. godine.

- U obrazloženju vezanom za kriterij kojim se boduje kvalitet programa prilikom raspodjele sredstava navedeno je da kvalitet programa ocjenjuje stručna Komisija koju imenuje Upravni odbor. Bodove za ocjenu kvaliteta programa komisija dodjeljuje koristeći evaluacijske obrasce koji su popunjeni na osnovu detaljno analiziranih aplikacijskih obrazaca, biznis plana, te ostale relevantne dokumentacije. Također, navedeno je da se ocjena kvaliteta programa dobiva kao prosjek zbiru ocjena svih članova komisije, na osnovu čega se može zaključiti da za kriterij kvalitet predloženog programa postoje razrađeni kriteriji i mjerila, kao i da je s obzirom na definisana pitanja u evaluacijskom obrascu subjektivnost članova svedena na najmanju moguću mjeru, ali da ona nikada ne može biti eliminisana do kraja, jer se radi o čistom matematičkom kriteriju. Nadalje je navedeno da je Pravilnikom za programe za 2024. godinu maksimalan broj bodova za ocjenu kvaliteta programa (po lotu I i lotu II), smanjen sa 40 na 30 i da je na taj način smanjen uticaj ocjene kriterija kvaliteta i u ukupnoj ocjeni pojedinih programa i projekata za 33,33%.

Pravilnikom za programe propisano da je kvalitet programa eliminatori kriterij. Imajući u vidu da je ovaj kriterij nemjerljiv, ne može se isključiti subjektivnost članova komisije prilikom bodovanja i u konačnici izbora korisnika. Za dio pitanja u evaluacijskom obrascu ishod nije moguće predvidjeti, a samim tim ni ocijeniti. Na ovaj način definisan kriterij i njegovo ocjenjivanje ukazuje na netransparentnost i ostavlja prostora za subjektivnost prilikom pregleda i ocjene određenih programa. Ističemo da kriteriji za ocjenu kvaliteta programa i projekata, utvrđeni Pravilnikom za programe iz 2024. godine, nisu bili predmet revizije za 2023. godinu.

- Vezano za sadržaj ugovora zaključenih sa korisnicima sredstava (poslodavcima) koji imaju zaposlenike za koje je predviđen rad izvan prostorija poslodavca, navedeno je da je Zakonom o rehabilitaciji i Zakonom o radu propisano da se može osigurati da se posao obavlja od kuće, odnosno van prostorija poslodavca. Navedeno je i da ugovor o radu zaključen sa radnikom za rad od kuće, između ostalog, treba da sadrži podatke o trajanju radnog vremena, vrsti poslova i načinu organizovanja rada, uslovima rada i načinu vršenja nadzora nad radom, upotrebi vlastitih sredstava za rad i naknadi troškova za njihovu upotrebu, kao i naknadi drugih troškova vezanih za obavljanje poslova i načinu njihovog utvrđivanja. Osim toga, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike donijelo je Pravilnik o sadržaju i načinu provođenja nadzora nad zakonitošću rada, općih akata i stručnog rada ustanova, privrednih društava, zaštitnih radionica i radnog centra, kao i dopune ovog Pravilnika u 2024. godini. Shodno ovim aktima Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je organ koji pobliže uređuje uslove za rad, između ostalih, i privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, a posebno vrši nadzor nad zakonitošću općih akata, iz čega proizilazi da Fond nema ovlaštenja niti mehanizme za preispitivanje ovih akata, te da navedena konstatacija nema pravno uporište. U vezi navoda u Nacrtu izvještaja da u periodu obavljanja nadzora koji je vršio Fond veći broj zaposlenih osoba sa invaliditetom nije zatečen na radnim mjestima, zbog čega obavljenim nadzorom nije bilo moguće utvrditi obavljuju li osobe sa invaliditetom poslove na kojima su zaposlene i za koje su osposobljene, i da li su uslovi rada prilagođeni njihovim radnim sposobnostima, navedeno je da ovi poslovi nisu u nadležnosti Fonda, te da za preispitivanje toga Fond nema mehanizme. U okviru svojih nadležnosti Fond može samo utvrditi da li se za osobe koje su podržane sredstvima Fonda redovno isplaćuju plaće i doprinosi, te da li je potporama Fonda nabavljenja oprema, i da li je stavljeni u funkciju. Vezano za naknadnu kontrolu za osobe koje nisu zatečene na radnom mjestu navedeno je da se ne radi o nepravilnosti, nego o opravdanom odsustvu (bolovanje, godišnji odmor i sl.). Također, u obrazloženju vezanom za poduzimanje dalnjih aktivnosti nakon obavljenog terenskog nadzora kod Udruženja „Samostalni korak“, Udruženja za socijalnu uključenost „Inkluzija“ i Savez „Prilika za sve“ navedeno je da su aktivirane dvije mjenice za Udruženje „Samostalni korak“ u julu i junu 2024. godine, te da Udruženju za socijalnu uključenost „Inkluzija“ i Savez „Prilika za sve“ nisu dodjeljivana sredstva nakon izvršenih nadzora.

Ističemo da je Uputstvom za obavljanje nadzora kod korisnika sredstava utvrđeno da je cilj obavljanja nadzora nad namjenskom upotrebotom sredstava Fonda osigurati efikasnu provedbu i ostvarivanje prava, te ispunjavanje obaveza utvrđenih Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji od strane osoba sa invaliditetom, poslodavaca i društva kao cjeline, kao i obaveza utvrđenih na osnovu zaključenih ugovora sa korisnicima sredstava. Shodno Zakonu o rehabilitaciji i Uputstvu, u nadležnosti Fonda je navedeni nadzor, dok je nadzor Federalnog ministarstva rada i socijalne politike koji se obrazlaže u komentaru potpuno druga vrsta nadzora. Također, ističemo da je revizijom utvrđeno da je Fond prilikom obavljanja nadzora, između ostalog, na uvid tražio i ugovore o radu zaključene između poslodavaca i zaposlenih osoba sa invaliditetom, a u zapisnicima je samo konstatovano da je u ugovorima navedeno da zaposlene osobe rade od kuće, a preostale odredbe koje ugovor o radu van sjedišta poslodavca treba da sadrži (što je Fond i naveo u komentaru), u skladu sa važećom zakonskom regulativom, nisu kontrolisane.

Za dio obrazloženja koja se odnose na naknadnu kontrolu, zbog toga što osobe sa invaliditetom nisu zatečene na radnim mjestima, ističemo da se navedene nepravilnosti odnose na odsustvo za koje poslodavci kod kojih je vršen nadzor nisu mogli dokumentovati odsustvo sa posla, a ne o opravdanom odsustvu (bolovanje, godišnji odmori i sl.) kako je Fond naveo u obrazloženju.

U vezi obrazloženja koje se odnose na poduzimanje dalnjih aktivnosti nakon utvrđenih nepravilnosti prilikom obavljanja terenske kontrole za Udruženje „Samostalni korak“ dostavljena je dokumentacija o aktiviranju dvije mjenice za povrat nemamjenski utrošenih sredstava iz juna i jula 2024. godine, koja nema uticaja na konstatovane nalaze. S obzirom na to da osobe sa invaliditetom za čije zapošljavanje je osigurana finansijska podrška Fonda nisu bile prisutne na radnim mjestima, obavljenim nadzorom nije bilo moguće utvrditi obavljuju li poslove na kojima su zaposlene i za koje su osposobljene, i da li su uslovi rada prilagođeni njihovim radnim sposobnostima.

- U obrazloženju vezanom za propisivanje mjerljivih kriterija i načina na koji se utvrđuje radni učinak navedeno je da su svi zaposlenici tokom cijele godine kontinuirano postizali rezultate rada za koje je obračunat i isplaćen dio plaće na radni učinak u visini od 5% osnovne plaće, te da je radni učinak obavezni dio plaće u skladu sa Zakonom o radu FBiH, kojim je definisano da radni učinak definiše poslodavac. Nadalje je navedeno da je Pravilnikom o radu Fonda utvrđeno na osnovu kojih se elemenata utvrđuje radni učinak i da su radnici obavezni dostavljati sedmične izvještaje o radu, na osnovu kojih direktor donosi odluku o radnom učinku u skladu sa Zakonom o radu i ovim Pravilnikom. Također, obrazloženo je da radnici Fonda svakodnevno obrađuju velik broj predmeta te bi navođenje svakog pojedinačnog predmeta u sedmičnim izvještajima moglo stvoriti nepotrebno administracijsko obrazloženje za radnika, a posebno uzimajući u obzir trenutne resurse i opsežan broj predmeta koji se svakodnevno obrađuje, kao i da je netačan navod iz Nacrta izvještaja da rokovi izvršenja nisu zadati, s obzirom na to da su zakonskim i podzakonskim propisima jasno propisani rokovi izvršenja poslova.

U skladu sa Zakonom o radu, plaća za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu sastoji se od osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak ukoliko je ostvaren i uvećane plaće iz člana 76. ovog Zakona. Radni učinak definiše poslodavac. Revizijom je utvrđeno da radni učinak nije normiran, niti je Pravilnikom o radu definisano na koji način se dokazuje i dokumentuje postizanje punog radnog učinka. Nismo mogli potvrditi opravdanost isplate dijela plaće za radni učinak, što više dobiva na značaju ako se uzme u obzir činjenica da je isplaćivan svim zaposlenicima u kontinuitetu tokom 2023. godine, osim u slučaju opravdanog odsustva (bolovanje, godišnji odmor, službeni put).

- Za obračun i isplatu regresa u obrazloženju je navedeno da regres predstavlja materijalno pravo radnika koje nije propisano Zakonom o radu, već ga poslodavac uređuje svojim pravilnikom o radu, da nema nikakvih zakonskih ograničenja u visini naknade za regres, te da se ograničenje „do 50% od prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca prije isplate“ isključivo odnosi na ograničenje u smislu oporezivanja u skladu sa Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak. Također, navedeno je da su sredstva za ovu svrhu bila predviđena Finansijskim planom za 2023. godinu i da su za iznos naknade koji je prešao neoporezivi dio, obračunati i uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi, kao i da nije prekršena niti jedna zakonska odredba pri obračunu i isplati navedene naknade.

Istaknuto je pitanje na naknadu po osnovu rada zaposlenima za regres sa aspekta primjerenosti, imajući u vidu da se Fond finansira iz javnih sredstava, a da su ove naknade isplaćene iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa na koji su obračunati i isplaćeni puni porezi i doprinosi.

- U vezi sa vođenjem evidencija o radnom vremenu navedeno je da se u Fondu vode evidencije u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu te da nije jasno zašto je data preporuka, s obzirom da ne postoji niti jedna odredba iz Pravilnika koju Fond nije ispoštovao, kao i da Fond uredno, razumljivo i ažurno vodi navedenu evidenciju, odnosno da nije jasan razlog zbog kojeg se sumnja u vjerodostojnost navedenih podataka. Obaveza vođenja evidencije o radnom vremenu utvrđena je Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu. Ažurno i tačno vođenje evidencija važno je iz razloga što od podataka propisanih ovim Pravilnikom zavisi ostvarenje pojedinih prava iz radnog odnosa. Revizijom je utvrđeno da se evidencije o radnom vremenu ne vode u skladu s Pravilnikom s obzirom na to da se vode jednoobrazno u dijelu završetka radnog vremena (za sve zaposlenike iskazan identičan završetak radnog vremena: 16¹⁵ sati).

- U obrazloženju vezanom za primjenu odredbi utvrđenih pravilnicima za programe i novčane stimulanse prilikom dodjele sredstava korisnicima, navedeno je da je društvo „Kip“ d.o.o. ugovorom odobreno sufinansiranje nabavke teretnog motornog vozila MAN za koje je dostavljen predračun od preduzeća „Kanzan“ d.o.o., te da se u toku trajanja implementacije obratio zahtjevom za promjenu ponuđača, što mu je i odobreno. Također, navedeno je da su u skladu s Pravilnikom za programe odobrena sredstva za nabavku teretnog vozila u skladu s aplikacijskim obrascem, biznis planom i dostavljenim predračunom od dobavljača.

Za korisnika „IDS zdrava sredina“ navedeno je da se Komisija Fonda rukovodila podnesenim aplikacijskim obrascem, dostavljenim predračunom i biznis planom, te da nije uočeno da je u Biznis planu navedena nabavka kamiona, a odobrena nabavka putničkog motornog vozila. Nadalje, navode da konstatacija u kojoj je navedeno da nije iskazana potreba za nabavkom dodijeljenog vozila nema uporište, jer je nabavka navedena u aplikacijskom obrascu i predračunu za njegovu kupovinu.

Za korisnika „Baum paleta“ d.o.o. navedeno je da se radi o pogrešnom činjeničnom stanju, jer je u Biznis planu jasno navedeno da se planira izvršiti nabavka kombi vozila.

Za korisnika „Bio Beki“ d.o.o. navedeno je da je Biznis planom predviđena kupovina zemljišta, da je zbog nedostatka sredstava odobrena prenamjena za kupovinu automobila, i da Pravilnikom za programe nije predviđeno da korisnik treba dostaviti izmijenjeni biznis plan. Također, navedeno je da je Pravilnikom za programe za 2024. godinu ovaj put definisano da prenamjena sredstava nije dozvoljena.

Skrećemo pažnju na to da je Fond prilikom dodjele sredstava obavezan primjenjivati odredbe utvrđene Pravilnikom za programe, kojim je propisano da iskazane potrebe i aktivnosti za koje se programom traži finansijska podrška moraju biti pojašnjene i obrazložene, između ostalih i biznis planom.

Ističemo da je, u vezi komentara za korisnika „Kip“ d.o.o., Programom propisano da su aplikanti dužni dostaviti ponude/predračune za aplicirane namjene od dobavljača koji se zvanično bavi prodajom predmetne nabavke. Međutim, preduzeće je nabavilo teretno vozilo od Agencije kojoj je osnovna djelatnost obavljanje računovodstvenih i revizijskih djelatnosti i poslovno savjetovanje.

Vezano za dodjelu sredstava korisniku „IDS zdrava sredina“ napominjemo da je u Biznis planu navedena nabavka kamiona, a da su prilikom raspodjele odobrena sredstava za nabavku putničkog motornog vozila.

U vezi dodjele sredstava korisniku „Baum paleta“ d.o.o., kroz Biznis plan je pojašnjeno i obrazloženo u dijelu opisa Projekta da se planira investicija za instaliranje novog pogona za proizvodnju uglja i euro paleta na lokaciji u Vogošći, kao i nova zapošljavanja osoba sa invaliditetom, samo je u dijelu dinamike realizacije Biznis plana navedeno da će se nabaviti kombi vozilo. Skrećemo pažnju da je Pravilnikom za programe propisano da iskazane potrebe i aktivnosti za koje se programom traži finansijska podrška moraju biti pojašnjene i obrazložene, između ostalih i biznis planom.

Vezano za dodjelu sredstava korisniku „Bio Beki“ d.o.o. skrećemo pažnju na to da su odobrena sredstva za drugu namjenu u odnosu na namjenu prezentovanu u Biznis planu koji je bio predmet ocjene Komisije. Izmjenu namjene trebala je pratiti izmjena popratne dokumentacije kako bi se ona mogla na odgovarajući način cijeniti.

- U obrazloženju vezanom za odredbe Pravilnika za programe koje se odnose na definisanje potreba i aktivnosti koje će se finansirati/sufinansirati u okviru pojedinih lotova navedeno je da su potrebe i aktivnosti po lotovima definisane Pravilnikom za programe. Nadalje je navedeno da je nejasna konstatacija da se navedene potrebe i aktivnosti ne mogu dovesti u vezu sa ostvarivanjem planiranih programske aktivnosti, kao i da je nesporno da dodjela sredstava za nabavku i reparaciju opreme i nabavku sirovina i repromaterijala doprinosi održivosti poslovanja društva i održivosti zaposlenosti njegovih zaposlenika. Osim toga, navedeno je da dodjelom sredstava za nabavku ili reparaciju potrebnih sredstava rada, specijalnih pomagala i opreme, poboljšanje uslova rada, adaptacija radnog prostora i njihovo prilagođavanje potrebama osoba sa invaliditetom, nabavka roba, materijala i sirovina ili sufinsiranje troškova asistencija u radu direktno doprinosi održivosti zaposlenosti samostalnih obrtnika. U vezi s tim, navedeno je da je pogrešno izvedena konstatacija da se planirane namjene ne mogu dovesti u vezu sa programskim aktivnostima. Također, u obrazloženju vezanom za konstataciju dodijeljenih sredstava po programima održivosti zaposlenosti i razvoja privrednih društava i zaštitnih radionica u odnosu na broj zaposlenih osoba sa invaliditetom navedeno je da broj zaposlenih osoba sa invaliditetom nije jedini kriterij za bodovanje. To je vidljivo u Pravilniku za programe, a broj zaposlenih osoba ne treba nužno biti u korelaciji sa iznosom dodijeljenih sredstava, sve zavisno od broja bodova ostvarenih po ostalim kriterijima.

Revizijom su obuhvaćena dodijeljena sredstva po lotovima I, II, IV i V kojima su, između ostalih, odobrena sredstva za kupovinu nepokretne imovine ili novog radnog prostora; sufinansiranje režijskih, komunalnih i troškova zakupa prostora; nabavku savremenih mašina i alata, odnosno osnovnih sredstava za rad; adaptaciju, preuređenje ili izgradnju radnog prostora u svrhu razvoja postojećih djelatnosti ili uvođenja novih djelatnosti; nabavku robe, materijala i sirovina koji ne mogu biti predmetom neposredne preprodaje, nego moraju biti upotrijebljeni za programske aktivnosti. Također, ističemo da ni za jednog korisnika uzetog u uzorak nije izvršena nabavka ili reparacija specijalnih pomagala, adaptacija radnih prostora i njihovo prilagođavanje potrebama osoba sa invaliditetom, što je također mogućnost predviđena Pravilnikom. Imajući u vidu svrhu za koju su sredstva odobrena korisnicima, provedba ovih programa ne može se dovesti u direktnu vezu s tim da će nabavka sredstava za ove namjene doprinijeti održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom, razvoju privrednih društava i zaštitnih radionica koje pružaju mogućnost za rad i zapošljavanje osoba sa težim invaliditetom.

Što se tiče komentara koji se odnosi na broj zaposlenih osoba sa invaliditetom, ističemo da se sredstva dodjeljuju poslodavcima u cilju rehabilitacije, osposobljavanja i zapošljavanja osoba sa invaliditetom kako je utvrđeno Zakonom o rehabilitaciji, te bi broj zaposlenih osoba trebao predstavljati jedan od glavnih kriterija i trebao bi se moći dovesti u vezu sa dodijeljenim sredstvima. Revizijom i analizom odobrenih sredstava po programima konstatovano je da se visina odobrenih sredstava ne može dovesti u vezu sa brojem zaposlenih osoba sa invaliditetom.

- U obrazloženju vezanom za blagovremeno pokretanje postupaka javnih nabavki navedeno je da su Finansijskim planom za 2023. godinu i procjenom plana za 2024. i 2025. godinu planirana sredstva za nabavku stalnih sredstava u obliku prava u iznosu 485.550 KM, te su se navedena sredstva odnosila na nerealizovani potpisani ugovor (ugovor koji je potписан u 2022. godini, a cijelokupna realizacija u 2023. godini). Također, vezano za postupak nabavke bankarskih usluga navedeno je da je u Finansijskom planu za 2023. i procjeni plana za 2024. i 2025. godinu na poziciji sredstava za bankarske usluge planiran iznos od 75.795 KM. Navedeni iznos za bankarske usluge planirao se i za naredne dvije godine jer je ugovorni organ predvidio zaključenje okvirnog sporazuma. Navedeno je također da Fond vodi računa da se za sve stavke čija realizacija se dijelom ili u cijelosti prenosi na narednu fiskalnu godinu predvide sredstva za isplatu.

Skrećemo pažnju na to da se usvajanjem finansijskog plana stvaraju pretpostavke i za usvajanje plana javnih nabavki, koji se odnosi na godinu za koju je donesen finansijski plan. Sklapanje ugovora nakon provedenog postupka javne nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, odnosi se na period na koji se odnosi i finansijski plan (godina dana).

Osim navedenog, u vezi popunjenoosti sistematizovanog broja radnih mjesta utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i popunjavanjem sistematizovanog broja radnih mjesta u jedinici za internu reviziju u komentaru nije iskazano neslaganje, nego je navedeno da je nedostatak radnog prostora jedan od ključnih razloga zbog kojih Fond nema popunjeno planirani broj sistematizovanih radnih mjesta. Parlament FBiH je na sjednici održanoj u maju 2024. godine donio odluku o odobravanju nabavke prostorija Fonda sa sjedištem u Sarajevu, za šta su Finansijskim planom za 2024. godinu planirana sredstva od 6.000.000 KM.

Za preporuke koje se odnose na donošenje odluke o izvršenju Finansijskog plana Fonda u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i planiranje, odobravanje i evidentiranje sredstava kapitalnih transfera na odgovarajućoj poziciji u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u komentaru je navedeno da će Fond u svom dalnjem poslovanju osigurati poštovanje datih preporuka.

Općeniti navodi u komentaru koji se ne odnose na utvrđene nalaze u Nacrtu izvještaja nisu uzeti u razmatranje.

Reviziju Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom obavio je revizorski tim u sastavu: Merima Čerkez – voditeljica tima, i Ante Čović – član tima.

Voditeljica tima

Merima Čerkez s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
zavoda, fondova i agencija

Marijana Milićević s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. TABELARNI PREGLED ODOBRENIH SREDSTAVA U 2023. GODINI PO LOTU I;
LOTU II**
- 3. IZJAVA RUKOVODSTVA**

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
Nadležno ministarstvo

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom Sarajevo
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Novo Sarajevo
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4201635420006

Identifikacioni broj

88.10

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
I AKTIVA						
2	100000+200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	34.490.096	30.588.912	112,75
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	32.326.103	28.377.101	113,92
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	42.436	9.031	469,89
6	140000	Kratkoročni plasmani	005			
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006			
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	2.121.557	2.202.780	96,31
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	3.092.288	2.646.500	116,84
12	011000	Stalna sredstva	011	1.128.904	832.353	135,63
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	567.116	491.978	115,27
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	561.788	340.375	165,05
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	2.530.500	2.306.125	109,73
22	UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41		021	37.582.384	33.235.412	113,08

* 1 0 7 2 2 5 9 8 4 8 5 7 7 2 *
str. 1 od 2

Kontrolni broj: 10722598485772

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2		3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	4.122.903	3.632.141	113,51
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	1.804.561	1.138.528	158,50
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	192.480	289.095	66,58
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027			
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	2.125.862	2.204.518	96,43
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	2.530.500	2.306.125	109,73
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030			
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	2.530.500	2.306.125	109,73
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	30.928.981	27.297.146	113,30
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	561.788	340.375	165,05
37	520000	Ostali izvori sredstava	035			
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036			
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	30.367.193	26.956.771	112,65
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	37.582.384	33.235.412	113,08

Sarajevo-Novo Sarajevo, 13.02.2024.

Mjesto i datum

PALDUM (OMER) MEVLIDA

Certifikovani računovoda

Ahmet Baljić

Rukovodilac

CR-4749/5

Broj dozvole

M.P.

061/159-322

Kontakt

Identifikacioni broj: 4 2 0 1 6 3 5 4 2 0 0 0 6

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti: 8 8 . 1 0

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike

Nadležno ministarstvo

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom

Potrošačka jedinica-glava

Sarajevo - Novo Sarajevo

Sjedište potrošačke jedinice

Pojedinačni obrazac

Organizacioni broj:

Konsolidovani obrazac

Operativni broj:

Funkcionalni kod:

Fond:

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

Period izvještavanja od 01. 01. do 31. 12. 2023. godine

- u KM -

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	2			3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2 + 17 + 36)	200	37.799.140	39.655.215	31.360.029	1.856.075	104,91
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3 + 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16)	201	0	0	0	0	0
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (od 4 do 6)	202	0	0	0	0	0
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	0	0	0	0
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0	0
6	711900	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0	0
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7 = 8)	206	0	0	0	0	0
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	0
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (9 = 10)	208	0	0	0	0	0
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	0	0	0	0
11	714000	Porez na imovinu (11 = 12)	210	0	0	0	0	0
12	714100	Porez na imovinu	211	0	0	0	0	0
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0	0
14	716000	Porezi na dohodak	213	0	0	0	0	0
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	0	0	0	0	0

16	719000	Ostali porezi	215	0	0	0	0	0
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18 + 26 + 34 + 35)	216	32.947.822	35.501.994	28.542.584	2.554.172	107,75
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (od 19 do 25)	217	12.500	9.399	16.090	-3.101	75,19
19	721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	218	0	0	0	0	0,00
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	12.500	9.399	16.090	-3.101	75,19
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	0
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	0
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	0
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	0
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	0
26	722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (od 27 do 33)	225	32.935.322	35.492.595	28.526.494	2.557.273	107,76
27	722100	Administrativne takse	226	0	0	0	0	0
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0	0
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	0	0	0	0	0
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	0	0	0	0	0
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	32.585.322	35.026.486	28.189.671	2.441.164	107,49
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	0	0	0	0	0,00
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	350.000	466.109	336.823	116.109	133,17
34	723000	Novčane kazne	233	0			0	0,00
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0		0	0,00
36		PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 37 do 42)	235	4.851.318	4.153.221	2.817.445	-698.097	85,61
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0	0,00
38	732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	237	4.851.318	4.153.221	2.817.445	-698.097	85,61
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	238	0	0	0	0	0
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	0	0	0	0	0
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	0
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0	0
43		RASHODI (44 + 47 + 48 + 58 + 67 + 75 + 80)	242	42.255.350	35.929.663	28.782.267	-6.325.687	85,03

44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45 + 46)	243	3.214.943	2.072.135	1.810.678	-1.142.808	64,45
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	2.738.005	1.853.360	1.586.777	-884.645	67,69
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	476.938	218.775	223.901	-258.163	45,87
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	302.397	200.138	171.024	-102.259	66,18
48	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge (od 49 do 57)	247	1.876.935	988.725	904.722	-888.210	52,68
49	613100	Putni troškovi	248	32.000	8.157	13.577	-23.843	25,49
50	613200	Izdaci za energiju	249	18.000	8.357	7.844	-9.643	46,43
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	136.845	73.292	51.087	-63.553	53,56
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	87.002	43.894	13.548	-43.108	50,45
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	23.400	8.476	8.595	-14.924	36,22
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	147.221	127.147	98.136	-20.074	86,36
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	106.704	48.667	66.052	-58.037	45,61
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	75.795	23.571	77.219	-52.224	31,10
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	1.249.968	647.164	568.664	-602.804	51,77
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (od 59 do 66)	257	36.861.075	32.668.665	25.895.843	-4.192.410	88,63
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	14.500.000	12.863.148	11.239.163	-1.636.852	88,71
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	0	0	0	0	0,00
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	0	0	0	0	0,00
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	4.500.000	3.857.110	3.294.914	-642.890	85,71
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	17.861.075	15.948.407	11.361.766	-1.912.668	89,29
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	0
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	0	0	0	0	0
67	615000	Kapitalni transferi (od 68 do 74)	266	0	0	0	0	0
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	0	0	0	0	0
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0	0
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	0	0	0	0	0
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	0	0	0	0	0
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	0
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	0
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	0
75	616000	Izdaci za kamate (od 76 do 79)	274	0	0	0	0	0
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	0

77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	0	0	0	0
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0	0	0	0
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	0
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	0	0	0	0	
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 - 43)	280	-4.456.210	3.725.552	2.577.762	8.181.762	-83,60
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281	0	0	0	0	0
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84 + 85 + 86)	282	0	0	0	0	0
84	811100 (osim 811122 i 811123)	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	0	0	0	0	0
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	0
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	0
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (od 88 do 93)	286	625.365	315.131	254.138	-310.234	50,39
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	0	0	0	0	0,00
89	821200	Nabavka građevina	288	0	0	0	0	0,00
90	821300	Nabavka opreme	289	110.565	63.849	163.450	-46.716	57,75
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	0,00
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	514.800	251.282	90.688	-263.518	48,81
93	821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	292				0	0,00
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 - 83)	293	625.365	315.131	254.138	-310.234	50,39
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 - 94)	294	-5.081.575	3.410.421	2.323.624	8.491.996	-67,11
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295	0	0	0	0	0
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (od 98 do 104)	296	0	0	0	0	0
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	0
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	0
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0	0	0
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0	0
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	0

103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	0
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	0
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (od 106 do 112)	304	0	0	0	0	0
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	0
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	306	0	0	0	0	0
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	0
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	0
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	0
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	0
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	0
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 - 105)	312	0	0	0	0	0
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313	0	0	0	0	0
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116 + 120)	314	0	0	0	0	0
116	815000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117 + 118 + 119)	315	0	0	0	0	0
117	815100	Zajmovi primljeni kroz Državu	316	0	0	0	0	0
118	815200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0
119	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0
120	814000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121 + 122 + 123)	319	0	0	0	0	0
121	814100	Zajmovi primljeni kroz Državu	320	0	0	0	0	0
122	814200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0
123	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (od 125 do 130)	323	0	0	0	0	0
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	324	0	0	0	0	0
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	0
127	823300	Otplata domaćeg zaduživanja	326	0	0	0	0	0
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0
129	823500	Otplata duga po izdatim garancijama	328	0	0	0	0	0
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 - 124)	330	0	0	0	0	0

132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95 + 113 + 131)	331	-5.081.575	3.410.421	2.323.624	8.491.996	-67,11
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134 + 143 + 149 + 156 + 166 + 173 + 180 + 187 + 194 + 203)	332	42.880.715	36.244.794	29.036.405	-6.635.921	84,52
134	01	Opće javne usluge (od 137 do 142)	333	0	0	0	0	0
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	0	0	0	0	0
136	012	Strana ekonomski pomoć	335	0	0	0	0	0
137	013	Opće usluge	336	0	0	0	0	0
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	0
139	015	liR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	0
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	0	0	0	0	0
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	0	0	0
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	0	0	0	0	0
143	02	Odbrana (od 144 do 148)	342	0	0	0	0	0
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	0
145	022	Civilna odbrana	344	0	0	0	0	0
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	0
147	024	liR Odbrana	346	0	0	0	0	0
148	025	Odbrana n. k.	347	0	0	0	0	0
149	03	Javni red i sigurnost (od 150 do 165)	348	0	0	0	0	0
150	031	Policajcke usluge	349	0	0	0	0	0
151	032	Usluge protipožarne zaštite	350	0	0	0	0	0
152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	0
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	0
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	0
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	0
156	04	Ekonomski poslovi (od 157 do 165)	355	0	0	0	0	0
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	0	0	0	0	0
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	0	0	0	0	0
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	0
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	0
161	045	Transport	360	0	0	0	0	0

162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	0
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	0
164	048	liE Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	0
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	0
166	05	Zaštita životne sredine (167 + 172)	365	0	0	0	0	0
167	051	Upravljanje otpadom	366	0	0	0	0	0
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0	0
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	0
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	0
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	0
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	0	0	0	0	0
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (od 174 do 179)	372	0	0	0	0	0
174	061	Stambeni razvoj	373	0	0	0	0	0
175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0	0
176	063	Vodosnabdijevanje	375	0	0	0	0	0
177	064	Ulična rasvjeta	376	0	0	0	0	0
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	0
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	0
180	07	Zdravstvo (od 181 do 186)	379	0	0	0	0	0
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	0	0	0
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0	0	0
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0	0
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	0	0	0	0	0
185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0	0
186	076	Zdravstvo n. k.	385	0	0	0	0	0
187	08	Rekreacija, kultura i religija (od 188 do 193)	386	0	0	0	0	0
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	0	0	0	0	0
189	082	Usluge kulture	388	0	0	0	0	0
190	083	Usluge emitovanja i izdavaštva	389	0	0	0	0	0
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	0	0	0	0	0
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	0
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0	0
194	09	Obrazovanje (od 195 do 202)	393	0	0	0	0	0

195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	0	0	0	0	0
196	092	Srednje obrazovanje	395	0	0	0	0	0
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	0
198	094	Visoko obrazovanje	397	0	0	0	0	0
199	095	Obrazovanje koje nije definisano nivoom	398	0	0	0	0	0
200	096	Pomoćne usluge u obrazovanju	399	0	0	0	0	0
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0	0
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	0
203	10	Socijalna zaštita (od 204 do 212)	402	42.880.715	36.244.794	29.036.405	-6.635.921	84,52
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	0	0	0
205	102	Starost	404	0	0	0	0	0
206	103	Nastjednici	405	0	0	0	0	0
207	104	Porodica i djeca	406	0	0	0	0	0
208	105	Nezaposlenost	407	42.880.715	36.244.794	29.036.405	-6.635.921	84,52
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	0
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	0
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	0
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	0	0	0	0	0

U Sarajevu

Paldum Mevlida

Certificirani računovođa

M.P.

Dana 25.02.2024. godine

Broj dozvole: 4749/5

Ahmet Baljić

Rukovodilac

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
Nadležno ministarstvo

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom Sarajevo
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Novo Sarajevo
Sjedište potrošačke jedinice

4201635420006 *
Identifikacioni broj
88.10

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

*

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Period izvještavanja od 1.1.2023. do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1		2	3	4
I NOVČANI PRIMICI				
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	39.655.215
2	710000	Prihodi od poreza	451	
3	720000	Neporezni prihodi	452	35.501.994
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	4.153.221
5	740000	Kapitalni transferi	454	
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	
9		Finansiranje (10+11+12)	458	
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	39.655.215
14		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	35.391.082
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	2.161.730
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	207.159
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	943.011
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	32.079.182
20	615000	Kapitalni transferi	468	
21	616000	Izdaci za kamate	469	
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	315.131
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	315.131
24		Finansiranje (25+26)	472	
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	35.706.213
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	3.949.002
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	28.377.101
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	32.326.103

Sarajevo-Novo Sarajevo, 13.02.2024.
Mjesto i datum

PALDUM (OMER) MEVLIDA
Certifikovani računovoda

Ahmet Baljić
Rukovodilac

CR-4749/5
Broj licence

M.P.

061/159-322
Kontakt

LOT I - Za finansiranje/sufinansiranje programa za održavanje postojećeg nivoa zaposlenosti				
R.br.	NAZIV SUBJEKTA	ODOBRENI IZNOS	BROJ ZAPOSLENIH OSOBA SA INVALIDITETOM	BROJ BODOVA
1	RVI BILIVO D.O.O. USKOPLJE	21.477,74	5	52
2	VELE-TRADE D.O.O. TUZLA	20.238,64	9	49
3	NOTA BENE D.O.O. MEĐUGORJE	20.238,64	9	49
4	SANACIJA 3D D.O.O. SARAJEVO	19.825,61	6	48
5	RVI-PREVOZ D.O.O. TRAVNIK	22.303,81	11	54
6	INTRAG D.O.O. TUZLA	23.129,88	10	56
7	IDS - ZDRAVA SREDINA D.O.O. SARAJEVO	26.847,18	18	65
8	JP "RTV JABLJANICA" D.O.O. JABLJANICA	21.064,71	6	51
9	LUCINI D.O.O. ČITLUK	20.651,68	11	50
10	PISMOLIK D.O.O. SARAJEVO	14.342,24	3	39
11	RP TIM D.O.O. LJUBUŠKI	20.238,64	10	49
12	SARAFON D.O.O. SARAJEVO	18.000,00	3	50
13	ITD ALPEZA D.O.O. GRUDE	14.456,17	3	35
14	VAN D.O.O. KONJIC	20.238,64	13	49
15	ŠABIĆ BH D.O.O. SARAJEVO	24.368,98	36	59
16	RVI-13. MART D.O.O. TUZLA	16.108,30	7	39
17	ŠUTA D.O.O. MOSTAR	22.303,81	4	54
18	DUGA WOOD D.O.O. MOSTAR	22.716,84	5	55
19	JOP INVEST D.O.O. STOLAC	17.347,41	3	42
20	UNI RENT D.O.O. MOSTAR	22.716,84	7	55
21	BASICS D.O.O. SARAJEVO	25.608,08	21	62
22	M-POR D.O.O. MOSTAR	21.064,71	13	51
23	POMELO D.O.O. SARAJEVO	29.325,38	35	71
24	ALESTRA D.O.O. SARAJEVO	27.260,21	30	66
25	IZVOR BOSNE D.O.O. SARAJEVO	29.325,38	15	71
26	MEDIA NO.1 D.O.O. LJUBUŠKI	20.238,64	11	49
27	DŽEKO D.O.O. SARAJEVO	16.108,30	3	39
28	BAUM PALETA D.O.O. VOGOŠČA	23.955,94	13	58
29	E.T. D.O.O. MOSTAR	21.064,71	12	51
30	BIO BEKI D.O.O. LJUBUŠKI	20.238,64	11	49
31	AS-KOMERC D.O.O. MOSTAR	22.303,81	7	54
32	INTERCAR D.O.O. ŠIROKI BRIJEG	22.303,81	23	54
33	SH UNION D.O.O. ČITLUK	20.238,64	10	49

34	KIP D.O.O. POSUŠJE	24.368,98	10	59
35	PETRINA D.O.O. ČITLUK	21.477,74	10	52
36	TMP D.O.O. SARAJEVO	33.868,75	45	82
37	APEL - PROMET D.O.O. TRAVNIK	29.325,38	20	71
38	PLAVI SERVIS D.O.O. MOSTAR	17.347,41	3	42
39	EKO SELO "HUREMI" D.O.O. SARAJEVO	20.651,68	5	50
40	RN MULTIMEDIA D.O.O. TUZLA	15.200,00	3	42
41	MIL COMPANY D.O.O. STOLAC	23.955,94	10	58
42	T-MAKS D.O.O. ŠIROKI BRIJEG	20.238,64	10	49
43	JERKOVIĆ D.O.O. MEĐUGORJE	22.303,81	11	54
44	ORIJENT COMPANY D.O.O. STOLAC	14.456,17	3	35
45	EKO MEDITERAN COMPANY D.O.O. MOSTAR	23.542,91	4	57
46	PHARMACY & BIO D.O.O. SARAJEVO	27.260,21	25	66
47	INITIUM D.O.O. MOSTAR	20.238,64	8	49
48	GEMEX D.O.O. SARAJEVO	23.955,94	12	58
49	GREENSOFT D.O.O. ZENICA	23.129,88	10	56
50	D3N D.O.O. SARAJEVO	20.238,64	5	49
51	IMT GROUP D.O.O. LJUBUŠKI	20.238,64	10	49
52	CALL ERO D.O.O. MOSTAR	24.782,01	22	60
53	REGIUS D.O.O. ČAPLJINA	21.064,71	10	51
54	AM EXTRA FRUCTUS D.O.O. ČAPLJINA	23.129,88	12	56
55	PAMUK D.O.O. SARAJEVO	25.195,04	25	61
56	KREMPI D.O.O. ČITLUK	16.108,30	10	39
57	E-BIRO D.O.O. KLJUČ	16.521,34	6	40
58	AD-TANK D.O.O. STOLAC	18.586,51	4	45
59	PIRIĆINA D.O.O. LJUBUŠKI	15.282,24	3	37
60	ZAMEX D.O.O. ILIJAŠ	7.648,72	3	35
61	PEČENJARNICA BINGO CRVENI GRM D.O.O. LJUBUŠKI	21.064,71	9	51
62	LEPTIRFON D.O.O. SARAJEVO	15.384,61	3	39
63	KROKODIL D.O.O. SARAJEVO	15.695,27	4	38
64	CHICAGO COMPANY D.O.O. ČITLUK	18.569,12	11	45
65	KENELY D.O.O. MOSTAR	23.542,91	4	57
66	A&E&M D.O.O. SARAJEVO	20.238,64	9	49

67	DINO - PROM D.O.O. MOSTAR	26.847,18	6	65
68	UZGOJ BILJA M&A D.O.O. STOLAC	23.129,88	7	56
69	STUDIO M D.O.O. SARAJEVO	21.477,74	15	52
70	TONIRANI D.O.O. SARAJEVO	21.477,74	11	52
71	NAŠ POGLED D.O.O. ŽIVINICE	21.064,71	22	51
72	COLOREX D.O.O. MOSTAR	16.521,34	3	40
73	CIBONA 1 D.O.O. ČITLUK	27.260,21	18	66
74	AGROM-EM D.O.O. MOSTAR	23.129,88	5	56
75	BOJKA D.O.O. LJUBUŠKI	21.064,71	6	51
76	NERETVANSKO ZLATO D.O.O. ČAPLJINA	21.064,71	11	51
77	EUROKONTO D.O.O.	20.238,64	16	49
78	RADIN D.O.O. MOSTAR	20.949,21	19	68
79	NAFTA PROMET D.O.O. GRUDE	22.303,81	14	54
80	METAL RECYCLING D.O.O. SARAJEVO	17.347,41	5	42
81	VASKE D.O.O. ŠIROKI BRIJEG	22.303,81	15	54
82	RADOM U BUDUĆNOST D.O.O. ŽIVINICE	16.108,30	3	39
83	MAPE COMPANY D.O.O. ČAPLJINA	23.129,88	11	56
84	TERRA NATURA D.O.O. ČITLUK	21.064,71	10	51

LOT II - Za finansiranje/sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica				
R.br.	NAZIV SUBJEKTA	ODOBRENI IZNOS	BROJ ZAPOSLENIH OSOBA SA INVALIDITETOM	BROJ BODOVA
Prvi javni poziv				
1	INTERCAR D.O.O. ŠIROKI BRIJEG	27.206,10	23	58
2	VAN D.O.O. KONJIC	23.453,53	13	50
3	UZGOJ BILJA M&A D.O.O. STOLAC	24.391,67	7	52
4	CIBONA 1 D.O.O. ČITLUK	33.773,09	18	72
5	JERKOVIĆ D.O.O. MEĐUGORJE	30.489,59	11	65
6	NERETVANSKO ZLATO D.O.O. ČAPLJINA	30.020,52	11	64
7	PETRINA D.O.O. ČITLUK	24.391,67	10	52
8	POMELO D.O.O. SARAJEVO	35.180,30	35	75

9	RVI-PREVOZ D.O.O. TRAVNIK	21.577,25	11	46
10	PHARMACY & BIO D.O.O. SARAJEVO	32.365,88	25	69
11	A&E&M D.O.O. SARAJEVO	22.515,39	9	48
12	SH UNION D.O.O. ČITLUK	22.515,39	10	48
13	M-POR D.O.O. MOSTAR	26.737,03	13	57
14	ALESTRA D.O.O. SARAJEVO	33.304,02	30	71
15	MIL COMPANY D.O.O. STOLAC	28.144,24	10	60
16	TERRA NATURA D.O.O. ČITLUK	24.860,74	10	53
17	MEDIA NO.1 D.O.O. LJUBUŠKI	25.329,82	11	54
18	DUGA WOOD D.O.O. MOSTAR	24.860,74	5	53
19	RP TIM D.O.O. LJUBUŠKI	24.860,74	10	53
20	REGIUS D.O.O. ČAPLJINA	25.329,82	10	54
21	IDS - ZDRAVA SREDINA D.O.O. SARAJEVO	32.834,95	18	70
22	CALL ERO D.O.O. MOSTAR	28.144,24	22	60
23	GEMEX D.O.O. SARAJEVO	29.082,38	12	62
24	TONIRANI D.O.O. SARAJEVO	24.860,74	11	53
25	VASKE D.O.O. ŠIROKI BRIJEG	26.267,96	15	56
26	PEČENJARNICA BINGO CRVENI GRM D.O.O. LJUBUŠKI	21.577,25	9	46
27	PIRIĆINA D.O.O. LJUBUŠKI	17.824,68	3	38
28	INITIUM D.O.O. MOSTAR	25.329,82	8	54
29	LUCINI D.O.O. ČITLUK	23.922,60	11	51
30	BASICS D.O.O. SARAJEVO	31.427,73	21	67
31	APEL - PROMET D.O.O. TRAVNIK	30.958,66	20	66
32	AS-KOMERC D.O.O. MOSTAR	26.267,96	7	56
33	ŠABIĆ BH D.O.O. SARAJEVO	29.082,38	36	62
34	D3N D.O.O. SARAJEVO	21.577,25	5	46
35	MAPE COMPANY D.O.O. ČAPLJINA	27.675,17	11	59
36	METAL RECYCLING D.O.O. SARAJEVO	23.922,60	5	51
37	EKO SELO "HUREMI" D.O.O. SARAJEVO	24.391,67	5	52
38	HA DUKAT D.O.O. ZENICA	25.329,82	18	54
39	KREMPI D.O.O. ČITLUK	23.922,60	10	51
40	AD-TANK D.O.O. STOLAC	21.108,18	4	45
41	PLAVI SERVIS D.O.O. MOSTAR	19.700,97	3	42
42	BAUM PALETA D.O.O. VOGOŠĆA	27.206,10	13	58
43	GREENSOFT D.O.O. ZENICA	25.329,82	10	54

44	IMT GROUP D.O.O. LJUBUŠKI	21.577,25	10	46
45	E.T. D.O.O. MOSTAR	25.329,82	12	54
46	KIP D.O.O. POSUŠJE	28.144,24	10	60
47	CHICAGO COMPANY D.O.O. ČITLUK	23.922,60	11	51
48	DŽEKO D.O.O. SARAJEVO	20.639,11	3	44
49	AM EXTRA FRUCTUS D.O.O. ČAPLJINA	28.613,31	12	61
50	VELE-TRADE D.O.O. TUZLA	23.453,53	9	50
51	BIO BEKI D.O.O. LJUBUŠKI	26.267,96	11	56
52	T-MAKS D.O.O. ŠIROKI BRIJEG	23.453,53	10	50
53	EKO MEDITERAN COMPANY D.O.O. MOSTAR	28.613,31	4	61
54	NAFTA PROMET D.O.O. GRUDE	30.020,52	14	64
55	EUROKONTO D.O.O. SARAJEVO	25.329,82	16	54
56	STUDIO M D.O.O. SARAJEVO	24.860,74	15	53
57	NOTA BENE D.O.O. MEĐUGORJE	26.267,96	9	56
58	BOJKA D.O.O. LJUBUŠKI	25.329,82	6	54
59	SANACIJA 3D D.O.O. SARAJEVO	20.170,04	6	43
60	NAŠ POGLED D.O.O. ŽIVINICE	24.860,74	22	53

Drugi javni poziv

61	T-MAKS D.O.O. ŠIROKI BRIJEG	44.400,00	11	45
62	E.T. D.O.O. MOSTAR	50.320,00	12	51
63	CALL ERO D.O.O. MOSTAR	64.133,33	22	65
64	VASKE D.O.O. ŠIROKI BRIJEG	59.200,00	14	60
65	CBC COMPANY D.O.O. ČITLUK	46.373,33	3	47
66	M-POR D.O.O. MOSTAR	55.253,33	14	56
67	NAŠ POGLED D.O.O. ŽIVINICE	59.200,00	23	60
68	INTERCAR D.O.O. ŠIROKI BRIJEG	59.200,00	19	60
69	KIP D.O.O. POSUŠJE	60.186,67	16	61
70	ITD ALPEZA D.O.O. GRUDE	45.386,67	3	46
71	D3N D.O.O. SARAJEVO	45.386,67	10	46
72	PETRINA D.O.O. ČITLUK	40.453,33	12	41
73	SH UNION D.O.O. ČITLUK	50.320,00	10	51
74	NAFTA PROMET D.O.O. GRUDE	57.226,67	18	58
75	REGIUS D.O.O. ČAPLJINA	59.200,00	10	60
76	BOJKA D.O.O. LJUBUŠKI	51.306,67	7	52
77	NERETVANSKO ZLATO D.O.O. ČAPLJINA	59.200,00	10	60
78	UNI RENT D.O.O. MOSTAR	39.466,67	7	40

79	GOLDI D.O.O. MOSTAR	29.000,00	3	37
80	MIL COMPANY D.O.O. STOLAC	52.293,33	10	53
81	NOTA BENE D.O.O. MEĐUGORJE	52.293,33	10	53
82	VELE-TRADE D.O.O. TUZLA	55.253,33	12	56
83	UZGOJ BILJA M&A D.O.O. STOLAC	55.253,33	10	56
84	VAN D.O.O. KONJIC	56.240,00	12	57
85	APEL - PROMET D.O.O. TRAVNIK	61.164,06	20	71
86	PEČENJARNICA BINGO CRVENI GRM D.O.O. LJUBUŠKI	56.240,00	10	57
87	EKO MEDITERAN COMPANY D.O.O. MOSTAR	54.059,83	5	55
88	TERRA NATURA D.O.O. ČITLUK	58.213,33	10	59
89	LUCINI D.O.O. ČITLUK	58.213,33	13	59
90	BIO BEKI D.O.O. LJUBUŠKI	60.186,67	17	61
91	PHARMACY & BIO D.O.O. SARAJEVO	68.080,00	26	69
92	GREENSOFT D.O.O. ZENICA	56.240,00	11	57
93	RVI BILIVO D.O.O. USKOPLJE	45.386,67	6	46
94	IMT GROUP D.O.O. LJUBUŠKI	55.253,33	11	56
95	RVI-PREVOZ D.O.O. TRAVNIK	55.789,92	12	57
96	JERKOVIĆ D.O.O. MEĐUGORJE	62.160,00	10	63
97	DUGA WOOD D.O.O. MOSTAR	47.360,00	6	48
98	F.I.P. - K d.o.o. LJUBUŠKI	48.346,67	3	49
99	SLAVUJ d.o.o. POSUŠJE	60.186,67	12	61
100	METAL RECYCLING D.O.O. SARAJEVO	43.025,00	11	47
101	BASICS D.O.O. SARAJEVO	60.186,67	16	61
102	MAPE COMPANY D.O.O. ČAPLJINA	52.293,33	12	53
103	KULINE D.O.O. MOSTAR	42.426,67	3	43
104	PLAVI SERVIS D.O.O. MOSTAR	54.266,67	4	55
105	ŠABIĆ BH D.O.O. SARAJEVO	62.160,00	35	63
106	STUDIO M D.O.O. SARAJEVO	58.769,95	15	60
107	TONIRANI D.O.O. SARAJEVO	57.226,67	11	58
108	EUROKONTO D.O.O. SARAJEVO	51.306,67	14	52
109	GEMEX D.O.O. SARAJEVO	60.186,67	12	61
110	VILSON COMPANY D.O.O. SARAJEVO	49.333,33	9	50
111	PIRIĆINA D.O.O. LJUBUŠKI	47.360,00	4	48

112	SABD D.O.O. SARAJEVO	42.741,25	9	45
113	LSM COMERC D.O.O. GRUDE	55.253,33	9	56
114	BAUM PALETA D.O.O. VOGOŠČA	60.186,67	12	61
115	A&E&M D.O.O. SARAJEVO	56.240,00	9	57
116	CIBONA 1 D.O.O. ČITLUK	66.106,67	18	67
117	EKO SELO "HUREMI" D.O.O. SARAJEVO	47.360,00	10	48
118	HA DUKAT D.O.O. ZENICA	46.373,33	13	47
119	ALESTRA D.O.O. SARAJEVO	67.093,33	20	68
120	POMELO D.O.O. SARAJEVO	68.080,00	21	69
121	IDS - ZDRAVA SREDINA D.O.O. SARAJEVO	67.093,33	18	68
122	AM EXTRA FRUCTUS D.O.O. ČAPLJINA	62.160,00	13	63
123	STOJIĆ - MEGI D.O.O. LJUBUŠKI	44.400,00	5	45
124	IZVOR BOSNE D.O.O. SARAJEVO	59.403,86	15	64
125	IN CONTINUO D.O.O. TOMISLAVGRAD	46.373,33	3	47
126	TCC REHAB D.O.O. SARAJEVO	47.300,00	3	48
127	KENELY D.O.O. MOSTAR	52.293,33	5	53

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FOND ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FUND FOR PROFESSIONAL REHABILITATION
AND EMPLOYMENT OF DISABLED PERSONS

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФОНД ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И
ЗАПОШЉАВАЊЕ ОСОБА С ИНВАЛИДИТЕТОМ

Broj: 01-31-1-8396-2/24

Datum: 23.07.2024. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
Ul. Ložionička br. 3,
71 000 SARAJEVO**

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za 2023. godinu**, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom**, u svim značajnim aspektima uskladene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.

Strana 1 od 2

Adresa: Vilsonovo šetalište 10, 71000 Sarajevo
Tel: +387 33 71 7 740
Fax: +387 33 71 78 21
www.fond.ba
e-mail: info@fond.ba

Intesa Sanpaolo banka d.d. Glavni. rač. 154 921 20169371 94
UniCredit bank d.d. Dep. rač. 338 690 2296358521
Sparkasse bank dd BiH Tran. rač. 199 499 0006353710
ASA Banka d.d. Sarajevo Dep. rač. 134 470 1000753837
ID Broj: 4201635420006

- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom** i koje je pokrenuo **Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtjevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Strana 2 od 2